

Program rozvoja obce **Lubica**

na roky 2016-2020 (s výhľadom do roku 2023)

Spracovateľ:

**Euro Dotácie a.s.
Na Šefranici 1280/8
010 01 Žilina**

Autorský kolektív:

vedúci kolektívu:

Mgr. Miroslav Chudoba, Ing. Jozef Šujanský

spracovatelia:

Mgr. Monika Janáková, Ing. Miroslav Škvarna,
Ing. Katarína Kučeríková, Mgr. Dagmar Bohunická,
Ing. Júlia Stranianková

Schválené Uznesením obecného zastupiteľstva obce Ľubica č. 27/2/2016 zo dňa 28.4.2016

OBSAH

1 ÚVOD.....	6
2 ZÁSADY TVORBY PROGRAMU ROZVOJA OBCE ĽUBICA	7
3 ANALYTICKÁ ČASŤ.....	8
3.1. Vznik a história obce	8
3.2 Heraldika obce	14
3.3 Geografická charakteristika a prírodné pomery	14
3.4 Ľudské zdroje a demografický vývoj.....	18
3.4.1 Vývoj počtu obyvateľov a hustota obyvateľstva	18
3.4.2 Veková štruktúra obyvateľstva.....	20
3.4.3 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva	21
3.4.4 Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského vyznania	22
3.4.5 Štruktúra obyvateľstva podľa národností	22
3.5 Trh práce a ekonomická aktivita obyvateľstva	24
3.5.1 Nezamestnanosť a trh práce	24
3.5.2 Sociálna situácia obyvateľstva.....	27
3.6 Sociálna infraštruktúra	28
3.6.1 Infraštruktúra bývania	28
3.6.2 Školská infraštruktúra	29
3.6.3 Zdravotnícka infraštruktúra a infraštruktúra sociálnej pomoci	30
3.6.4 Kultúrna a spoločenská infraštruktúra.....	32
3.6.5 Športová infraštruktúra	35
3.6.6 Štátna a verejná správa.....	35
3.6.7 Komerčná vybavenosť.....	36
3.6.8 Cestovný ruch	37
3.7 Technická infraštruktúra.....	39
3.7.1 Rozvod vody a kanalizácia	39
3.7.2 Energie, plynofikácia a rozvod tepla	40
3.7.3 Odpady.....	40
3.8 Dopravná Infraštruktúra	42
3.9 Životné prostredie	43
3.9.1 Kvalita ovzdušia	43
3.9.2 Kvalita vôd.....	44
3.9.3 Kvalita pôd.....	44
3.9.4 Kvalita vegetácie	45
3.10 Hospodárstvo obce	46
3.10.1 Poľnohospodárstvo a lesníctvo.....	47
3.11 Využívanie finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ	50
3.12 Stav projektovej prípravy investícií	51
3.13 Prieskum názorov a potrieb obyvateľstva.....	51
3.14 Analýza vonkajšieho prostredia.....	53
3.15 Zhodnotenie súčasného stavu územia – SWOT analýza	57
4 STRATEGICKÁ ČASŤ.....	61
4.1 Východiskové a strategické dokumenty	61
4.2 Strategická vízia rozvoja obce.....	61

4.3 Stanovenie kľúčových disparít a globálnych cieľov rozvoja	62
4.4 Stanovenie špecifických cieľov rozvoja	63
4.5 Stanovenie územných cieľov rozvoja	65
4.6 Spôsob naplňovania cieľov	65
5 PROGRAMOVÁ ČASŤ	67
5.1 Globálny cieľ 1 Rozvoj infraštruktúry a občianskej vybavenosti.....	67
5.1.1 Špecifický cieľ 1.1 Podpora rozvoja bytovej výstavby a výstavba nájomných bytov	67
5.1.2 Špecifický cieľ 1.2 Výstavba, modernizácia a rekonštrukcia školských a predškolských zariadení	68
5.1.3 Špecifický cieľ 1.3 Modernizácia a rekonštrukcia zariadení zdravotníckej infraštruktúry	69
5.1.4 Špecifický cieľ 1.4 Výstavba a modernizácia zariadení kultúrnej infraštruktúry	70
5.1.5 Špecifický cieľ 1.5 Modernizácia, rekonštrukcia a výstavba nových zariadení športovej infraštruktúry	70
5.1.6 Špecifický cieľ 1.6 Rozvoj a budovanie infraštruktúry pre podporu cestovného ruchu	71
5.1.7 Špecifický cieľ 1.7 Rekonštrukcia a rozvoj technickej infraštruktúry	72
5.2 Globálny cieľ 2 Rozvoj služieb pre obyvateľov	73
5.2.1 Špecifický cieľ 2.1 Podpora poskytovania služieb pre obyvateľov	73
5.2.2 Špecifický cieľ 2.2 Podpora rozvoja kultúry, športu a vzdelávania	75
5.2.3 Špecifický cieľ 2.3 Vytváranie, zlepšovanie a rozširovanie miestnych základných služieb pre obyvateľov vrátane súvisiacej infraštruktúry	76
5.2.4 Špecifický cieľ 2.4 Zvýšenie bezpečnosti a ochrany majetku	77
5.2.5 Špecifický cieľ 2.5 Rozvoj služieb pre cestovný ruch	78
5.2.6 Špecifický cieľ 2.6 Podpora cezhraničnej spolupráce	78
5.3 Globálny cieľ 3 Rozvoj dopravnej infraštruktúry	79
5.3.1 Špecifický cieľ 3.1 Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií a chodníkov	79
5.3.2 Špecifický cieľ 3.2 Skvalitnenie obslužnosti verejnej dopravy	80
5.4 Globálny cieľ 4 Zvyšovanie kvality životného prostredia.....	81
5.4.1 Špecifický cieľ 4.1 Rekonštrukcia existujúcich a budovanie nových plôch verejnej zelene	81
5.4.2 Špecifický cieľ 4.2 Realizácia opatrení na znižovanie environmentálneho zaťaženia životného prostredia	81
5.4.3 Špecifický cieľ 4.3 Realizácia protipovodňových opatrení	82
5.4.4 Špecifický cieľ 4.4 Zvýšenie úrovne separácie odpadu	83
5.4.5 Špecifický cieľ 4.5 Sanácia existujúcich environmentálnych záťaží	83
5.4.6 Špecifický cieľ 4.6 Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie	84
5.5 Globálny cieľ 5 Zvyšovanie energetickej efektívnosti	84
5.5.1 Špecifický cieľ 5.1 Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov a služieb	85
5.5.2 Špecifický cieľ 5.2 Zvyšovanie energetickej efektívnosti bytových domov.....	85
5.6 Globálny cieľ 6 Podpora tvorby pracovných miest a sociálneho začlenenia	86
5.6.1 Špecifický cieľ 6.1 Využívanie aktívnych politík na podporu trhu práce a vytváranie nových pracovných miest	86

5.6.2 Špecifický cieľ 6.2 Podpora sociálneho začlenenia skupín obyvateľstva ohrozených chudobou	87
5.7 Globálny cieľ 7 Podpora podnikania.....	87
5.7.1 Špecifický cieľ 7.1 Podpora rozvoja podnikania v obci.....	87
5.8 Globálny cieľ 8 Zvyšovanie efektívnosti verejnej správy	88
5.8.1 Špecifický cieľ 8.1 Podpora elektronizácie poskytovaných služieb verejnej správy.....	88
5.8.2 Špecifický cieľ 8.2 Zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov verejnej správy	89
5.8.3 Špecifický cieľ 8.3 Zvyšovanie kvality priestorov a technického vybavenia pracovnísk verejnej správy	89
6 REALIZAČNÁ ČASŤ	91
6.1 Popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii	91
6.2 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie programu rozvoja obce	91
6.3 Komunikačná stratégia programu rozvoja obce.....	92
6.4 Monitorovanie a hodnotenie programu rozvoja obce	93
6.5 Stanovenie merateľných ukazovateľov plnenia jednotlivých špecifických cieľov.....	95
6.6 Akčný plán realizácie programu rozvoja obce	98
6.6.1 Globálny cieľ 1 Rozvoj infraštruktúry občianskej vybavenosti	98
6.6.2 Globálny cieľ 2 Rozvoj služieb pre obyvateľov.....	101
6.6.3 Globálny cieľ 3 Rozvoj dopravnej infraštruktúry	104
6.6.4 Globálny cieľ 4 Zvyšovanie kvality životného prostredia	105
6.6.5 Globálny cieľ 5 Zvyšovanie energetickej efektívnosti	107
6.6.7 Globálny cieľ 7 Podpora podnikania	109
6.6.8 Globálny cieľ 8 Zvyšovanie efektívnosti verejnej správy	109
7 FINANČNÁ ČASŤ	111
7.1 Vlastné zdroje obce	111
7.1.1 Charakteristika finančnej situácie a rozpočtu obce	111
7.1.2 Štruktúra príjmov a výdavkov obecného rozpočtu.....	112
7.2 Cudzie zdroje	113
7.2.1 Úverové zdroje	113
7.2.2 Zdroje fondov EÚ a ŠR SR.....	114
7.3 Odhad možností obecných zdrojov na financovanie realizácie opatrení programu rozvoja obce	114
8 Záver	116

1 ÚVOD

Program rozvoja obce Ľubica je základným programovým dokumentom podpory rozvoja obce v strednodobom horizonte. Nadväzuje na príslušné strategické dokumenty a programové dokumenty podpory regionálneho rozvoja na národnej a regionálnej úrovni. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom rozvoja obce Ľubica sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na vyvážený rozvoj obce a napĺňanie potrieb jej obyvateľov.

Spracovanie základného programovacieho dokumentu na úrovni obce vychádzalo predovšetkým z týchto rozhodujúcich dokumentov na lokálnej a národnej úrovni:

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na r. 2014-2020,
- Regionálna integrovaná územná stratégia PSK,
- Regionálna inovačná stratégia PSK 2015-2020,
- Platný územný plán obce Ľubica, schválený dňa 22.10.1997 v zmysle schválených zmien č.1, 2 a 3,
- Schválená Partnerská dohoda SR na r. 2014-2020 zo dňa 20.6.2014,
- Národná stratégia trvaloudržateľného rozvoja,
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 v znení KURS 2011,
- Operačné programy Partnerskej dohody,
- Programové doplnky k operačným programom.

Tieto dokumenty vytvárajú základný predpoklad na zabezpečenie konzistencie v podpore vyváženého rozvoja obce a zvýšenie účinnosti strategického plánovania ako aj prípravy projektov a následného čerpania financií zo štrukturálnych fondov a účelových dotácií v programovacom období 2014-2020.

2 ZÁSADY TVORBY PROGRAMU ROZVOJA OBCE ĽUBICA

Program rozvoja obce Ľubica je strednodobým programovým dokumentom nadväzujúcim predovšetkým na Partnerskú dohodu SR na roky 2014 – 2020 a ostatné rozvojové dokumenty na národnej a lokálnej úrovni.

Program rozvoja obce je v súlade s cieľmi a potrebami územného rozvoja ustanovenými v UPD obce. Štruktúra programového dokumentu vychádza z požiadaviek zákona č. 309/2014 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja a je členený na nasledovné tematické okruhy:

a) analytickú časť, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce,

b) strategickú časť, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik a určuje hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,

c) programovú časť, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce,

d) realizačnú časť, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov,

e) finančnú časť, ktorej obsahom je finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja obce.

Základnou podmienkou ohraničujúcou proces analýzy sú strategické dokumenty SR a EÚ, ktoré ohraničujú zameranie analýzy a tvoria východisko pri definovaní stratégie rozvoja obce.

3 ANALYTICKÁ ČASŤ

Tabuľka 1 Základná charakteristika obce Ľubica

Obec	Ľubica
Okres	Kežmarok
Kraj	Prešovský samosprávny kraj
Sídlo obecného úradu	Generála Svobodu 248/127, Ľubica 059 71
Prvá písomná zmienka	1251
Rozloha územia	7 652,96 ha
Počet obyvateľov (2014)	4 402
Hustota obyvateľstva	57,52 obyvateľov/km ²
Súradnice	49°07'14" s.z.š., 20°26'54" v.z.d
Nadmorská výška (v strede obce)	636 m n.m.

3.1. Vznik a história obce

Obec Ľubica leží na pahorkatine Popradskej kotliny a na úpätí masívu Levočských vrchov v nadmorskej výške 636 m. V okolí sú sírne pramene, pri ktorých v minulosti boli postavené obľúbené kúpele. Obec leží v tesnej blízkosti mesta Kežmarok, s ktorým bola niekoľko rokov aj administratívne spojená. Chotár Ľubica siaha až po chotár Levoča.

Obrázok 1 Pohľad na rozsiahly chotár obce Ľubica z vrchu Zvonárka

Autor fotografie: Miroslav Kruk

Aj keď sa Ľubica sa prvýkrát v písomných prameňoch vyskytuje až v roku 1251, je nepochybné, že ide o oveľa staršiu obec. V jej chotári sa našli predmety už z mladšej doby kamennej (asi 2400 rokov pred Kr.). Na území jej intravilánu bolo v 9.-10. storočí veľkomoravské sídlisko, ktoré sa premenilo na obec, ktorú susedia nazývali Ľubica. Ľubica s istotou patrí medzi najstaršie obce na Spiši.

V 13. storočí sa mestečko stalo súčasťou Spoločenstva spišských Sasov. V roku 1271 udelil kráľ Štefan V. Ľubici mestské práva. Stala sa jedným zo spišských kráľovských miest. V starých listinách sa Ľubica vyskytuje pod názvami: Lubicha, Lubitz, Lymbych, Lewbitz, Leibic. Najstarší názov má slovanský pôvod, čo ukazuje na slovanské korene obce (doložené aj inými archeologickými faktami). Podľa niektorých historikov popradskú dolinu osídľovali flámsko-západonemeckí kolonisti už od 10.-12. storočia. Je isté, že na Slovensku už pred príchodom nemeckých kolonistov v XIII. storočí existovali dôležité križovatky, stredoveké osady, ktorých rozvoj bol prerušený prvým tatárskym vpádom do Uhorska. Po týchto udalostiach nastal silný rozmach remesiel na Spiši. Mesto dostalo v roku 1364 právo na týždenný trh.

V XIII. storočí postihla celú Európu vojenská hrozba z Ázie. Tatárske kmene vyšli s mohutnou armádou na dobyvačné cesty a roku 1241 vtrhli aj do Uhorska. Kým kráľ Belo IV. postavil armádu, Tatári sa dostali až k rieke Slanej. Po porážkach uhorských vojsk Tatári dorazili až na Spiš. Pokoj nastal v 1242, kedy tatárske útoky boli odrazené. Po týchto udalostiach sa Belo IV. rozhodol dať všetky povojnové škody do poriadku a pozvať nemeckých kolonistov na Spiš. Takto sa dostali nemeckí remeselníci do Ľubice. Z čias keď v obci žili nemeckí obyvatelia, ostali ešte zaužívané nemecké názvy ulíc (Kirchberg, Obergas, Oberring...), vrchov (Rohrberg, Dulisberg, Lent...), dolín (Venigleibitz, Kottenhag...) a iné. Od 13. storočia bola Ľubica súčasťou Provincie spišských Sasov, ktorá sa neskôr premenila na Provinciu 24 spišských miest.

Pre Ľubicu bolo osudným 15. storočie. Už v roku 1405 celá Ľubica zhorela, poškodený bol zrejme aj farský kostol. Sotva sa mesto z pohromy spamätalo, nastal podstatný zlom v jeho právnom postavení. V roku 1412 si vtedajší uhorský kráľ a neskorší cisár Žigmund od svojho švagra, poľského kráľa Vladislava Jagelonského, požičal značnú sumu peňazí. Keďže cirkev vtedy zakazovala brať za pôžičku úroky, dal mu do vrátenia požičanej sumy do zálohu 13 z uvedených 24 spišských miest a ďalšie tri mestá zo Spiša. Ľubica sa tak dostala do zálohu poľských kráľov na dobu 360 rokov. Aj napriek tomu mesto využívalo tento stav, aby si posilnilo výsadné postavenie. K trhovému právu z roku 1364 dostalo aj právo na výročné trhy v rokoch 1535 a 1655. Záloha poľskému kráľovi trvala až do roku 1772.

Pre mesto to znamenalo nielen to, že svoje dane a dávky odvádzalo do Poľska, ale aj to, že do jeho správy zasahovali aj poľskí majitelia či starostovia zálohovaného územia. V rokoch 1724-1730 knieža a gróf Teodor Konštantín Lubomirski – posledný dedičný starosta, dal postaviť v Ľubici mariánsky stĺp so sochou Panny Márie, ako prejav pokánia za svoje previnenia voči Ľubici počas zálohu. Po rekatolizácii v roku 1674 sa aj Ľubica dostala do podriadenosti Krakovského biskupstva a farárov sem posielali z Krakova. Často to bývali poľskí šľachtici a krakovskí kanonici, ktorí síce farármi boli, ale niektorí z nich sa v Ľubici

nezdržovali. Ich duchovné povinnosti vykonávali kapláni. Iní zas do Ľubického kostola významne investovali. V rokoch 1431 a 1433 Spišom dvakrát prešli husiti, keď sa z Poľska vracali domov. Isté je, že pri druhom prechode, keď sa zmocnili aj opevneného Kežmarku, vydrancovali aj Ľubicu a iste zničili aj interiér tunajších kostolov. Okolo polovice 16. storočia sa na Spiši rozšírila reformácia. Na základe privilégia z roku 1271 mali mestské rady spišských miest právo voliť si farárov. Po smrti posledného katolíckeho farára v roku 1542 si Ľubičania povolali za farára Juraja Leudischera, ktorý mal už v Levoči problémy pre svoje radikálne názory. Ale reformáciu v meste plne presadil až jeho nástupca Salamon Regner, ktorý nastúpil v roku 1546. Vtedy sa obidva kostoly a celé mesto stali evanjelickými a boli nimi až do 70. rokov 17. storočia. Keď bol v roku 1670 prezradený pokus o protihabsburské povstanie vedené Františkom Vesselényim, obvinili Habsburgovci z účasti na ňom aj protestantov a od roku 1671 začali na kráľovský rozkaz preberať evanjelické kostoly pre katolíkov. V Ľubici prevzali katolíci ešte v roku 1671 špitálsky kostol a v roku 1674 aj farský kostol. Keďže bol nedostatok katolíckych kňazov, spravovali ich spočiatku piaristi z Podolínca a paulíni z Kežmarku. Kostoly, pravda, počas stavovských povstaní ešte niekoľkokrát zmenili majiteľov. Ináč stavovské povstania, ktoré počas 17. storočia spustožili celú krajinu, sa Ľubice dotkli v menšej miere, pretože bola pod poľskou správou. Nevyhli sa jej však dôsledky týchto povstaní, najmä hlad a mor. V roku 1710 malo podľa miestnej kroniky v Ľubici zomrieť okolo 200 obyvateľov vrátane katolíckeho a evanjelického farára.

Po navrátení zálohovaných miest do Uhorska sa Ľubica stala súčasťou Provincie XVI spišských miest, ktorej sídlom sa stala Spišská Nová Ves. Aj naďalej bola mestečkom, hoci stále viac sa začali uplatňovať uhorské zákony miesto spišského práva. Keď bola Provincia XVI spišských miest v roku 1876 zrušená, ostala Ľubica tzv. mestom so zriadeným magistrátom. Keďže platenie predpísaných úradníkov jej robilo nemalé ťažkosti, na dva roky sa stala „veľkou obcou“. Až po prvej svetovej vojne stratila štatút mesta a ostala až doposiaľ obcou. Ľubica bola mestečkom s národnostne zmiešaným obyvateľstvom. V roku 1880 tu žilo vyše 70% Nemcov. Postupne sa počet Nemcov a Slovákov vyrovnával a už v roku 1910 ich bolo len 40%. Ešte v roku 1930 tu žilo 1025 Nemcov a 1840 Slovákov. Aj čo sa náboženskej príslušnosti týka, počet evanjelikov sa stále zmenšoval a v roku 1930 ich tu bolo už len 540 oproti 2280 katolíkom.

Obyvatelia obce, z veľkej časti nemeckej národnosti sa zaoberali najmä poľnohospodárstvom a prácami v lesoch. Boli rozvinuté aj remeslá. V Ľubici pracovalo do 20 cechov a mala dokonca právo troch výročných trhov. Hoci cechy na Spiši vznikli už v polovici XIV. stor., predsa v Ľubickom archíve nenájdeme stopy po cechových listinách zo XIV. a XV. stor., až do r. 1480. Časté požiare a husitské vpády zničili všetky písomné doklady. Najznámejší boli počas celých dejín súkenníci - zásobovali svojimi výrobkami najmä

armádu až do konca 19. storočia. Známi boli aj garbiari, tkáči, podkúvači, krajčíri, kováči, remenári, kožušníci, čižmári, mäsiarsky cech, debnársky, spojený cech mlynárov a tesárov, kolári a cech sládkov a pivovarníkov. Cech každému svojmu členovi zabezpečoval značné práva, preto patriť do zväzku niektorého cechu bolo túžbou každého obyvateľa mesta. Každý cech mal svoje presné predpisy - štatúty, ktorými sa usmerňovala nielen práca jeho členov, ale aj ich rodinný a spoločenský život. Listina súkenníckych majstrov napríklad obsahuje: "Ktorý majster v nedele a sviatky úmyselne vynecháva bohoslužby, za trest musí dať funt vosku." Cech obuvníkov v Ľubici roku 1820 zakázal svojim členom hrať karty. Štatúty murárov z roku 1783 prikazujú učňom, aby sa ku každému správali slušne, chránili sa čo aj najmenšej krádeže, cez nedele a sviatky chodili do kostola a do školy. Je veľmi pravdepodobné, že cechy svoje nábožensko-mravné, sociálne a pracovné zásady prevzali od rozličných náboženských bratstiev. Veľmi dbali aj na poriadok, pokoj a znášanlivosť medzi členmi a v ich rodinách. Starali sa o chorých, vdovy a siroty svojich členov. Ešte pre zaujímavosť možno uviesť, že v Ľubici i po zrušení cechov v roku 1895 bolo ešte celkom 120 remeselníkov. V roku 1878 sa Ľubica opäť stala obcou.

V Ľubici sa dodnes zachoval veľký rozsah stredovekého mesta s historickým jadrom a množstvom zaujímavých objektov:

- Meštianske domy a niekoľko typov remeselníckych a sedliackych domov.
- Pôvodne gotický kostol Sv. Ducha, s niektorými zachovanými architektonickými prvkami, ktoré svedčia o jeho veľmi starom pôvode.
- Najcennejšou pamiatkou Ľubice je rímskokatolícky kostol z polovice 13. storočia - farský kostol Nanebovzatia Panny Márie (13. storočie). Je to najväčší dvojloďový kostol na Spiši. Oltár s gotickou sochou s plastikou Madony a svätíc z dielne Majstra Pavla z Levoče.
- Mariánsky stĺp so sochou Immaculaty (1725 - 1726). Najvyšší, najbarokovejší a jeden z najkrajších stĺpov z tohto obdobia na Spiši.
- Evanjelický kostol - barokovo klasicistický (1784 - 86)

V urbanizme Ľubice vynikajú typicky spišsko-nemecké domy s veľkými bránami a podbránim. Boli to čiastočne roľnícke, ale z veľkej časti aj remeselnícke domy. Za najstarší meštiansky dom sa považuje budova obecného úradu v 19. storočí prebudovaná, ale ešte s gotickými prvkami. Mnoho domov na námestí má ešte renesančný charakter s klenbami alebo trámovými stropmi, s dekorovaným priečelím.

Obrázok 2 Zachované historické jadro stredovekého mesta s meštianskymi domami

Zdroj: CBS

S históriou Ľubice je späté aj využívanie liečebných sírnych prameňov, pri ktorých vznikli Ľubické Kúpele.

Ľubické kúpele – sírnouhličité minerálne pramene ležia severovýchodne od Ľubice a boli známe už od roku 1714. Prvé kúpeľné objekty z dreva postavili z podnetu rektora evanjelického lýcea v Kežmarku Juraja Bohuša (1687-1722). Ľubickí meštania za pomoci miestnych sedliakov postavili niekoľko kúpeľných budov, aké sa v tej dobe stavali vo Vyšných Ružbachoch, neskôršie v Starom Smokovci a pod. Prameň bol známy svojimi liečivými účinkami na choroby chronického kĺbového reumatizmu, zlatú žilu, choroby sliznice a kožné choroby. Už v roku 1894 tam boli dve liečebné budovy s 19 kúpeľnými kabínami. Nachádzal sa tu katolícky kostol sv. Bartolomeja. Mali výhodnú turistickú polohu - ležali na ceste do Levoče a v relatívnej blízkosti Vysokých Tatier, o ktorých sa v intelektuálnych kruhoch už vedelo. V osade bolo roku 1773 trinásť domov a 103 obyvateľov. Po niekoľkých rokoch Ľubičania postavili ďalšie kúpeľné objekty.

Obrázok 3 Historický záber na Ľubické kúpele

Zdroj: Informačná tabuľa na križovatke do bývalej osady Ľubické kúpele, Miroslav Kruk

Vznikom vojenského výcvikového priestoru v roku 1952 väčšia časť katastrálneho územia obce pripadla Ministerstvu obrany SR a z tohto dôvodu bola v minulosti pozastavená výstavba a všetky investičné zámery na tomto území a zánik osady Ľubické Kúpele.

Pričlenenie obce Ľubica k mestu Kežmarok v roku 1974 spôsobilo ďalší úpadok obce. Opätovným osamostatnením v roku 1992 začala obec ožívať. Jej cieľom je nadviazať na slávnu históriu s perspektívou malého mestečka.

Obrázok 4 Obec Ľubica pred I. svetovou vojnou - hlavné námestie, v pozadí evanjelický kostol

Zdroj: Slovensko na historických fotografiách, album okres Kežmarok

3.2 Heraldika obce

Erb obce – V roku 1970 pred oslavami 700. výročia udelenia privilégii uhorským panovníkom Štefanom V., vzišla z podnetu obecných orgánov myšlienka aj požiadavka o vytvorenie obecného erbu. Obsah erbu sa našiel v najstaršej ľubickej pečati zo 14. storočia, ktorá sa nachádza v Štátnom oblastnom archíve v Levoči. Erb obce Ľubica tvorí v modrom štíte na zlatej lavici sediaci, zlato korunovaný, strieborno odetá Panna Mária s Dieťaťom, sprevádzaná heraldicky vpravo tromi a vľavo štyrmi zlatými hviezdami. Obec erb schválila a dala do používania dňa 21. mája 1970.

Historická pečať obce – Pečať obce Ľubica tvorí erb obce Ľubica s hrubopisom "OBEC ĽUBICA". Ľubica už od stredoveku používala na pečatiach symbol Madony s dieťaťom. Najstaršia pečať s týmto symbolom pochádza už zo 14. storočia. Obsahuje nápis „Communitatis – LVBITZ“, písaná gotickým písmom. Tento symbol je aj na pečatiach zo 16. aj z 19. storočia.

Zástava obce – Zástavu obce Ľubica tvorí sedem pozdĺžnych pruhov striedavo modrých a bielych. Zástava má pomer strán 2:3 a ukončená je troma cípmi t.j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny listu zástavy. Zástavu obce používa starosta a obecné zastupiteľstvo pri slávnostných a oficiálnych príležitostiach obecného prípadne štátneho charakteru.

3.3 Geografická charakteristika a prírodné pomery

Územie obce sa nachádza na okraji Levočských vrchov. Z hľadiska **geomorfologického členenia** Levočské vrchy patria do Podhôrno-magurskej oblasti a subprovincie Vonkajšie Západné Karpaty. Levočské vrchy ležia v západnej časti subprovincie, na hranici s Vnútrotnými Západnými Karpatmi. Z hľadiska **typu reliéfu** patrí územie medzi silne členité pahorkatiny, vrchoviny, až veľmi silne členité nižšie hornatiny. Mierne členitý chotár je charakteristický striedaním plochých chrbtov so širokými úvalinami. Nadmorská výška v strede obce je 636 m n. m. a v celom katastrálnom území obce sa pohybuje od 620 do 1 266 m n. m.

Pre **geologickú stavbu** je typický flyšový komplex pozostávajúci z vnútrokarpatského paleogénu, ktorý buduje i Spišskú Maguru, Podtatranskú i Hornádsku kotlinu, kým na budovaní Spišsko-Šarišského medzihoria sa zúčastňuje i úzky pruh bradlového pásma.

Geologickú stavbu územia tvoria paleogénne pieskovce s absolútnou prevahou nad nevápnitými ílovcami monotónneho bielopotockého súvrstvia Podtatranskej skupiny. Plošne najrozšírenejšími štvrtohornými sedimentmi sú hlinito-kamenité, piesčité, piesčito-kamenité až kamenité sutiny, ktoré tvoria takmer kompaktný pokryv v rámci územia. V údoliach vodných tokov je charakteristický výskyt fluviálnych nivných sedimentov (prevažne hlinitých alebo hlinito-štrkovitých) a proluviálnych nivných hĺn. Sedimenty sú väčšinou tvorené ílovitými alebo piesčito-hlinitými štrkami.

Z hľadiska stability svahov sa podľa Atlasu máp stability svahov SR prevažná časť riešeného územia nachádza v rajóne potenciálne nestabilných území. V riešenom území je registrovaných niekoľko potenciálnych zosuvných území, a to najmä juhozápadne od zastavaného územia obce a na severovýchode riešeného územia. Jedná sa prevažne o zosuvné územia spôsobené intenzívnou výmoľovou eróziou a abrazívnou činnosťou vodných tokov.

Hydrogeologické pomery sú odrazom geologicko-tektonických a klimatických pomerov. Paleogénne sedimenty pieskovcového bielopotockého súvrstvia sa vzhľadom na svoje litologické zloženie vyznačujú najmä puklinovou priepustnosťou. Z hydrografického hľadiska vymedzené záujmové územie leží na hlavnom európskom rozvodí. Tok Ľubica s plochou povodia 121 km², ktorý pramení pod vrcholom Škapová (1 231,9 m n. m.) odvodňuje západnú časť Levočských vrchov s flyšovou skladbou, ktorá je z hľadiska kulminačných prietokov problematická. Významným ľavostranným prítokom toku je Tvarožniansky potok s plochou povodia 28 km² a Ruskinovský potok s plochou povodia 16 km². Ďalšími ľavostrannými prítokmi sú Ľubický potok, Kúpeľný potok, Retník a Kamenný potok. Pravostrannými prítokmi Ľubice sú potok Ľubička, Dúbravský potok a Sosnovský potok. Priamo vo vymedzenom záujmovom území sa nenachádzajú významnejšie zdroje minerálnych vôd. V Ľubickej doline sa nachádzajú sírové pramene, ktoré v minulosti podmienili vznik kúpeľov zameraných na liečenie reumatických chorôb, kožných a črevných katarov. Vlastné minerálne pramene vnútrokarpatského paleogénu sú pomerne malej až nepatrnej výdatnosti. Najznámejšie sú obyčajné sírne pramene v Ľubických kúpeľoch.

Najrozšírenejším **pôdnym typom** sú podzoly kambizemné a kambizeme. Vo vyšších polohách prevládajú kambizeme modálne kyslé, sprievodne kultizemné a rankre, zo zvetralých kyslých a neutrálnych hornín. Prevažujúcim pôdnym druhom v riešenom území sú hlinité pôdy, v oblasti bradlového pásma sa vo väzbe na pôdotvorný substrát zvyšuje obsah ílovitej frakcie v pôdnom profile a vyskytujú sa tu pôdy ílovito-hlinité. V oblasti Levočských vrchov a na ich predhorí prevažujú pôdy piesočnatohlinité až hlinito-piesočnaté. Z hľadiska kamenitosti (štrkovitosti) ide o pôdy neskeletnaté až slabo kamenité. Sú to pôdy so strednou priestupnosťou a strednou retenčnou schopnosťou, pôdna reakcia je stredne až silne kyslá.

Podľa pôdno-ekologickej rajonizácie Slovenska patrí riešené územie do podoblasti vyšších pohorí, ktorá je oblasťou s najnižším produkčným potenciálom pôd a najhoršími podmienkami pre poľnohospodársku výrobu.

Centrálnu časť vymedzeného záujmového územia možno na základe **klimatických charakteristík** zaradiť do chladnej oblasti reprezentovanej mierne chladným okrskom C1 (klimatické znaky – priemerná júlová teplota 12°C až 16°C, priemerná januárová teplota -6°C až -5°C). Veľká premenlivosť zrážok v priebehu roka je typickým znakom tohto územia. Ročný chod zrážok je značne odlišný. Popradská a Hornádska kotlina majú maximum zrážok v júli a minimum vo februári. Ročné úhrny zrážok v území dosahujú priemerne 600 – 800 mm. Menej zrážok vzhľadom na nadmorskú výšku je spôsobené tým, že územie leží v zrážkovom tieni Vysokých Tatier a z juhu je chránené Slovenským Rudohorím a Nízkymi Tatrami. Z hľadiska klimaticko – geografických typov možno územie zaradiť k typu horskej klímy a subtypu veľmi studenej horskej klímy. Priemerná ročná teplota aktívneho povrchu pôdy v rámci časového obdobia rokov 1961 – 1990 sa pohybovala od 5°C do 7°C.

Tabuľka 2 Klimatické pomery v obci Ľubica

Klimatické ukazovatele	Hodnota
Priemerná ročná teplota vzduchu	4 až 6 °C
Priemerná januárová teplota vzduchu	-6 až -5 °C
Priemerná júlová teplota vzduchu	12 až 16 °C
Priemerný ročný úhrn zrážok	600 až 800 mm
Počet dní so snehovou pokrývkou	120 až 140 dní
Výška snehovej pokrývky	30 až 40 cm
Priemerná rýchlosť vetra	4 m/s
Počet mrazových dní	150 až 155 dní
Počet letných dní	20 až 25 dní

Zdroj: Atlas krajiny SR

Rastlinstvo okolia obce s prienikom horských druhov Vysokých Tatier je rôznorodé v závislosti od hydropedologických a klimatických vlastností jednotlivých stanovišť. Z významných a chránených taxónov rastlín okolia obce sú známe horec jarný (*Gentiana verna*), šafran spišský (*Crocus scepusiensis*) či zvonec ľaliolistý (*Adenophora lilifolia*). Vyššia početnosť druhov rastlín, z ktorých sú viaceré chránené sa nachádzajú v blízkosti a priamo v ochrannom pásme TANAP-u. Nižšie položené lesné porasty v nadmorskej výške do 1 000 m n. m. patria do jedľovo-bukového lesného vegetačného stupňa, smerom do vyšších polôh prechádzajú do smrekovo-bukovo-jedľového stupňa. Prevažnú časť tvoria porasty ihličnatých lesov. V druhovom zastúpení výrazne dominuje smrek obyčajný (*Picea abies*), z ostatných ihličnanov má veľké zastúpenie jedľa biela (*Abies alba*).

Obrázok 5 Šafrán Spišský (*Crocus scepusiensis*)

Zdroj: livephoto.eu

Fauna je zastúpená najmä živočíšnymi spoločenstvami lesov, otvorených priestorov (polia, lúky, pasienky), brehov vôd, riek, potokov, bystrín či mokradí. Typické pre lesné formácie sú medveď lesný (*Ursus arctos*), kuna lesná (*Martes martes*), vlk dravý (*Canis lupus*), raticová, srnčia, jelenia a diviacia zver viažuca sa aj na polia a lúky, podobne ako líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*) či zajac poľný (*Lepus europaeus*). Lesný stupeň oživuje veľa vtáctva od drobného až po dravce. Charakteristické druhy spoločenstva brehov vôd, riek, potokov, bystrín a mokradí sú kačica divá (*Anas platyrhynchos*), hryzec vodný (*Arvicola terestris*) ale aj skokany (*Rana*) či rosničky (*Hyla*). Potoky a bystriny sú zaradené do pstruhového a lipňového pásma.

Obrázok 6 Líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*)

Zdroj: lesy.obecvrbov.sk

Do katastrálneho územia obce nezasahuje žiadne veľkoplošné chránené územie. Najbližšie veľkoplošné chránené územie predstavuje Tatranský národný park. V roku 2013 bolo Ministerstvom životného prostredia vyhlásené **Chránené vtáacie územie Levočské**

vrchy, ktorého časť sa nachádza v katastrálnom území obce Ľubica. Bolo vyhlásené za účelom ochrany biotopov vtákov európskeho významu a sťahovavých druhov vtákov bociana čierneho, d'aťľa trojprstého, chriašteľa poľného, jariabka hôrneho, kuvika kapcavého, kuvika vrabčieho, muchárika sivého, orla krikľavého, orla skalného, prepelice poľnej, rybárika riečného, sovy dlhochvostej, strakoša sivého, tesára čierneho, tetra hlucháňa, tetra hoľniaka, včelára lesného, výra skalného a žľny sivej na zabezpečenie podmienok ich prežitia a rozmnožovania.

Obrázok 7 Orol skalný (*Aquila chrysaetos*) – lesy obce Ľubica

Autor fotografie: Miroslav Kruk

3.4 Ľudské zdroje a demografický vývoj

3.4.1 Vývoj počtu obyvateľov a hustota obyvateľstva

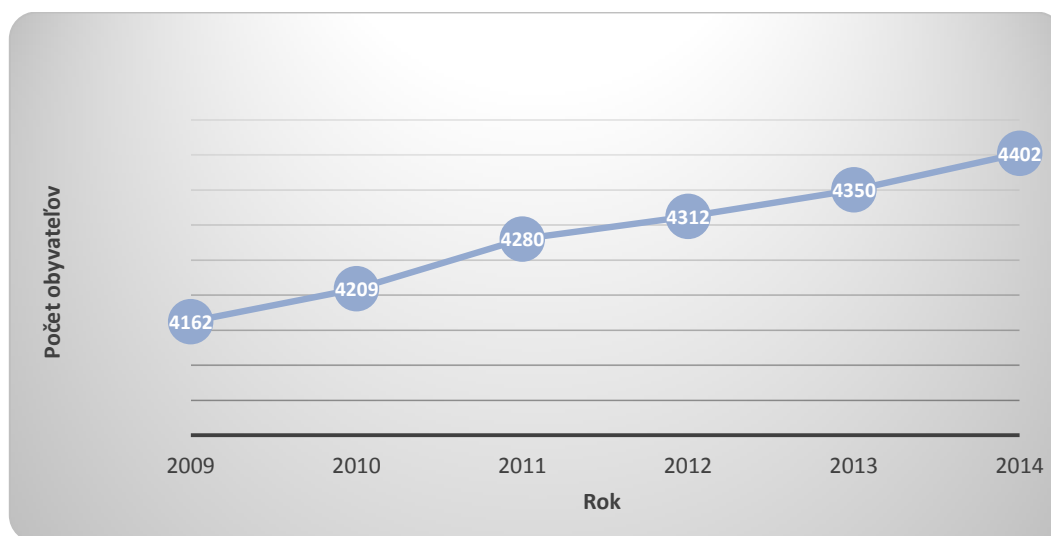
V obci Ľubica žilo k 31.12.2014 spolu 4 402 obyvateľov (Zdroj ŠU SR). Za posledných 6 rokov (od roku 2009) stúpol počet obyvateľov o 240 obyvateľov. Najvyšší nárast sledujeme na prelome rokov 2010 a 2011, kedy v obci pribudlo 71 obyvateľov. Priemerná hustota obyvateľstva obce predstavovala 57,52 obyvateľa/km². Vývoj počtu obyvateľov za posledných 6 rokov uvádza tabuľka 3 a graf 1.

Tabuľka 3 Vývoj počtu obyvateľov obce od r. 2009

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet obyvateľov	4 162	4 209	4 280	4 312	4 350	4 402

Zdroj: Štatistický úrad SR

Graf 1 Vývoj počtu obyvateľov obce od r. 2009

Zdroj: Štatistický úrad SR

Počet obyvateľstva obce je stabilizovaný s neustálym miernym nárastom. Príčiny nárastu a poklesu obyvateľstva môžeme vysvetliť pomocou nasledovných údajov (Tabuľka 4).

Tabuľka 4 Prehľad prírastkov obyvateľstva obce od r. 2009

Rok	Narodení	Zomretí	Prírastok/ úbytok	Prisťahovaní	Vysťahovaní	Prírastok/ úbytok	Prírastok celkom
2009	69	36	33	88	56	32	65
2010	64	31	33	56	42	14	47
2011	66	41	25	69	76	-7	18
2012	63	37	26	61	55	6	32
2013	57	34	23	59	44	15	38
2014	62	38	24	89	61	28	52

Zdroj: Štatistický úrad SR,

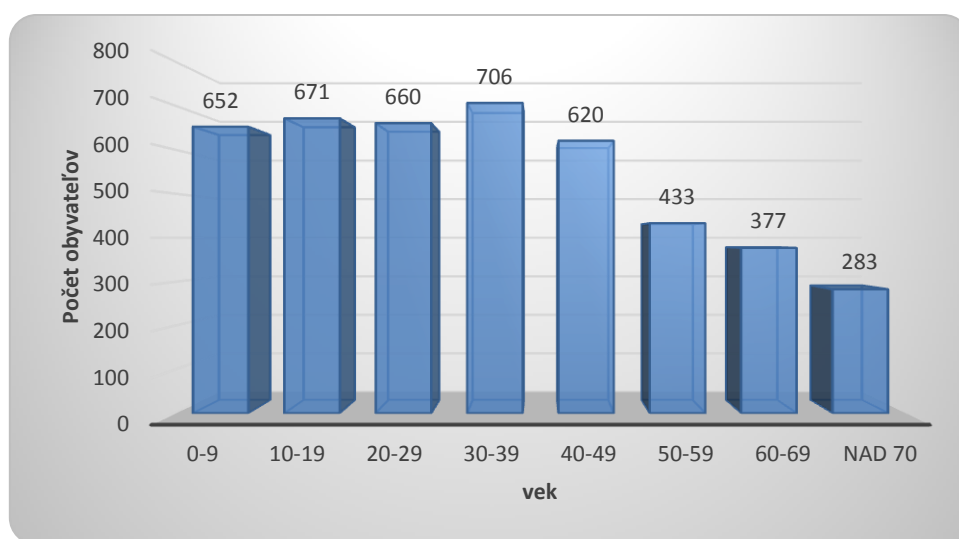
Počet obyvateľov v obci a jeho rozmiestnenie sa mení v dôsledku prirodzeného a migračného pohybu. Z údajov o natalite a mortalite obyvateľstva jednoznačne vidieť, že prirodzený vývoj v obci je trvale pozitívny (rodí sa viac detí ako je zomretých občanov) a migračné saldo je tiež väčšinou kladné, teda sa viac ľudí prisťahuje do obce než vysťahuje (s výnimkou roku 2011). Rast počtu obyvateľov obce je teda zabezpečovaný kombináciou oboch týchto faktorov.

3.4.2 Veková štruktúra obyvateľstva

Údaje o zložení obyvateľstva podľa vekovej štruktúry sú pre obec dôležité z hľadiska stanovenia budúcej stratégie rozvoja, vzhľadom k tomu, že indikujú vývoj celkovej potreby služieb predovšetkým v oblastiach ako školstvo, vzdelávanie, sociálna starostlivosť a bytová výstavba v závislosti od budúceho vývoja vekovej štruktúry obyvateľstva. Veková štruktúra je okrem demografického taktiež dôležitým ekonomickým ukazovateľom.

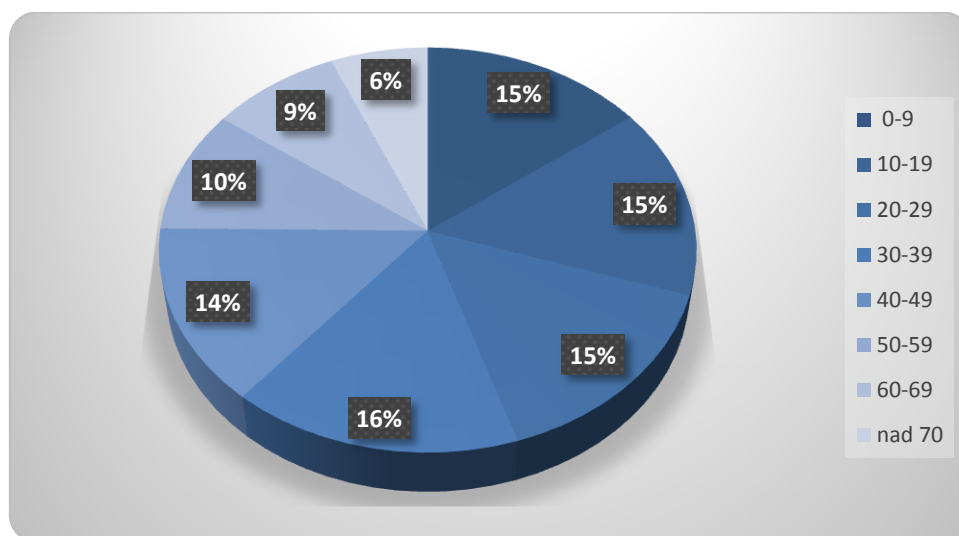
Prehľad vekovej štruktúry obyvateľstva obce k 31.12.2014 udávajú grafy 2 a 3.

Graf 2 Prehľad vekovej štruktúry obyvateľstva obce v r. 2014

Zdroj: Štatistický úrad SR

Graf 3 Veková štruktúra obyvateľstva obce v r. 2014

Zdroj: Štatistický úrad SR

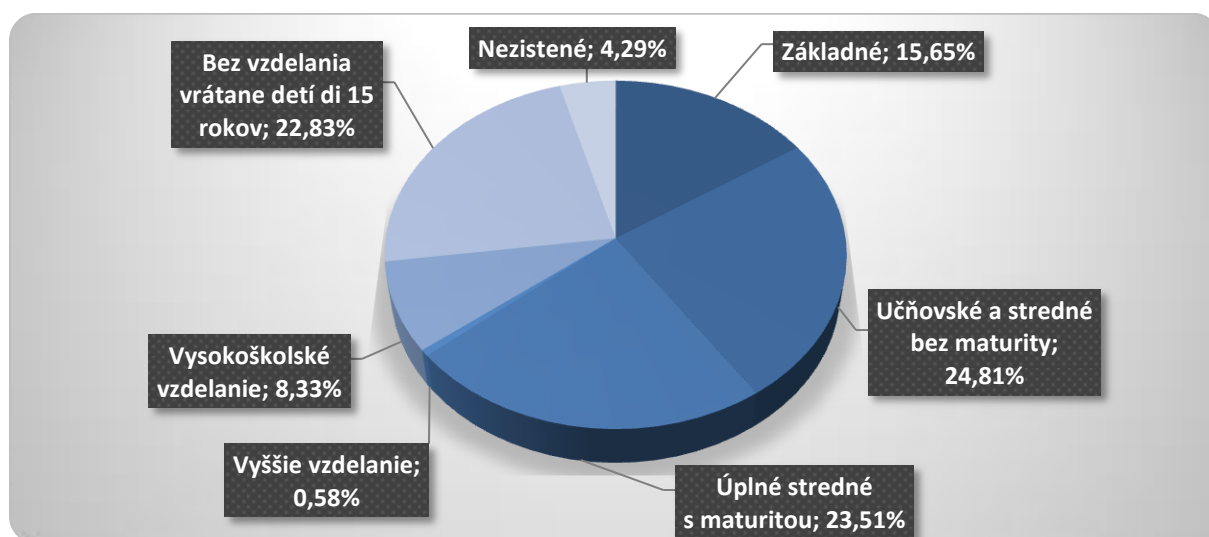

Priemerný vek obyvateľstva obce k 31.12.2014 je cca 34,64 roku, čo je výrazne pod úrovňou celoslovenského priemeru (SR priemerne 39,87). Z hľadiska vekovej štruktúry obyvateľstva prevažuje mladé obyvateľstvo v produktívnom veku - podiel osôb v produktívnom veku je 67,58%, iba 25% obyvateľstva má nad 50 rokov. Veková štruktúra obyvateľov obce je pomerne vyvážená. Najväčšiu skupinu tvoria obyvatelia vo veku od 30 do 39 rokov. Celkovo možno vekovú štruktúru obyvateľstva v porovnaní s celoštátnou úrovňou hodnotiť ako výrazne priaznivejšiu s vyšším podielom mladých ľudí v predproduktívnom veku. Index starnutia (udávajúci pomer osôb v poproduktívnom veku k počtu osôb v predproduktívnom veku) v obci je 44,87, čo oproti celoslovenskému priemeru 91,17 mimoriadne priaznivá hodnota. Počet obyvateľov v produktívnom veku je mierne nižší ako je celoslovenský priemer. (Ľubica 67,58%, SR 70,73%), čo je spôsobené vysokým podielom obyvateľstva v predproduktívnom veku.

3.4.3 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Vzdelanie ovplyvňuje nielen uplatnenie obyvateľov na trhu práce ale je tiež významným podnetom pre priťahnutie investícií do územia. Posledné aktuálne údaje o vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva v obci sú k dispozícii z r. 2011. Vzdelanostnú štruktúru obyvateľstva v obci podľa zdrojov Štatistického úradu SR znázorňuje graf 4.

Graf 4 Vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce v r. 2011

Zdroj: Štatistický úrad SR

Z hľadiska dosiahnutého stupňa vzdelania má v obci najviac obyvateľov stredné alebo učňovské vzdelanie bez maturity a stredoškolské vzdelanie s maturitou. Táto skupina tvorí skoro polovicu obyvateľov obce (48,32%).

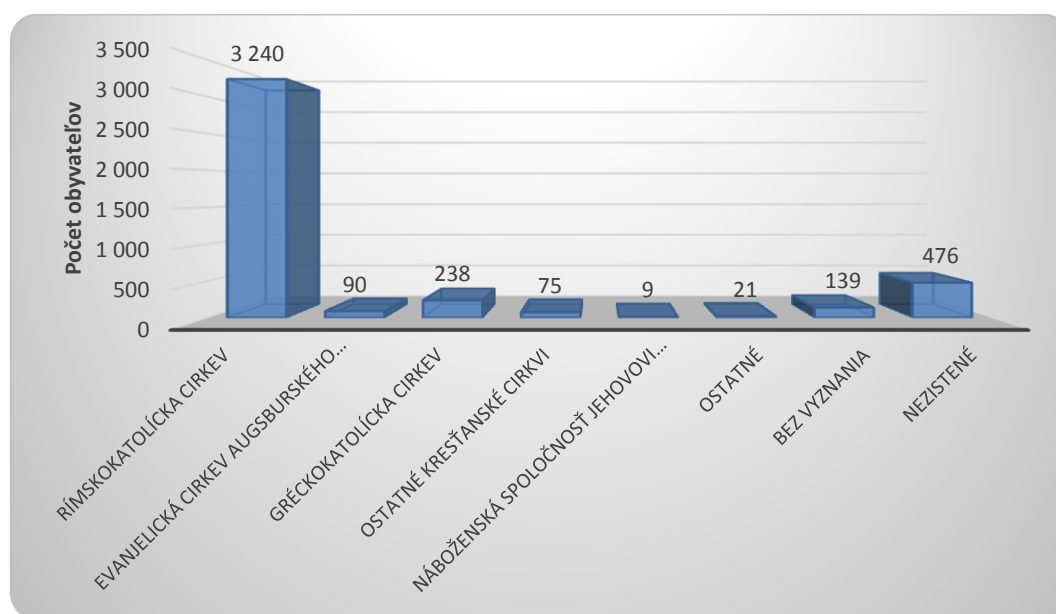
V skupine vysokoškolsky vzdelaných občanov má až 60% spoločenskovedné alebo humanitné vzdelanie, cca 20% má technické vzdelanie. Podiel vysokoškolsky vzdelaných je v porovnaní s údajom za SR (14%) výrazne nižšia hodnota.

3.4.4 Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského vyznania

Výrazná väčšina obyvateľstva je rímskokatolíckeho vyznania (zo všetkých obyvateľov, ktorí uviedli svoje náboženské vyznanie, tvorí táto skupina až 75,56%). Druhou najväčšou skupinou obyvateľstva sú gréckokatolícki veriaci, evanjelickí veriaci a ľudia bez vyznania.

Niektoré ostatné cirkvi sú v obci zastúpené symbolicky maximálne niekoľkými veriacimi. Štruktúru obyvateľstva podľa náboženského vyznania v percentách znázorňuje graf 5.

Graf 5 Štruktúra obyvateľov obce podľa náboženského vyznania

Zdroj: Štatistický úrad SR

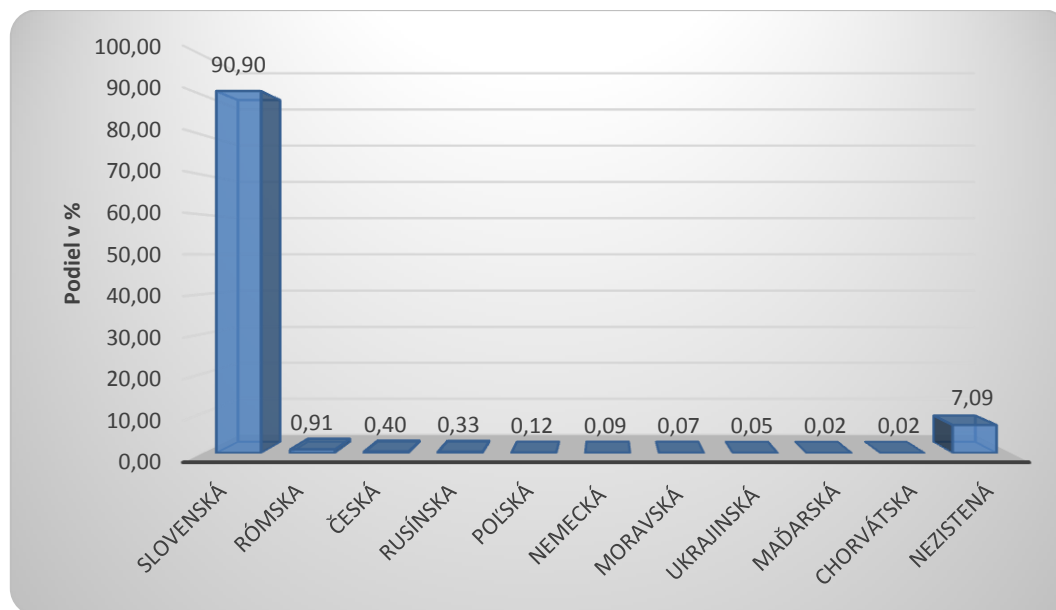
3.4.5 Štruktúra obyvateľstva podľa národností

Podľa údajov evidovaných štatistickým úradom SR je štruktúra obyvateľstva obce homogénna s prevahou obyvateľstva slovenskej národnosti. Podľa štatistického úradu sú národnostné menšiny z hľadiska veľkosti minimálne – najviac ľudí sa prihlásilo k rómskej národnosti (54), ostatné menšiny sú minimálne, zvyčajne len niekoľko občanov, najvyšší podiel v rámci občanov iných národností majú občania českej národnosti a rusínskej národnosti. Odlišný pohľad na veľkosť rómskej menšiny v obci však ponúka Atlas rómskych

komunit SR 2013, podľa ktorého 15% obyvateľov obce je rómskej národnosti, čo by predstavovalo cca 630-660 obyvateľov. Uvedená nezrovnalosť je zrejme spôsobená tým, že väčšina rómskeho obyvateľstva sa pri oficiálnej prihláske k slovenskej národnosti.

Percentuálne zastúpenie podielu jednotlivých národností na celkovom zložení obyvateľstva obce podľa oficiálnych údajov ŠR SR k 31.12.2014 znázorňuje graf 6.

Graf 6 Štruktúra obyvateľov obce podľa národnosti

Zdroj: Štatistický úrad SR

Analýza predpokladaného vývoja ľudských zdrojov a demografického vývoja do r. 2020

Z hľadiska vývoja ľudských zdrojov v obci je najdôležitejší demografický vývoj z hľadiska veku, ktorý umožní odhadnúť predovšetkým budúce potreby na veľkosť a rozvoj jednotlivých služieb pre obyvateľov, či už v oblasti školstva, bytovej výstavby, sociálnej starostlivosti a umožní stanoviť ich priority podľa predpokladaného vývoja.

Celkový trend vývoja demografie v obci sa odlišuje od celoslovenského vývoja, v obci je veľké zastúpenie mladej populácie v predproduktívnom veku a ľudí v produktívnom veku, naopak má výrazne nižší podiel populácie v poproduktívnom veku. Index ekonomického zaťaženia obyvateľov obce je 47,97 a je o niečo horší ako je celoslovenský priemer 41,39 (ukazovateľ stanovuje, koľko osôb v predproduktívnom a poproduktívnom veku pripadá na 100 osôb v produktívnom veku) vzhľadom na vysoký počet osôb v predproduktívnom veku.

Na základe analýzy štatistických ukazovateľov je možné do r. 2020 predpokladať nasledovný demografický vývoj:

- V dôsledku prirodzeného demografického vývoja do r. 2020 sa nebude výraznejšie meniť počet žiakov na ZŠ v obci. Tento predpoklad zahŕňa iba dopad prirodzeného vývoja pôrodnosti a nedokáže odhadnúť dopad pohybu obyvateľstva, avšak bez realizácie výraznej výstavby HBV alebo výraznej IBV, ktoré by do obce prilákali mladé rodiny s deťmi prirodzený demografický vývoj nebude ovplyvnený.
- Celkový vývoj obyvateľstva má za posledné roky rovnomerne rastúcu hodnotu a tá zrejme zostane zachovaná aj v období do r. 2020 s malými odchýlkami spôsobenými demografickým vývojom a migráciou obyvateľstva.
- Do r. 2020 dosiahne dôchodkový vek (62 rokov) cca 220 obyvateľov, pričom pri zohľadnení priemerného veku a úmrtnosti to znamená, že môže v obci stúpnuť počet obyvateľov v starobnom dôchodku v rozsahu cca do 100 osôb (úmrtnosť sa nedá presne odhadnúť).
- Do r. 2020 vstúpi do produktívneho veku cca 350 obyvateľov obce.
- Pri zachovaní trendu pôrodnosti do r. 2020 by malo v obci pribudnúť cca 320-350 obyvateľov v predškolskom veku.
- Do r. 2020 by malo dôjsť k nárastu obyvateľstva v produktívnom veku o cca 120 osôb a vzrastie podiel obyvateľstva v produktívnom veku, pričom početne najsilnejšiu skupinu obyvateľstva budú tvoriť stále občania vo veku 20-49 rokov (uvedený predpoklad zohľadňuje iba prirodzený demografický vývoj, nedokáže zohľadniť prisťahovanie a vystťahovanie občanov).

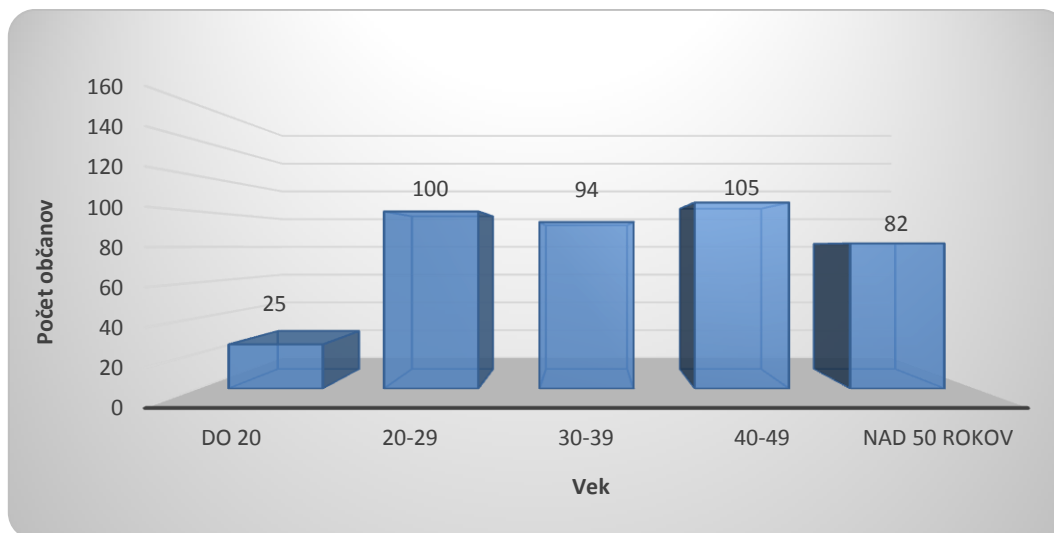
3.5 Trh práce a ekonomická aktivita obyvateľstva

3.5.1 Nezamestnanosť a trh práce

K 31.12.2015 bolo evidovaných 406 uchádzačov o zamestnanie - z toho 196 žien a 210 mužov. V rámci celého okresu Kežmarok to bolo 8 735 nezamestnaných. Celková miera nezamestnanosti v obci Ľubica bola cca 21% (neoficiálny prepočet podľa údajov UPSVaR a údajov ŠÚ SR). Celková miera nezamestnanosti v celom okrese Kežmarok bola 23,44%, čo predstavuje 2. najvyššiu hodnotu nezamestnanosti spomedzi všetkých 79 okresov SR. Okolité okresy vykazujú výrazne nižšiu mieru nezamestnanosti od 10,07 do 18,69%. Priemerná nezamestnanosť v Prešovskom samosprávnom kraji k 31.12.2015 bola 15,50%. V rámci kraja má okres Kežmarok najvyššiu nezamestnanosť. V porovnaní s rokom 2007 je situácia na trhu práce výrazne horšia a počty nezamestnaných a miera nezamestnanosti v celom kraji a regióne je dnes výrazne vyššia, čo svedčí o tom, že trh práce sa ešte nezotavil z dôsledkov hospodárskej a ekonomickej krízy v rokoch 2008 - 2012.

Z hľadiska štruktúry nezamestnanosti v obci najväčšie skupiny nezamestnaných tvoria nezamestnaní nad 50 rokov a nezamestnaní od 20 do 24 rokov. Štruktúru nezamestnanosti obyvateľov obce z hľadiska veku znázorňuje graf 7.

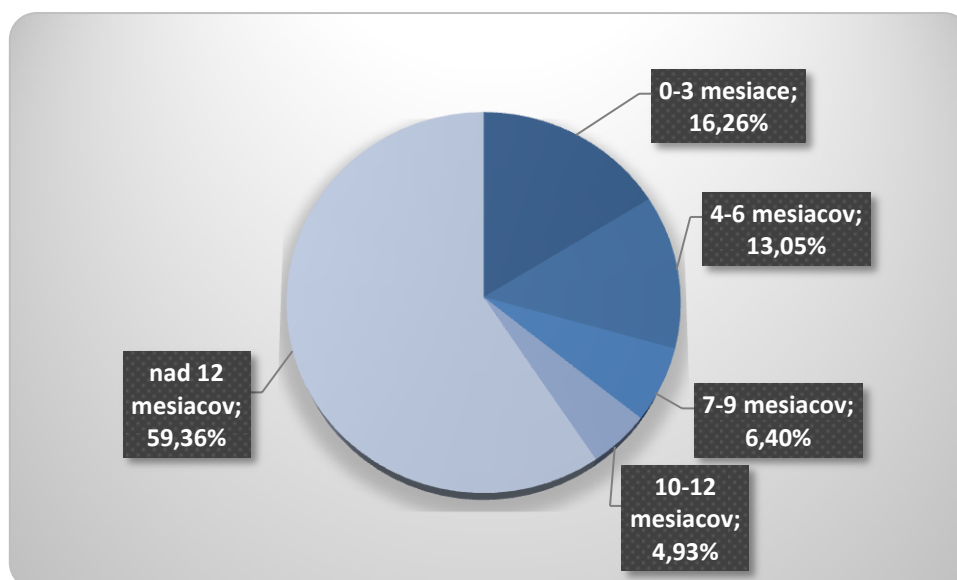
Graf 7 Počet nezamestnaných obyvateľov obce k 31.12.2015 podľa veku

Zdroj: UPSVaR

Značným problémom je tiež dlhodobá nezamestnanosť – takmer 60% nezamestnaných je v evidencii uchádzačov o zamestnanie viac než 12 mesiacov (13% nezamestnaných občanov je v evidencii viac než 24 mesiacov, 34% dokonca viac než 48 mesiacov). Štruktúru nezamestnanosti v obci Ľubica podľa doby evidencie uchádzačov o zamestnanie znázorňuje graf 8.

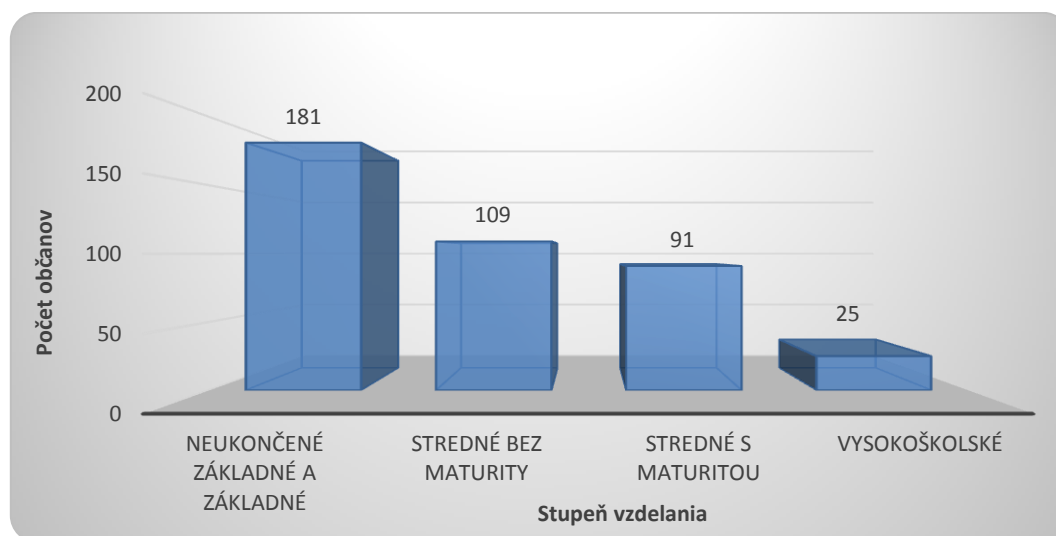
Graf 8 Štruktúra nezamestnaných obyvateľov obce k 31.12.2015 podľa doby evidencie

Zdroj: ÚPSVaR

Najväčšiu skupinu nezamestnaných tvoria predovšetkým občania s neukončeným základným a základným vzdelaním (44,6%) a učňovským vzdelaním bez maturity (26,8%). Najnižšia nezamestnanosť je v skupine občanov s vyšším a vysokoškolským vzdelaním, ktorí tvoria iba 6,2% nezamestnaných. Prehľad rozdelenia nezamestnaných občanov obce podľa vzdelania znázorňuje graf 9.

Graf 9 Počet nezamestnaných obyvateľov obce k 31.12.2015 podľa dosiahnutého vzdelania

Zdroj: ÚPSVaR

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny eviduje nezamestnaných uchádzačov o zamestnanie tiež na základe kategórií zamestnanosti a odvetvovej klasifikácie ekonomických činností, ktoré dávajú orientačný prehľad o štruktúre nezamestnaných z hľadiska ich kvalifikácie a pracovného zaradenia.

V obci Ľubica z pohľadu kategórií zamestnanosti tvoria najväčšie skupiny nezamestnaných pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (133 osôb), kvalifikovaní pracovníci a remeselníci (47 osôb) a pracovníci v službách a obchode (41 osôb).

Uvedené údaje z hľadiska kategorizácie a odvetvovej štruktúry nezamestnaných majú len orientačnú vypovedaciu schopnosť, nakoľko značná časť nezamestnaných nie je z hľadiska uvedenej kategorizácie zaradená a sú evidovaní ako osoby bez pracovného zaradenia.

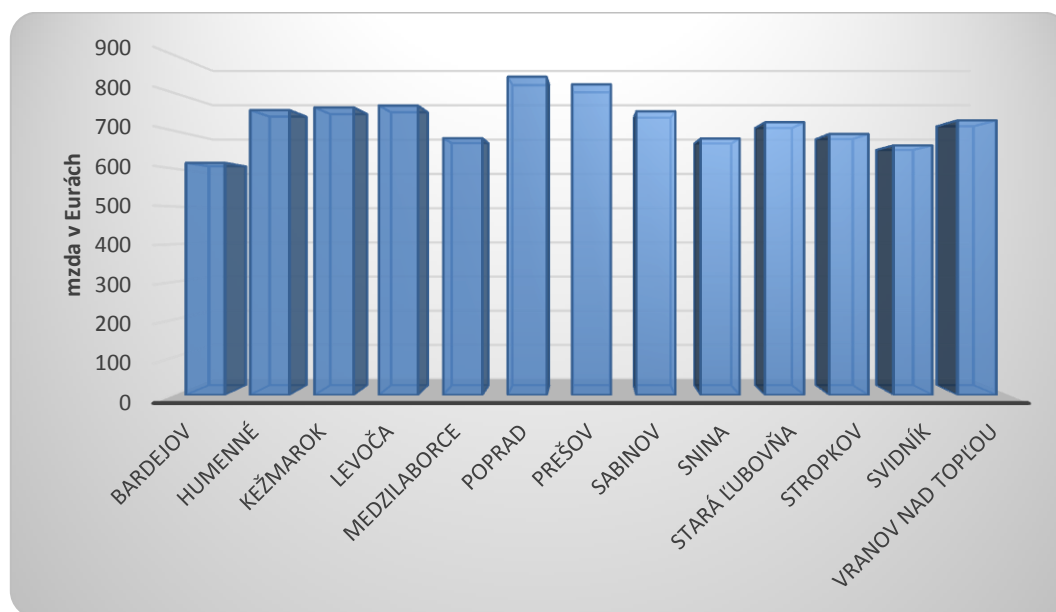
Od roku 2012 nezamestnanosť v obci mierne klesá (rok 2012 = 480 UoZ, rok 2015 = 406 UoZ). Z celkového počtu 406 uchádzačov a zamestnanie až 390 tvoria znevýhodnení uchádzači o zamestnanie, hlavne dlhodobo nezamestnaní, ľudia s nízkou kvalifikáciou, ľudia nad 50 rokov a absolventi.

V čase spracovania programu rozvoja nie sú k dispozícii údaje o priemernej mesačnej mzde za rok 2015, preto vychádzame z dostupných údajov za rok 2014. Priemernú mesačnú mzdu nie je možné sledovať až na úroveň obce, preto je nutné vychádzať z miezd na úrovni okresov. V okrese Kežmarok bola priemerná mesačná mzda za rok 2014 v hodnote 761,- EUR (Zdroj: Štatistický úrad SR, sledované podľa metodiky ŠU SR v podnikoch bez ohľadu na počet zamestnancov). Priemerná mesačná mzda v Prešovskom samosprávnom kraji za to isté obdobie predstavovala 769,- EUR, priemerná mzda v rámci Slovenskej republiky za r. 2014 bola 992,- EUR.

V rámci Prešovského samosprávneho kraja má okres Kežmarok štvrtú najvyššiu mzdu zo všetkých okresov. Porovnanie priemerných miezd v Prešovskom kraji podľa okresov znázorňuje graf 10.

Graf 10 Priemerná mesačná mzda v EUR podľa okresov v Prešovskom samosprávnom kraji za r. 2014

Zdroj: Štatistický úrad SR

3.5.2 Sociálna situácia obyvateľstva

V počte poberateľov sociálnych dávok v hmotnej núdzi spolu s posudzovanými osobami bol k 31.12.2015 okres Kežmarok na 5. mieste spomedzi 79 okresov Slovenskej republiky. V rámci okresov Prešovského kraja je okres KK na 1. mieste v počte poberateľov dávok v hmotnej núdzi. Celkovo bolo v okrese KK 9 662 poberateľov dávok v hmotnej núdzi, spolu so spoločne posudzovanými osobami, z toho 333 poberateľov priamo v obci Ľubica so spoločne posudzovanými osobami. Celková miera obyvateľstva v hmotnej núdzi v okrese

KK bola k 31.12.2015 na úrovni 13,31%. (pre porovnanie Prešovský kraj 7,86%, Slovenská republika 4,53%). V prepočte na obec je teda miera obyvateľstva v hmotnej núdzi v obci Ľubica 7,56%, čo je o priemerne lepší stav sociálnej situácie obyvateľov obce, než je priemerná sociálna situácia obyvateľov okresu a kraja.

Analýza nezamestnanosti a trhu práce

Najväčším problémom v obci je dlhodobá nezamestnanosť a nevyhovujúca kvalifikačná štruktúra uchádzačov o zamestnanie pre potreby trhu práce. Trh práce sa po prepade v rámci hospodárskej krízy 2008-2012 ešte nedostal na svoju veľkosť z doby pred krízou a nepostačuje ani na zvládnutie prírastku pracovných síl v rámci prirodzeného demografického vývoja obyvateľstva. Počet nezamestnaných v obci za posledné tri roky mierne klesá. Problémom je existencia veľkej skupiny nezamestnaných s neukončeným alebo iba základným vzdelaním, ktorí nemajú dostatočné kvalifikačné predpoklady pre trh práce a zrejme budú odkázaní na príležitostné zamestnania v rámci podporných programov na znižovanie nezamestnanosti.

3.6 Sociálna infraštruktúra

3.6.1 Infraštruktúra bývania

Podľa údajov obecného úradu k 31.12.2015 sa v obci nachádzalo spolu 980 domov a 83 bytov. Obec disponuje aj 3 bytovými domami na Poľnej ulici, v ktorých sa nachádza spolu 18 bytov pre obyvateľov rómskej menšiny. Okrem toho je obec vybavená viacerými bytovými domami, ktoré plnia funkciu nájomných bytov. Obec má pripravených na individuálnu bytovú viacero lokalít (Nová Jarná, Pod lesom, lokalita nad ulicou Mierovou, lokalita pri hospici smerom od Tvarožnianskeho potoka k rodinným domom...) Ročne je v obci vydaných približne 20 stavebných povolení.

Analýza stavu infraštruktúry bývania

Drvivá väčšina obyvateľov obce žije vo vlastných rodinných domoch. Obec má pripravenú ďalšie lokality na IBV podľa potrieb občanov, ktorá ešte nie je vybavená potrebnou infraštruktúrou, preto je rozvoj IBV v obci závislý od rozvoja technickej infraštruktúry a od záujmu a finančných možností obyvateľov a záujemcov o bývanie v obci. Obec plánuje aj výstavbu nájomných bytov pre svojich obyvateľov. Rozvoj infraštruktúry bývania je zameraný teda na rozvoj IBV a HBV. Obec počíta so zahustením výstavby

zastavaním prieluk v intraviláne obce a budúcim intenzívnejším využívaním rodinných domov. Významný podiel na stavebnej činnosti majú prestavby, prístavby a nadstavby rodinných domov.

3.6.2 Školská infraštruktúra

Školskú infraštruktúru v obci tvorí Základná škola, Materská škola a Základná umelecká škola. V obci sa tiež nachádzajú dielne odborného výcviku Strednej odbornej školy z Kežmarku. Základná škola poskytuje primárne a nižšie sekundárne vzdelávanie pre žiakov 1. až 9. ročníka. Materská škola poskytuje predprimárne vzdelávanie pre deti vo veku 3 až 6 rokov.

Materská škola má dve budovy, v ktorých sa nachádza spolu 6 tried: 2 triedy pre 3-4 ročné deti, 2 triedy pre 4-5 ročné deti a 2 triedy pre 5-6 ročné deti. Z kapacitného hľadiska má materská škola v obci kapacitu 122 detí a disponuje 6 triedami. V roku 2014 ju navštevovalo 124 detí, čo malo za následok mierne prekročenie kapacitných možností budovy. Do roku 2015 sa ale ich počet znížil na 109 a vytvorila sa tak rezerva pre prijatie nových detí.

Základná škola v Ľubici bola otvorená v roku 1982. Jej vzniku predchádzala základná deväťročná škola z roku 1961, ktorá vznikla z osemročnej strednej školy. V tom čase sa vyučovalo v troch nevyhovujúcich budovách, ktorých triedy sa nedali vykurovať tuhým palivom, čo sa odzrkadlilo v zlom zdravotnom stave žiakov. Tak vznikla potreba výstavby novej budovy základnej školy. V súčasnosti je v škole 29 tried so 658 žiakmi a 42 učiteľmi. Základná škola má kapacitu 560 detí a vzhľadom na jej obsadenosť (466 detí v roku 2014 a 471 detí v roku 2015) poskytuje rezervu pre prijatie ďalších žiakov. V obci sa okrem základnej školy nachádza aj základná umelecká škola, ktorá s kapacitou 220 detí a obsadenosťou 193 detí taktiež disponuje kapacitnými rezervami.

Základná umelecká škola v Ľubici sídli v priestoroch základnej školy v Ľubici. Zameriava sa na: poskytovanie základov umeleckého vzdelávania žiakom, rozvíjanie tvorivej činnosti, umeleckej seberealizácie u žiaka pomocou rôznych metód a foriem, prípravu žiakov po odbornej stránke na štúdium konzervatória a stredných škôl, vytváranie tvorivej pracovnej atmosféry pre žiakov. V súčasnej dobe má ZUŠ zriadené štyri umelecké odbory: hudobný, výtvarný, tanečný, literárno-dramatický.

Analýza stavu školskej infraštruktúry

Obec má vybudovanú školskú infraštruktúru pre obyvateľov na úrovni základného a materského školstva. Kapacita zariadení plne postačuje obyvateľom obce a nie je potrebný žiaden ďalší rozvoj z hľadiska kapacity. Z hľadiska technického stavu objektov sú potrebné rekonštrukčné práce a stavebné úpravy najmä na jednej z budov materskej školy, z hľadiska vybavenia objektov sa bude obec snažiť zabezpečiť pre žiakov vybavenie na úrovni pre dosiahnutie čo najvyššej možnej kvality vzdelávania a rozvíjať ho podľa aktuálnych potrieb. Rozvoj školskej infraštruktúry na úrovni stredného školstva v obci nie je potrebný, nakoľko stredné školy sa nachádzajú v meste Kežmarok, ktoré priamo susedí s obcou Ľubica. Je tu gymnázium, hotelová akadémia, 2 stredné odborné školy, súkromná stredná odborná škola a stredná umelecká škola.

3.6.3 Zdravotnícka infraštruktúra a infraštruktúra sociálnej pomoci

Obec má vlastnú zdravotnú infraštruktúru. Ambulancie sú umiestnené v troch budovách: v budove zdravotného strediska, v budove Základnej školy a v budove Kirbis.

V budove zdravotného strediska sú umiestnené tri ambulancie.

- Ambulancia praktického lekára pre dospelých
- Ambulancia praktického lekára pre deti a dorast
- Stomatologická ambulancia

V budove Základnej školy v Ľubici sú v prevádzke 2 ambulancie:

- Ambulancia praktického lekára pre dospelých
- Stomatologická ambulancia

V budove Kirbis je jedna ambulancia:

- Ambulancia praktického lekára pre dospelých

Všetky ambulancie pracujú počas všetkých pracovných dní v týždni. V obci sú počas pracovných dní v prevádzke tiež 2 lekáreň, pohotovostná lekáreň funguje v meste Kežmarok.

Rýchla záchranná zdravotnícka služba pre obyvateľov obce je zabezpečovaná prostredníctvom ambulancie rýchlej lekárskej pomoci v Kežmarku.

Lekárska služba prvej pomoci pre dospelých pre obyvateľov obce je zabezpečovaná v Kežmarku v čase 15:30-7:00 počas pracovných dní, soboty, nedele a sviatky nepretržite.

Lekárska služba prvej pomoci pre deti pre obyvateľov obce je zabezpečovaná v Kežmarku v čase 15:30-21:00 v pracovné dni, počas sobôt, nedelí a sviatkov v čase od 7:00 do 19:00, mimo uvedený čas na detskom oddelení NsP.

Zubná lekárska služba prvej pomoci – pre obyvateľov obce je zabezpečená v NsP Kežmarok v sobotu, nedeľu a sviatky v čase od 9.00-12.00.

V obci sa nachádza tiež **zdravotnícke zariadenie Hospic Sv. Alžbety**, ktorý je zriadený a prevádzkovaný Spišskou katolíckou charitou. Hospic je určený chorým v terminálnom štádiu s časovým obmedzením prežitia. Zariadenie poskytuje ambulantnú paliatívnu starostlivosť počas pracovných dní a rezidentnú starostlivosť v 24 jednoposteľových izbách.

V obci sa nachádzajú dve sociálne zariadenia:

Domov sociálnych služieb v Ľubici patrí do zriaďovateľskej pôsobnosti Prešovského samosprávneho kraja. V súčasnosti je určený pre mentálne postihnuté deti a dospelých. Jeho kapacita je 14 prijímateľov s celoročnou pobytovou formou, 4 prijímatelia s týždennou pobytovou formou a 3 prijímatelia na ambulantnej forme, kde je možné poskytnúť sociálnu službu fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej V. podľa prílohy č. 3, alebo fyzickej osobe, ktorá je nevidiaca alebo prakticky nevidiaca a jej stupeň odkázanosti je najmenej III. podľa prílohy č. 3 zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov.

Dom Božieho Milosrdenstva je pracoviskom Krista Veľkňaza v Žakovciach, ktorý sa zaoberá charitatívnou činnosťou predovšetkým v oblasti starostlivosti o sociálne vylúčené skupiny obyvateľstva. V zariadení v Ľubici je poskytovaná komplexná starostlivosť najmä ženám, ktoré sa nachádzajú v neriešiteľnej alebo ťažko riešiteľnej situácii po opustení detských domov, po liečení na závislosti a po výkone trestu, kde sa im poskytuje aj resocializácia. V súčasnosti sa poskytujú služby 32 ženám.

Najbližší Domov sociálnych služieb pre dôchodcov je umiestnený v Kežmarku. Obec poskytuje svojim obyvateľom nasledovné sociálne služby:

Pomoc rodine s nezaopatrenými deťmi, a to formou:

- poskytovania sociálneho poradenstva pre rodiny s deťmi,
- jednorazová dávka v hmotnej núdzi a jednorazová dávka sociálnej pomoci pre rodiny s nezaopatrenými deťmi,
- opatrení sociálnoprávnej ochrany detí,
- inštitútu osobitného príjemcu prídavku na dieťa,
- inštitútu osobitného príjemcu dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi,

- pomoci obetiam domáceho násillia,
- bývania.

Pomoc seniorom a občanom v hmotnej núdzi, a to formou:

- sociálneho poradenstva pre seniorov a občanov v hmotnej núdzi,
- sociálnych služieb poskytovaných v zmysle zákona o sociálnych službách č. 448/2008 Z.z a o zmene a doplnení zákona č. 445/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších zmien a doplnkov,
- spoločného stravovania dôchodcov,
- finančného príspevku pre dôchodcov,
- finančného príspevku pre občanov v hmotnej núdzi.

Okrem spomínaných služieb je v obci k dispozícii 18 opatrovateľov zriadených obecným úradom, ktorí sa starajú o starých a chorých obyvateľov obce.

Analýza stavu zdravotníckej infraštruktúry a infraštruktúry sociálnej pomoci

Zabezpečenie služieb zdravotnej infraštruktúry pre obyvateľov obce je možno považovať vzhľadom na počet ambulancií a rozsah poskytovaných služieb za vyhovujúce. V rámci obce je zabezpečená základná zdravotná starostlivosť na úrovni praktického lekára a stomatólóga. Za službami špecializovaných lekárov musia obyvatelia dochádzať do mesta Kežmarok, ktoré je vzdialené cca 2 km.

V obci existujú dve sociálne zariadenia, ktoré poskytujú starostlivosť postihnutým deťom aj dospelým a ženám v núdzi. Žiadne zo zariadení nie je v zriaďovateľskej pôsobnosti obce. V blízkom Kežmarku funguje od roku 1975 Zariadenie pre seniorov a ZOS, ktoré predtým bolo špecifikované ako DSS pre mentálne chorých ľudí. Na zariadenie pre seniorov sa premenovalo až v roku 2009 a od roku 2014 poskytuje aj opatrovateľské služby. Kapacita zariadenia je 135 miest, z toho 115 je určených pre seniorov a 20 miest pre opatrovateľskú službu. Každodenné aktivity pomáha klientom zvládať tím 52 zamestnancov.

3.6.4 Kultúrna a spoločenská infraštruktúra

Obec má vybudovaný vlastný kultúrny dom – Spoločenský dom CULTUS, ktorý sa prenajíma na kultúrne akcie, divadelné predstavenia, schôdze, zábavy a plesy, koncerty, prezentácie a predajné akcie. Kapacita sály je 200 miest na sedenie. Budovu patrí Ev. cirkvi a obec ju má v prenájme.

Obecná knižnica sa nachádza v budove základnej školy, v súčasnosti je otvorená 2 dni v týždni.

V oblasti kultúry sa v obci realizuje pomerne bohatá činnosť. Medzi najväčšie kultúrne akcie usporadúvané v obci každoročne patria Trojkráľový turnaj v stolnom tenise, Pochovávanie basy na fašiangy, Deň matiek, Stavanie mája, Deň detí, Ľubický odpust, Výstava ovocia a zeleniny, Beh Ľubicou, Deň úcty k starším, Mikuláš, Vianočný koncert a Vianočný punč. O týchto ale aj iných podujatiach sú občania informovaní prostredníctvom lokálnej TV Ľubica a obecného rozhlasu. Z kultúrnych spolkov a združení fungujú v obci:

- OZ exTeatro, rok vzniku: 1995, počet členov: 40, divadelná činnosť,
- OZ U kocúra, rok vzniku: 2010, počet členov: 10, kultúrno-spoločenské podujatia,
- OZ Východniarske šarkanice: rok vzniku: 2016, počet členov: 10, ženský spevácky zbor.

Zo spoločenských a záujmových združení je v obci činné:

- experimentálne divadlo exTeatro,
- divadelný krúžok pri ZŠ,
- rímskokatolícky šičerský spolok,
- gréckokatolícky šičerský spolok,
- poľovnícke združenie – Zvonárka,
- Slovenský červený kríž,
- Dobrovoľný hasičský zbor.

V obci je evidovaných 14 národných kultúrnych pamiatok, ktoré sú zapísané v zozname nehnuteľných kultúrnych pamiatok. Najvzácnejšie z nich predstavujú Meštiansky dom z 15. storočia, v ktorom v súčasnosti sídli obecný úrad a Rímskokatolícky kostol Nanebovzatia Panny Márie z polovice 13. storočia s oltárom s gotickou sochou Madony a svätíc z dielne Majstra Pavla z Levoče.

Graf 11 Kultúrne pamiatky obce zapísane v zozname nehnuteľných kultúrnych pamiatok SR

Názov pamiatky	Popis
Stĺp s podstavcom – kópia	Trojboký kamenný stĺp s podstavcom a sochou Panny Márie Nepoškvnenej na stĺpe
Socha Panny Márie - kópia	
Meštiansky dom	Meštiansky dom prejazdový radový z 19 stor. na ul. Gen. Svobodu,
Hostinec Čierny Orol	Hostinec z 19. storočia na ul. Gen. Svobodu

Evanjelický kostol	Evanjelický kostol na ul. Gen. Svobodu s rokom vzniku 1784-1786 v novorománskom slohu, jednověžový
Meštiansky dom	Meštiansky dom z 15. storočia na ul. Gen. Svobodu (budova OU)
Kamenný stĺp	Trojboký kamenný stĺp v lapidáriu kostola na Povstaleckej ulici a socha Panny Márie Nepoškvrnenej z r. 1726
Socha na stĺpe	
Fara (bývalý kláštor)	Objekt v tvare U z 2. polovice 13. storočia na Povstaleckej ulici.
Kostol nanebovzatia Panny Márie	Rímskokatolícky kostol z konca 50-tych rokov 13. storočia, 1-vežový dvojloďový
Pomník padlým v I. a II. svetovej vojne	Pomník z r. 1950 na Športovej ulici
Dvojdom meštiansky	Dom meštiansky prejazdový radový v gotickom slohu z r. 1642 na Športovej ulici
Dom remeselnícky	Dom remeselnícky s mäsiarskym erbom v renesančnom slohu zo 17. storočia na Športovej ulici
Kostol sv. Ducha	Rímskokatolícky kostol zo 14. Storočia jednolodňový

Zdroj: pamiatky.sk

Obrázok 8 Rímskokatolícky kostol nanebovzatia Panny Márie z konca 50-tych rokov 13. storočia

Zdroj: www.apsida.sk

Analýza stavu kultúrno-spoločenskej infraštruktúry

Základným všeobecným problémom kultúry je trvalý nedostatok financií na činnosť kultúrnych telies a spolkov a realizáciu kultúrnych akcií. Tento problém je všeobecným javom a možnosti obce na jeho riešenie sú limitované možnosťami obecného rozpočtu. Kultúrny a spoločenský život v obci je tiež výrazne ovplyvnený tesnou blízkosťou mesta Kežmarok (obec bola v minulosti mestskou časťou a je urbanisticky plynule spojená s mestom, od

ktorého je oddelená prakticky iba cestou), takže obyvatelia obce vo veľkej miere využívajú kultúrne zariadenia a navštevujú kultúrne akcie v meste.

3.6.5 Športová infraštruktúra

Obec má k dispozícii nasledovné zariadenia športovej infraštruktúry:

- futbalové ihrisko – štadión Alojza Cveka,
- atletická dráha a ihrisko pri základnej škole,
- 2 telocvične a plaváreň pri základnej škole,
- krytá športová strelnica.

Okrem uvedených zariadení je na území obce tiež obecné fitness centrum. V blízkych Vysokých Tatrách sa nachádzajú turistické strediská s lyžiarskymi areálmi.

V obci je aktívna TJ Tatran Ľubica, ktorá zastrešuje činnosť Futbalového klubu Tatran Ľubica. Futbalový klub zastrešuje činnosť futbalových oddielov mužov, dorastencov, starších aj mladších žiakov, ktoré sa aktívne zúčastňujú na ligových súťažiach rôznej úrovne. V obci sa na ulici Pod Lesom nachádza aj krytá športová strelnica, ktorá predstavuje novovybudované zariadenie s výhľadom na Vysoké Tatry. Zariadenie je určené pre výcvik a športovú streľbu a môžu ho využívať príslušníci športových klubov, ozbrojených zložiek, poľovníci, či široká verejnosť aj bez zbrojného preukazu od 12 rokov.

Analýza stavu športovej infraštruktúry

Vzhľadom na svoju veľkosť má obec veľmi dobre rozvinutú športovú infraštruktúru a vytvorené podmienky pre športové aktivity občanov

3.6.6 Štátna a verejná správa

V obci Ľubica sa okrem stavebného úradu nenachádzajú žiadne úrady štátnej správy, obyvatelia využívajú úrady v rámci okresu Kežmarok. Okresné mesto je s obcou prakticky priamo prepojené, vzdialenosť do centra je do 2 km. Z hľadiska verejnej správy je jediným subjektom v obci Obecný úrad v Ľubici, ktorý zabezpečuje pre obyvateľov základné služby verejnej správy.

Analýza stavu v oblasti štátnej a verejnej správy

Vzhľadom na geografickú polohu obce a jej tesnú blízkosť s okresným mestom nie je predpoklad rozširovania pracovísk štátnej a verejnej správy v obci, občania si môžu všetky potrebné záležitosti vybaviť v susediacom okresnom meste. Vzhľadom na pokračujúcu centralizáciu štátnej správy nie je ani v rámci okresu predpoklad rozširovania úradov štátnej a verejnej správy.

3.6.7 Komerčná vybavenosť

Komerčnú vybavenosť v obci predstavujú:

Predajne potravín

- Milk Agro
- COOP jednota 2x
- Potraviny Čierny orol (FRESH)
- Potraviny Modrá Guľa
- Pekáreň B-MAX

Pohostinstvá, reštaurácie, bary

- Čierny orol pohostinstvo a bar
- Tipos pohostinstvo a stávková kancelária 2x
- Modrá Guľa pohostinstvo, bar
- Pohostinstvo Sahara
- Reštaurácia U kocúra, stravovanie
- Majer pod lesom, reštaurácia – stravovanie

Ostatné predajne a služby

- Predajňa – auto diely
- Predajňa – stavebný materiál
- Predajňa textilu
- Kvetinárstvo a záhradkárske potreby
- Kafe Leibic (cukráreň, kaviareň)
- Lekáreň Dr. Max
- Lekáreň Ľubica
- Holičstvo a kaderníctvo 2x
- Kozmetický salón 3x
- Pneuservis, autoopravovne 3x

- Klampiarstvo 2x
- Stolárske dielne 3x
- Kamenárstvo
- Píla na spracovanie dreva
- Služby v oblasti vody, kúrenia a plynu 4x
- Služby v oblasti poskytovania stavebných prác 3x
- Ubytovacie zariadenie Star
- Čerpacia stanica
- Pošta

Okrem spomínaných služieb sú v obci zriadené aj Služby obce Ľubica, s.r.o., ktoré poskytujú technické služby obyvateľom obce. Ubytovacie zariadenie v obci reprezentuje Ubytovanie Star s kapacitou 24 lôžok. V blízkej budúcnosti bude pre návštevníkov obce k dispozícii aj pekné ubytovanie na poschodí súčasnej Café Leibic.

Analýza stavu v oblasti komerčnej vybavenosti

Obyvatelia obce majú zabezpečený dostatočný počet služieb. Dostatočná je ponuka predajní, či už potravín alebo iných produktov a výrobkov. Obec má pokryté viac menej všetky služby zabezpečujúce základné potreby občanov. Rozšírené možnosti služieb komerčnej infraštruktúry môžu obyvatelia využívať v susediacom Kežmarku.

3.6.8 Cestovný ruch

Územie obce Ľubica sa podľa regionalizácie cestovného ruchu zaraďuje do I. kategórie, a to regióny s medzinárodným významom, nakoľko spadá do Tatranskej oblasti. Cestovný ruch v celej Tatranskej oblasti je dostatočne rozvinutý a táto oblasť je dostatočne zastrešená regionálnymi subjektmi. Región má výrazné predpoklady na rozvoj cestovného ruchu, ponúka množstvo turisticky atraktívnych lokalít a je pravdepodobne turisticky najpríťažlivejšou oblasťou Slovenska. Celkovo má obec predpoklady na rozvoj cestovného ruchu, vzhľadom na geografickú polohu a prítomnosť historických pamiatok, chýba však moderná infraštruktúra pre CR na území obce a podnikateľské subjekty v oblasti cestovného ruchu.

Cestovný ruch v regióne poskytuje možnosti na celoročnú turistiku, vynikajúce lyžiarske terény, krásnu prírodnú scenériu, rekreáciu v kúpeľoch, historické pamiatky, účasť na kongresoch a konferenciách atď. V blízkosti Ľubice sa nachádzajú okrem Tatranského

národného parku aj iné prírodné vzácnosti ako Národný park Nízke Tatry, Kráľová hoľa, Pieninský národný park či Národný park Slovenský raj. Z hľadiska kultúrno-historických pamiatok v blízkosti obce sú najvýznamnejšie lokality Kežmarok, Levoča, Spišský hrad, Spišská kapitula či Žehra. Ľudovú architektúru v okolí reprezentujú Ždiar, Osturňa, Jezersko a termálne pramene či kúpaliská nájdeme vo Vrbove, Poprade a Ružbachoch. Samotná obec disponuje množstvom kultúrno-historických pamiatok. Pozoruhodnosťou je až 5 kostolov v obci – 2 rímskokatolícke, gréckokatolícky, evanjelický a pravoslávny, čo ju charakterizuje ako miesto stretu viacerých kultúr a vierovyznaní. Význam v oblasti rozvoja cestovného ruchu má lokalita bývalého vojenského obvodu Javorina, ktorého potenciál však nie je plne využitý.

Obrázok 9 Lesy obce Ľubica - bývalý vojenský obvod Javorina, ktorý predstavuje potenciál pre rozvoj cestovného ruchu v obci

Autor fotografie: Miroslav Kruk

Analýza stavu v oblasti cestovného ruchu

Cestovný ruch v obci nemá vytvorené dostatočné podmienky pre rozvoj. Obec má veľmi dobré, no nie plne využité možnosti pre rozvoj tejto oblasti. V Ľubici sa dodnes zachoval veľký rozsah stredovekého mesta s historickým jadrom a množstvom zaujímavých objektov. Ostali tu meštianske domy i niekoľko typov sedliackych a remeselníckych domov. Obec môže turistom ponúknuť návštevu historickej časti obce, či návštevu 5 kostolov na území, z ktorých najstarší pochádza z polovice 13. storočia a predstavuje najvyšší dvojloďový kostol na Spiši. Okrem sakrálnych pamiatok nie je priamo v obci možnosť využitia inej formy cestovného ruchu. Prírodné pozoruhodnosti, ostatné kultúrno-historické pamiatky, ľudovú architektúru, či termálne pramene sa nachádzajú v priľahlom okolí obce.

Ubytovacie kapacity v obci sú na rozvoj cestovného ruchu nepostačujúce a chýbajú predovšetkým služby pre ubytovaných turistov v oblasti trávenia voľného času. Pri súčasnom stave infraštruktúry cestovného ruchu je obec skôr vhodná len na dočasné zastavenie sa turistov, nie na dlhodobé trávenie času, nakoľko neposkytuje dostatočne rozvinutú infraštruktúru pre turistický ruch.

V okolí obce sa dajú nájsť možnosti najmä na cykloturistiku, prípadne na pešiu turistiku – v okolí sú ihličnaté lesy, ktoré poskytujú príležitosť pre zber húb a lesných plodov. Predpokladom pre rozvoj cestovného ruchu je lokalita bývalého vojenského obvodu Javorina. Bez rozvoja služieb pre turistov resp. atrakcií na prilákanie turistov však rozvoj cestovného ruchu v obci nie je možný.

3.7 Technická infraštruktúra

Technická infraštruktúra je významným rozvojovým faktorom v každom sídle, pretože vytvára podmienky pre rozvoj podnikania i pre kvalitu života jej obyvateľov. Vzhľadom k tomu, že sa všetky súčasti technickej infraštruktúry budujú z verejných zdrojov (štátnych, obecných) pre obyvateľstvo ako aj pre podnikateľov plynú z nej tzv. aglomeračné efekty v podobe úspor vlastných nákladov, ktoré by museli vynakladať z vlastných prostriedkov na zabezpečenie vody, kúrenia, energií a pod. Pod technickou infraštruktúrou rozumieme distribúciu elektrickej energie, tepla, plynu, vody, rovnako tak dopravné a komunikačné siete a kanalizáciu.

3.7.1 Rozvod vody a kanalizácia

Spotreba pitnej vody z verejného vodovodu bola v roku 2015 na úrovni 86 tis. m³ z toho 78 tis. m³ bola spotreba pre domácnosti.

Obec je zásobovaná vodou z vodného zdroja Liptovská Teplička. Časť Zálubica (Pod lesom) má vlastný vodný zdroj, ktorý bol v minulosti využívaný pre vojenský obvod Javorina.

Celková dĺžka vodovodného potrubia v obci, ktoré je napojené na kežmarský skupinový vodovod predstavuje 10,95 km. Na vodovodnú sieť je napojených 947 prípojok vodovodu s napojením 4 296 obyvateľov. V obci je zachovaný historický vodovod – staré drevené rúrky tzv. kasty, ktoré z dvoch prírodných zdrojov ešte dodnes zásobujú 4 lokality v obci.

Na kanalizačnú sieť v obci je napojených 840 prípojok splaškovej kanalizácie s napojením 4 126 obyvateľov. Celková dĺžka kanalizácie v obci je 14,3 km. Celkový objem odkanalizovanej splaškovej vody za rok 2015 bol na úrovni 75 tis. m³, z toho obyvateľstvo

predstavovalo 71 tis. m³. Odkanalizovaná je v podstate celá obec okrem ulice Pod lesom, tzv. Zálubice. Dažďovú aj splaškovú kanalizáciu si obec vybudovala na vlastné náklady a je vo vlastníctve obce. Splaškovú kanalizáciu má v prenájme a prevádzkuje Podtatranská vodárenská spoločnosť (PVS).

V súčasnosti sú všetky odpadové vody odvádzané do ČOV. Kanalizácia obce je napojená na čistiareň odpadových vôd v Kežmarku, ktorá spadá do PVS a v súčasnej dobe kapacitne a technologicky postačuje pre potreby regiónu. V roku 2014 sa podarilo PVS získať nenávratný finančný príspevok na realizáciu projektu Dobudovanie a intenzifikácia ČOV Kežmarok v rámci Operačného programu Životné prostredie. Kapacita obnovennej ČOV bude na úrovni takmer 30 000 obyvateľov a okrem Kežmarku budú na novú ČOV napojené aj ďalšie obce, medzi ktoré patrí aj Ľubica. Vďaka projektu sa dosiahnu štandardy, ktoré sú bežné v rámci SR i EÚ. Po obnove tu bude prebiehať aj biologické odstraňovanie dusíka a fosforu z vody, bude vybudovaná nová skládka kalu, odvodnenie kalu a iné technológie, vďaka ktorým sa zabezpečí rozvoj a dobrý stav na ďalších 30 rokov.

3.7.2 Energie, plynofikácia a rozvod tepla

Elektrifikácia obce je zabezpečená na 95%. Na území obce je umiestnených 5 trafostaníc, ktoré postačujú na pokrytie potrieb obce. Elektrické rozvody sú riešené prostredníctvom zemných aj vzdušných rozvodov, s tým, že 40% rozvodov je zemných a 60% rozvodov je vzdušných. V obci ani v celom okrese nie je situovaný žiadny významnejší zdroj elektrickej energie a neuvažuje sa o ňom ani v strednodobom výhľade.

Verejné osvetlenie zabezpečuje 365 kusov lúč, ktoré zatiaľ neprešli rekonštrukciou resp. modernizáciou a v súčasnosti sú energeticky neefektívne.

Na vykurovanie v obci sa využíva pevné palivo, plyn a elektrická energia. Obec je zásobovaná zemným plynom z diaľkového plynovodu Spišská Belá – Kežmarok – Veľká Lomnica – Vysoké Tatry. Plynofikácia obce je zabezpečená na 70%.

3.7.3 Odpady

V obci je umiestnená skládka odpadov, ktorá slúži na zneškodňovanie nie nebezpečného odpadu. Množstvo vyprodukovaného komunálneho odpadu bolo v roku 2015 na úrovni 1 720 ton, z čoho separovaný odpad predstavoval 96,57 ton. Na množstve separovaného odpadu má najvyšší podiel biologicky rozložiteľný odpad, ktorého množstvo predstavuje až 58,6 ton, nasleduje sklo (19 ton) papier (7,7 ton), plasty (7,2 ton), kovy (1,1 ton) a ostatný separovaný odpad (cca 3 tony).

Obrázok 10 Skládka TKO v katastrálnom území obce Ľubica - skládka určená pre nie nebezpečný odpad

Autor fotografie: Miroslav Kruk

Obec zabezpečuje odvoz komunálneho odpadu z domácnosti v intervale 1x týždenne. Zvoz z veľkoobjemových kontajnerov sa uskutočňuje dvakrát ročne na jar a na jeseň. Ide o objemný odpad, ktorý sa zväžá postupne po jednotlivých uliciach v priebehu určeného obdobia. Nebezpečný odpad a elektroodpad z domácností sa zbiera v obci rovnako dvakrát ročne, na jar a na jeseň. O termíne a mieste sú občania obce vopred informovaní. Separovaný zber sa uskutočňuje v obci každý mesiac podľa presného harmonogramu prostredníctvom vriec na triedený odpad, ktoré si obyvatelia obce môžu vyzdvihnúť na obecnom úrade. Separovaný odpad sa zbiera v počas dvoch dní postupne po jednotlivých uliciach. Biologicky rozložiteľný odpad (pokosenú trávu, konáre,...) je možné umiestniť do označeného veľkoobjemového kontajnera na dvore zdravotného strediska v období od mája do októbra.

Na základe programu odpadového hospodárstva obce Ľubica do roku 2015 bolo za obdobie 5 rokov (2009 – 2013) vyprodukovaných 9 079,27 ton komunálneho odpadu. Najvyššie, takmer dvojnásobné množstvo komunálneho odpadu bolo vyprodukovaného v roku 2010, kedy obec zastihla povodeň a občania zo záplavového územia si zabezpečovali poriadok a čistotu v rodinných domoch.

Analýza stavu technickej infraštruktúry

Celková technická infraštruktúra obce je vyhovujúca v oblasti elektrickej energie, napojenia na kanalizáciu, zásobovania vodou, plynom a teplom a aj z pohľadu odpadového hospodárstva. Technická infraštruktúra v obci sa stále zlepšuje a prioritou obce je rozvíjať ju plynule s rozvojom individuálnej bytovej výstavby. Obec ma okrem iného vlastnú obecnú televíziu TV Ľubica, rozhlas a v majetku obce sú aj na vlastné náklady vybudované káblové rozvody, cez ktoré sú šírené rozhlas, televízia a internet. Najproblematickejšia je v súčasnosti lokalita Pod lesom, ktorá je vzdialená od ostatných častí obce a nemá plne

vybudovanú technickú infraštruktúru. Chýba osvetlenie, napojenie na obecný vodovod, napojenie na kanalizáciu a tiež informačná infraštruktúra (rozhlas, internet, televízia...). Obec sa bude snažiť prostredníctvom opatrení uvedených v dokumente zabezpečiť pokrytie komplexnej technickej infraštruktúry v tejto lokalite. Rovnako je prioritou znížiť energetickú náročnosť na existujúcom verejnom osvetlení na celom území obce.

3.8 Dopravná Infraštruktúra

Priamo cez obec vedie cesta II. triedy číslo 536. Táto komunikácia začína v obci Spišské Vlachy a pri Spišskej Novej Vsi sa spája s cestou II. triedy č. 533. Pokračuje ďalšími obcami a prechádza cez Ľubicu do Kežmarku, kde končí na križovatke s cestou I. triedy č. 67 (smer Poprad, Stará Ľubovňa, Spišská Stará Ves). V obci Jánovce sa táto cesta napája na cestu I. triedy č. 18 (smer Levoča), ktorá sa pripája na diaľnicu smer Prešov. Cesta má celkovú dĺžku 12,61 km a z obecnej časti Zálučica sa na ňu napája cesta III. triedy č. 536019, s celkovou dĺžkou 3,56 km. Cesta III. triedy je na ulici Športová smerom na ulicu Pod Lesom v zlom technickom stave.

Obec má celkovo dobrú dopravnú dostupnosť. Z Kežmarku, ktorý je bezprostredne spojený s obcou je vzdialenosť k najbližšej diaľnici D1 len 13 km po ceste I. triedy č. 67. Približne rovnaká vzdialenosť z obce na diaľnicu D1 je aj po ceste II. triedy č. 536 smerom na Jánovce.

Autobusovú prepravu v obci vykonáva spoločnosť SAD Poprad, a.s., zabezpečujúca plošnú obsluhu územia. Spojenie s mestom Kežmarok je pravidelné počas pracovných dní aj počas sviatkov. Prvý autobus do Kežmarku odchádza o 4:40 hod. a posledný o 21:01 hod. Priame dopravné spojenie z obce Ľubica do mesta Poprad je zabezpečené 10x počas pracovných dní, pričom prvý autobus premáva o 4:40 hod. a posledný o 14:50 hod. Poobedné, resp. večerné spojenie s Popradom je možné realizovať iba prostredníctvom prestupu v Kežmarku. Jedenkrát za deň je možné dostať sa priamo aj do krajského mesta Prešov. Celkovú frekvenciu autobusového spojenia možno považovať za dostatočnú.

Železničná stanica alebo zastávka pre obsluhu vlakovej prepravy sa v obci nenachádza. Najbližšia stanica je umiestnená v meste Kežmarok, ktorá predstavuje stanicu štvrtej kategórie. Cez mesto prechádza jednokolejová železničná trať číslo 185 spájajúca Poprad a Plaveč, ktorý sa ďalej napája na Poľsko. V Poprade je možné prestúpiť na najfrekventovanejšiu železničnú trať na Slovensku, ktorá spája Bratislavu s Košicami.

Približne 20 km od Ľubice je vzdialené medzinárodné letisko Poprad-Tatry, ktoré predstavuje vďaka svojej polohe vstupnú bránu do oblasti Vysokých a Nízkych Tatier. Tie poskytujú návštevníkom širokú škálu služieb a zážitkov, či už v strediskách zimných športov

alebo letnej turistiky. Letisko prevádzkuje pravidelné lety do Londýna, sezónne pravidelné lety do Rigy (Lotyšsko) a Varšavy (Poľsko) a chartrové lety do letných destinácií Burgas (Bulharsko), Antalya (Turecko) a Tirana (Albánsko). V roku 2010 prepravilo letisko 28 961 cestujúcich, kým do roku 2015 ich počet stúpol až na 85 224.

Analýza stavu v oblasti dopravnej infraštruktúry

Celkovo má obec dobrú dopravnú dostupnosť. Blízkosť diaľnice D1 (približne 15 km), blízkosť letiska v Poprade a bezprostredné spojenie s mestom Kežmarok vytvára predpoklad pre ďalší rozvoj dopravnej infraštruktúry v obci. Približne 35-40 km od obce sú vzdialené hraničné priechody Lysá-Poľana a Podspády do Poľska. Vzdialenosť krajského mesta Prešov predstavuje približne 75 km. Absenciu železničnej dopravy eliminuje krátka vzdialenosť do mesta Kežmarok, v ktorom sa nachádza železničná stanica a z ktorého sú aj z hľadiska autobusovej dopravy vytvorené lepšie podmienky pre prepravu cestujúcich.

3.9 Životné prostredie

Podľa environmentálnej regionalizácie SR (Správa o stave životného prostredia 2013) patrí územie obce Ľubica do regiónu 1. environmentálnej kvality (región s nenarušeným prostredím) nazvaného Levočský región. Územie nezaradujeme do žiadnej zo 7 environmentálne najviac zaťažených oblastí SR. Na základe syntézy zaťaženia územia stresovými faktormi patrí obec medzi územia so zaťažením prírodno-antropogennými faktormi strednej intenzity. Medzi významnejšie stresové faktory patrí poškodenie lesnej vegetácie a výskyt geodynamických procesov.

3.9.1 Kvalita ovzdušia

Z hľadiska ochrany ovzdušia je územie Prešovského kraja, v ktorom sa obec Ľubica nachádza začlenené do 1. skupiny, t.j. medzi zóny, v ktorých je úroveň znečistenia ovzdušia jednou látkou alebo viacerými znečisťujúcimi látkami vyššia ako limitná hodnota, prípadne limitná hodnota zvýšená o mieru tolerancie. Znečisťujúcimi látkami, pre ktoré je územie kraja zaradené do 1. skupiny sú PM_{10} a ozón. Najväčšími producentmi emisií tuhých znečisťujúcich látok na území okresu Kežmarok sú malé zdroje znečisťovania ovzdušia. Veľké zdroje znečistenia ovzdušia sú najväčšími producentmi emisií SO_2 . Najvýznamnejším zdrojom emisií CO a NO_x je cestná doprava. V riešenom území je kvalita ovzdušia dobrá, emisie základných znečisťujúcich látok neprekračujú stanovené limitné hodnoty.

3.9.2 Kvalita vôd

Územím obce prechádza vodohospodársky významný tok Ľubica, ktorý predstavuje jeden z dôležitých pravostranných prítokov rieky Poprad. V povodí rieky Poprad sú povodňové prietoky pozorované niekoľko desaťročí. Zaznamenávajú sa každoročne, pričom opakovane dochádza k záplavám v dotknutých obciach, čo sa prejavuje na kvalite životného prostredia. V roku 2010 bola obec potokom Ľubica z väčšej časti zaplavená a odhad povodňových škôd predstavoval takmer 20 mil. EUR. Povodie Ľubice je skoro pravidelného tvaru vejára, čo pri celoplošnej zrážkovej činnosti dáva predpoklad stretu povodňovej vlny s Tvarožníanskym potokom. Neodmysliteľným podporným faktorom vzniku povodní v predmetnej lokalite je aj flyšové podložie, ktoré vylučuje akumuláciu a podporuje rýchly odtok zrážkovej vody z územia. V súčasnosti prebiehajú opatrenia na transformáciu prívalových vôd prostredníctvom novonavrhovaných objektov protipovodňovej ochrany.

Kvalita vody v toku Ľubica sa sleduje sporadicky. U sledovaných ukazovateľov nebolo zaznamenané prekročenie odporúčaných hodnôt. V rámci monitorovania podzemných vôd tejto oblasti vystupuje do popredia problematika nepriaznivých oxidačno-redukčných podmienok, na čo poukazujú zvýšené koncentrácie celkového železa a mangánu. Charakter využitia krajiny (urbanizované a poľnohospodársky využívané územie) sa premieta do zvýšených obsahov dusičnanov.

3.9.3 Kvalita pôd

Na celom území okresu Kežmarok sa nenachádza významná poľnohospodárska pôda, ktorá by bola zaradená podľa kódu bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky do 1.-4. kvalitatívnej skupiny. Monitoring pôd SR potvrdil zvýšené koncentrácie Cd a Pb v prihraničnom oblúku Západných Karpát na severe Slovenska, do ktorého zaraďujeme aj riešené územie. Vzhľadom na to, že nejde o endogénne geochemické anomálie je evidentné, že tieto oblasti sú kontaminované cezhraničným prenosom z priemyselnej oblasti Sliezsko na území Poľskej republiky. Z hľadiska kontaminácie pôd sa v okrese Kežmarok nachádzajú relatívne čisté pôdy, nekontaminované resp. mierne kontaminované pôdy, kde neogénne podmienený obsah niektorých rizikových prvkov (Ba, Cr, Mo, Ni, V) dosahuje limitné hodnoty A.

Riešené územie sa nachádza v rajóne potenciálne nestabilných území, ktoré sú rizikové aj z hľadiska potenciálnej vodnej erózie. Aktuálna vodná erózia sa udáva ako nepatrná až slabá, potenciálna erózia však dosahuje hodnotu veľmi silná. Aktuálny stav

vyplýva najmä z uplatnenia stabilizačnej funkcie lesných porastov v pohorí, v posledných rokoch je táto funkcia značne oslabená odlesnením v dôsledku lesných kalamít.

3.9.4 Kvalita vegetácie

Stav bioty ako zložky životného prostredia je reprezentovaný predovšetkým zdravotným stavom lesa. Z antropogénnych škodlivých činiteľov sa jedná o imisie. Ide najmä o polietavý prach, oxid siričitý, oxidy dusíka, oxid uhoľnatý a ozón. Najškodlivejšou zložkou imisií pre lesné spoločenstvá je oxid siričitý. Najcitlivejšími drevinami na poškodenie imisiami sú ihličnany a to najmä smrek a jedľa. Plošné poškodenie lesov imisiami je evidované najmä v centrálnej a severovýchodnej časti územia Levočských vrchov, udáva sa výskyt lesných porastov stredne až silne poškodených najmä vo vyšších polohách, kde dochádza k spadu imisií z diaľkového prenosu. Ostatná časť územia a nižšie položené oblasti pohoria sú zasiahnuté menej, lesné porasty sa udávajú slabo až veľmi slabo poškodené. Dôsledkom pôsobenia imisií dochádza k oslabovaniu lesných porastov, čím sú tieto porasty vo väčšej miere následne ohrozené abiotickými škodlivými činiteľmi ako vietor, sneh, námraza, sucho, lesné požiare. Pôsobenie abiotických a antropogénnych škodlivých činiteľov vytvára podmienky pre aktiváciu biotických škodcov, z ktorých najnebezpečnejší je podkôrny a drevokazný hmyz a ochorenia hubového charakteru.

Analýza stavu v oblasti životného prostredia

V obci Ľubica nemá sídlo ani prevádzku žiadna firma, činnosť ktorej by mala podstatný vplyv na životné prostredie, konkrétne na kvalitu ovzdušia vôd či pôd. Znečisťovanie ovzdušia vzniká len zadymovaním obytnej zóny spaľovaním dreva a uhlia, ktoré sa používa na vykurovanie rodinných domov aj to len sporadicky, nakoľko takmer všetky obytné domy sú napojené na rozvod zemného plynu.

Stupeň narušenosti pôvodného prírodného prostredia je závislý predovšetkým od stupňa ekonomickej aktivity a s tým súvisiacej intenzity antropických vplyvov. Na základe analýzy socioekonomických pomerov a stavu zložiek životného prostredia v okrese Kežmarok sa toto územie vyznačuje predovšetkým absenciou environmentálne vyhovujúceho spôsobu zneškodňovania odpadových vôd, negatívnym vplyvom intenzívnej poľnohospodárskej a lesohospodárskej činnosti a rovnako i negatívnym vplyvom vysokej intenzity automobilovej dopravy na cestách I. a II. triedy.

3.10 Hospodárstvo obce

Celkovo bolo na území obce evidovaných k 30.6.2015 spolu 386 aktívnych organizácií so sídlom v obci, z toho 298 fyzických osôb a 88 právnických osôb. (Zdroj: INFOSTAT databáza organizácií k 30.6.2015). Z uvedených subjektov 267 organizácií nemalo žiadnych zamestnancov. Všetky aktívne organizácie v obci podľa kategorizácie činností udáva nasledovná tabuľka.

Tabuľka 5 Počet aktívnych organizácií so sídlom v obci v rozdelení podľa SK NACE

kategória	názov sekcie SK NACE	Počet subjektov
A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	66
B	Ťažba a dobývanie	0
C	Priemyselná výroba	39
D	Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	0
E	Dodávka vody – čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	1
F	Stavebníctvo	91
G	Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel a motocyklov	61
H	Doprava a skladovanie	7
I	Ubytovacie a stravovacie služby	16
J	Informácie a komunikácia	6
K	Finančné a poisťovacie činnosti	7
L	Činnosti v oblasti nehnuteľností	7
M	Odborné, vedecké a technické činnosti	25
N	Administratívne a podporné služby	13
O	Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	1
P	Vzdelávanie	4
Q	Zdravotníctvo a sociálna pomoc	6
R	Umenie, zábava a rekreácia	6
S	Ostatné činnosti	30
T	Činnosti domácnosti ako zamestnávateľov	0
U	Činnosti extrateritoriálnych organizácií a združení	0

Zdroj: INFOSTAT databáza organizácií k 30.6.2015

Tabuľka 6 Rozdelenie organizácií so sídlom v obci z hľadiska zamestnanosti

Počet zamestnancov	Počet subjektov
0	267
3-4	14
5-9	5
10-19	4
25-49	2
50-99	2
nezistený	92

Zdroj: INFOSTAT databáza organizácií k 30.6.2015

Najväčšími zamestnávateľmi spomedzi organizácií so sídlom v obci sú:

- Základná škola,
- Obec Ľubica,
- VOMZ - SLOVAKIA, s.r.o.,
- Domov sociálnych služieb v Ľubici,
- Materská škola Ľubica,
- B-MAX Šebest, s.r.o.,
- Ján Babič – STOLÁRSTVO,
- Gastromarket Tatry, s.r.o.

3.10.1 Poľnohospodárstvo a lesníctvo

Celková výmera katastrálneho územia obce je 7 652,96 ha. Výmera poľnohospodárskej pôdy na území obce je 2 237,04 ha, čo predstavuje 29,23% celkového územia obce. Rozdelenie výmery jednotlivých plôch v obci udáva nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 7 Využitie pôdneho fondu v obci

Druh pôdy	Výmera v m ²
Poľnohospodárska pôda - orná pôda	9 238 170
Poľnohospodárska pôda - chmeľnica	0
Poľnohospodárska pôda - vinica	0
Poľnohospodárska pôda - záhrada	278 897
Poľnohospodárska pôda - ovocný sad	0
Poľnohospodárska pôda - trvalý trávny porast	12 853 301
Poľnohospodárska pôda - spolu	22 370 368
Nepoľnohospodárska pôda - lesný pozemok	46 869 997
Nepoľnohospodárska pôda - vodná plocha	267 987
Nepoľnohospodárska pôda - zastavaná plocha a nádvorie	1 464 443
Nepoľnohospodárska pôda - ostatná plocha	5 556 796
Nepoľnohospodárska pôda – spolu	54 159 223

Zdroj: Štatistický úrad SR

Bývalé JRD Ľubica bolo v roku 1973 pričlenené k Poľnohospodárskemu družstvu podielnikov Kežmarok, z ktorého sa odčlenilo v roku 1992. Zaoberalo sa zmiešaným poľnohospodárstvom a v roku 2011 bolo zrušené. K 30.6.2015 bolo na území obce evidovaných 12 samostatne hospodáriacich roľníkov (Zdroj: databáza INFOSTAT

k 30.6.2015). Ostatná živočíšna výroba v obci je zastúpená drobným chovateľstvom domácich zvierat pri rodinných domoch.

V okolí obce sa nachádzajú prevažne ihličnaté lesy. Celková výmera lesných pozemkov v katastri obce je až 4 687 ha. Najväčšími obhospodarovateľmi lesov sú Pozemkové spoločenstvo – družstvo Ľubica, Služby obce Ľubica, s.r.o. a Vojenské lesy a majetky š.p. Pliešovce so sídlom v Kežmarku. Pozemkové spoločenstvo – družstvo Ľubica v rámci zalesňovania a pestovania lesa vysadilo v roku 2015 spolu 76 600 sadeníc lesných drevín na celkovej ploche 18,93 ha, z toho buk – 39 600 ks (6,60 ha) a smrek – 37 000 ks (12,33 ha). Za rok 2015 bolo vyťažených 2 279 m³ drevenej hmoty.

Obrázok 11 Ťažba dreva v obecných lesoch obce Ľubica

Autor fotografie: Miroslav Kruk

Služby obce Ľubica s.r.o. sú obhospodarovateľom lesného majetku Obce Ľubica. Lesný majetok obce o celkovej výmere 2 606 ha je hospodársko-úpravnícky zariadený ako Lesný celok Obecné lesy Ľubica, pre ktorý je spracovaný Lesný hospodársky plán pre obdobie rokov 2009-2018. Podľa tohto plánu sa má priemerne ročne vyťažiť cca 7 200 m³ drevenej hmoty a zalesniť 43 ha holín.

V dôsledku permanentného spracovania náhodnej ťažby sú tieto údaje dlhodobo trojnásobne prekračované. Dôsledkom je zaťaž lesnej dopravnej siete bez zodpovedajúcich investícií, vysoké náklady na ochranné opatrenia, pestovné náklady. Naopak, pôsobenie škodlivých činiteľov ako vietor a podkôrny hmyz znižujú priemernú realizačnú cenu dreva. Fenoménom posledných rokov je rozvracanie smrečín, ktoré mali byť 20-30 rokov bez zásahu.

Do budúcnosti možno očakávať, že nepriaznivý vývoj odolnosti, životnosti a zlý zdravotný stav lesov paradoxne spomalí vysoký podiel prvej vekovej triedy (porastov do veku 20 rokov). Ďalším paradoxom je zamestnávanie 8-12 dodávateľov v ťažbe a 6-12 dodávateľov v pestovnej činnosti (každý s 3 až 6 pracovníkmi), ktoré sa utlmí.

Strategickým cieľom hospodárenia by malo byť dôsledné spracovanie kalamity a zalesnenie holín bez zbytočných odkladov.

Obrázok 12 Výroba drevnej štiepky v lesoch Obce Ľubica (vľavo), práce na lesných komunikáciách, spevňovanie krajnice - lesy obce Ľubica (vpravo)

Autor fotografií: Ing. Ján Mazurek

Analýza stavu v oblasti hospodárskej infraštruktúry

Hospodársky potenciál obce je obmedzený. Na území obce sú zastúpené predovšetkým služby a poľnohospodárska výroba. Na území obce je iba niekoľko väčších zamestnávateľov (VOMZ – SLOVAKIA, s.r.o., Základná škola, Materská škola, Obecný úrad, Gastomarket Tatry, s.r.o.). Obyvatelia obce sú zamestnaní v prevažnej miere vo firmách v Kežmarku, ktoré má silnú priemyselnú infraštruktúru hlavne v oblasti potravinárstva, ľahkého strojárstva či elektrotechnického priemyslu a poskytuje zamestnanie obyvateľom priľahlého regiónu. Obyvatelia v menšej miere dochádzajú za prácou predovšetkým do Popradu a iných miest.

3.11 Využívanie finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ

Tabuľka 8 Realizované projekty zo štrukturálnych fondov EÚ

Predmet projektu	Rozpočet v tis. EUR	Rok vynaloženia investície	Stav
Obnova a ochrana lesa	769,685	2011	Schválený a zrealizovaný
Bytový dom 18 b.j. nižšieho štandardu	157,837	2011	Schválený a zrealizovaný
Revitalizácia centrálnej zóny obce Ľubica	600,862	2013	Schválený a zrealizovaný
Cyklistický chodník	22,943	2014	Schválený a zrealizovaný
Rekonštrukcia budovy obecného úradu	23,980	2014	Schválený a zrealizovaný
Chodník ul. Jesenského – I. etapa	22,764	2014	Schválený a zrealizovaný
Verejné priestranstvo v obci Ľubica	23,827	2014	Schválený a zrealizovaný
Zateplenie fasády požiarnej zbrojnice	23,298	2014	Schválený a zrealizovaný
Oplotenie obecnej budovy v Ľubici	26,731	2014	Schválený a zrealizovaný
Lávky v obci Ľubica	71,851	2014	Schválený a zrealizovaný

Zdroj: OcÚ k 1.1.2016

Obrázok 13 Nový cyklistický chodník a most na ulici Pod lesom

Autor fotografií: Miroslav Kruk

3.12 Stav projektovej prípravy investícií

Tabuľka 9 Stav projektovej prípravy plánovaných investícií OcÚ

Názov investície	Rok spracovania dokumentácie	Predpokladaný rozpočet v EUR s DPH	Platné stavebné povolenie (áno/nie)	Potreba dopracovania dokumentácie resp. aktualizácie rozpočtu
Obnova obce Ľubica po povodni	2013	783 000	áno	nie
Prestavba NN siete a VO ul. Školská	2013	-	áno	nie
Prestavba NN siete ul. Športová	2014	-	áno	nie
Prestavba vzdušného vedenia VN ul. Slniečná, Podtatranská, Remeselnícka	2013	-	nie	nie
Zberný dvor	2011	169 000	áno	nie
Odstránenie havarijného stavu potoka Ľubička	2015	120 000	nie	nie

Zdroj: OcÚ k 1.1.2016

3.13 Prieskum názorov a potrieb obyvateľstva

Obec pri tvorbe programu rozvoja poskytla občanom možnosť vyjadrenia ich názorov a pripomienok prostredníctvom dotazníka, ktorý bol doručený do každej domácnosti

Ku dňu ukončenia spracovania programu rozvoja obce bolo od občanov doručených celkovo 23 dotazníkov. Vzhľadom na minimálne množstvo vrátených dotazníkov k celkovému počtu obyvateľov obce je štatistické vyhodnotenie bezpredmetné, preto spomenieme iba hlavné podnety od občanov z doručených dotazníkov.

Z hľadiska chýbajúcich služieb v obci občania najčastejšie spomínali potrebu kvalitnejšieho verejného stravovania. V obci chýba zariadenie, ktoré by poskytovalo stravovacie služby pri rôznych udalostiach, kde je sústredený veľký počet občanov (svadby, oslavy, spoločenské akcie, kary...).

Podľa občanov obce je potrebné v obci najskôr vyriešiť bytovú otázku. V obci je nedostatok bytov a nie je pripravená infraštruktúra pre výstavbu nových bytov. Zlá situácia je aj oblasti bezpečnosti občanov a v oblasti životného prostredia. Občania často spomínali aj oblasti trávenia voľného času, rozvoja podnikania či športu, ktoré považujú za nedostatočné.

Za najzávažnejší druh znečistenia životného prostredia v obci pokladajú obyvatelia skládky odpadov, ktoré v obci neustále vznikajú a po ich likvidácii sa opäť objavujú na

pôvodných alebo iných miestach. Výrazným znečisťovateľom v obci je aj hluk. Časté sú tiež sťažnosti na znečistenie verejných priestranstiev.

Pre skvalitnenie a zlepšenie života by bolo podľa obyvateľov obce potrebné: vybudovať cestu a osvetlenie na ulici Pod lesom (Záľubica), vybudovať detské ihriská vo vhodných lokalitách, rekonštruovať obecnú budovu KIRBIS tak aby boli všetky služby obecného úradu na jednom mieste, revitalizovať okolie cintorína a dom smútku, rekonštruovať cestu z ulice Budovateľskej na sídlisko Juh, vybudovať novú materskú školu s kvalitnejšími priestormi a okolím, dobudovať infraštruktúru pre rozvoj IBV atď.

Najzávažnejším sociálnym problémom v obci je podľa získaných dotazníkov nezamestnanosť, nasleduje alkoholizmus a vandalizmus.

V oblasti trávenia voľného času chýbajú obyvateľom jednoznačne detské ihriská, resp. iné multifunkčné opložené ihriská, v ktorých by mohli rodičia so svojimi deťmi tráviť svoj voľný čas.

Z hľadiska možnosti športovania je potrebné dobudovať v obci trasy pre cyklistov s napojením na už existujúce cyklotrasy. S nadväznosťou na oblasť trávenia voľného času je žiaduce vybudovať v obci spomínané detské ihriská.

V oblasti kultúry chýba občanom bohatší program počas odpustových slávností a obmedzujúca je aj skutočnosť, že obec nemá vlastný kultúrny dom, nakoľko kultúrny dom je vo vlastníctve evanjelickej cirkvi.

Životné prostredie vnímajú obyvatelia obce tiež ako závažný problém. Je to z toho dôvodu, že verejné priestranstvá sú na niektorých miestach špinavé a znečistené. So životným prostredím súvisí aj potreba obyvateľov zvýšiť úroveň separovania komunálneho odpadu, čo by malo za následok zníženie environmentálneho zaťaženia prostredia.

V oblasti školstva je problémom najmä budova materskej školy na ulici Gen. Svobodu, jej stav a nevhodné plochy pred ňou.

Zdravotníctvo je v obci dostatočne rozvinuté. Jediným problémom je nevyhovujúci stav budovy zdravotného strediska.

Problémom v oblasti sociálnych služieb je podľa obyvateľov neriešenie rómskej otázky a nedostatočná kvalita verejnoprospešných prác v obci.

Z iných oblastí boli spomínané rekonštrukcia verejného osvetlenia, rozšírenie kamerového systému, dobudovanie ciest a chodníkov, vybudovanie kanalizácie, ČOV, verejného osvetlenia a rekonštrukcia vodovodu v lokalite Záľubica či nečinnosť Obcej polície.

Uvedené podnety od občanov budú zohľadnené pri vypracúvaní realizačnej časti tohto dokumentu, avšak vzhľadom na minimálny počet vrátených dotazníkov ich nemožno vyhodnotiť ako prevládajúcu potrebu občanov obce, iba individuálne vyjadrené názory.

Opakované požiadavky však dávajú istú indikáciu zvýšenej potreby riešenia predmetnej problematiky. Z hľadiska plnenia požiadaviek občanov je potrebné si uvedomiť predovšetkým obmedzené možnosti rozpočtu obce a tiež technické obmedzenia vzťahujúce sa k súhlasom vlastníkov jednotlivých objektov (komunikácie, budovy...).

3.14 Analýza vonkajšieho prostredia

Analýza vonkajšieho prostredia zahŕňa identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia a ich vplyv na možný vývoj situácie v území. Základom identifikácie hlavných faktorov je tzv. STEEP analýza, čiže analýza sociálnych, technologických ekonomických, ekologických a politických vplyvov vonkajšieho prostredia na možný rozvoj územia. Základnú STEEP analýzu udáva tabuľka 10.

Tabuľka 10 STEEP analýza obce

Faktory vplyvu				
Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické
Zmena populácie a jej vekovej štruktúry	Úroveň technológií	Nové trhy a príležitosti pre podnikateľov	Politika životného prostredia	Politika vlády v regióne
Zmeny postojov a správania obyvateľstva	Technológie využívané obyvateľmi a podnikateľmi	Pokles trhov v oblasti poskytovania úverov a v priemysle	Prísnejšia legislatíva v oblasti ŽP	Politika VÚC v rámci regiónu stredného Spiša
Zmeny sociálneho postavenia vybraných väčších skupín obyvateľstva	Využívanie technológií vo verejnej správe	Dostupnosť finančných zdrojov pre podnikateľov, obyvateľstvo a samosprávu	Podpora tvorby a ochrany ŽP	Zmeny legislatívy
Zmeny v systéme sociálnej starostlivosti	Rast elektronizácie a informatizácie	Vplyv daňovej politiky štátu a systému podielových daní	Nepredvídané ekologické havárie a živelné udalosti	Nedostatočná legislatívna a organizačná pripravenosť Vlády na riešenie problematiky MRK
-	-	Pokles úrovne miezd v regióne	-	Presúvanie kompetencií zo štátu a VÚC na samosprávy bez potrebného finančného krytia
-	-	Zmena systému	-	Dostupnosť

		financovania samospráv		energetických zdrojov z politických dôvodov
--	--	---------------------------	--	--

Zdroj: vlastné spracovanie

Identifikácia vplyvu hlavných faktorov na možný vývoj situácie v území je spracovaná na základe STEEP analýzy a umožňuje samospráve obce pripraviť si alternatívne riešenia pre prípad nepriaznivej zmeny prostredia v dôsledku zmeny identifikovaných vonkajších faktorov. Príprava opatrení v prípade nepriaznivej zmeny jednotlivých identifikovaných faktorov presahuje rámec tohto dokumentu a je predmetom pre samostatné spracovanie.

Z hlavných identifikovaných vonkajších faktorov rozvoja je možné stanoviť ich základný vplyv na možný rozvoj situácie v riešenom území nasledovne:

Sociálne faktory

Zmena populácie a jej vekovej štruktúry – v prípade výraznej zmeny populácie v mladom veku môže z pohľadu obce vyvolať predovšetkým potrebu nových služieb, rast podpory bývania, rast podpory školstva, kultúry a pod., naopak pri neustálom poklese mladej populácie nižšiu potrebu uvedených služieb, v prípade výraznej zmeny populácie v dôchodkovom veku môže z pohľadu mesta vyvolať predovšetkým potrebu nových služieb pre dôchodcov, rast nákladov na poskytované sociálne služby a zavedenie nových druhov sociálnych služieb pre obyvateľov, opačný trend – trend poklesu populácie v dôchodkovom veku je vzhľadom na celkové starnutie populácie a predlžovanie priemerného veku výrazne nepravdepodobný.

Zmeny postojov a správania obyvateľstva – môžu vyvolať potrebu nových služieb resp. nezáujem o niektoré poskytované služby a potrebu reorganizácie, resp. zvýšenia nárokov na obecný rozpočet.

Zmeny sociálneho postavenia vybraných väčších skupín obyvateľstva – v prípade zhoršenia sociálnej situácie môžu vyvolať predovšetkým potrebu nových sociálnych služieb a zvýšenia nárokov na obecný rozpočet, v prípade zlepšenia potrebu poskytovania nových služieb, resp. ďalšieho rozvoja infraštruktúry obce so zodpovedajúcimi nárokmi na obecný rozpočet.

Zmeny v systéme sociálnej starostlivosti – v prípade neustáleho pokračovania trendu presúvania zodpovednosti za starostlivosť o starých a odkázaných obyvateľov zo strany štátu a VÚC na úroveň obce bez zodpovedajúceho finančného krytia zo strany štátu to vyvolá neúmerný tlak na rozpočet obce a nutnosť zvýšeného financovania poskytovania sociálnych služieb.

Technologické faktory

Úroveň technológie – ovplyvňuje hlavne podnikateľský sektor v obci a regióne a jej zvládnutie a využívanie má sekundárny dopad na mzdy a zamestnanosť s následným vplyvom na poskytované služby zo strany obce.

Technológie využívané obyvateľmi a podnikateľmi – v prípade nezvládnutia trendov zo strany podnikateľov hrozí pokles výroby, zamestnanosti a rast nárokov na sociálne služby, naopak v prípade zachytenia vhodných trendov môžeme očakávať opačný efekt. V prípade obyvateľstva nezvládanie nových technológií vedie k nedostatočnej kvalifikácii a problémom uplatnenia na trhu práce, rastu nezamestnanosti a nárokov na poskytované sociálne služby. Naopak kvalifikovaná pracovná sila je základom pre pritiahnutie nových investorov a rozvoj podnikania a zamestnanosti.

Využívanie technológií vo verejnej správe – trend zvýšeného používania informačných technológií vyvoláva zvýšené nároky na vzdelávanie zamestnancov verejnej správy a investície do IKT vybavenia a tým zvýšené nároky na rozpočet obce.

Rast elektronizácie a informatizácie – vyvoláva zvýšené nároky na vybavenie škôl, vzdelávací proces, vzdelávanie pedagógov a tiež zamestnancov obce a investície do IKT technológií, rozvoj infraštruktúry internetu a optických sietí a tým zvýšené nároky na rozpočet obce.

Ekonomické faktory

Nové trhy a príležitosti pre podnikateľov – môžu mať priaznivý dopad na zamestnanosť a zvýšenie príjmov obecného rozpočtu, ako aj potrebu zvýšených nárokov obecného rozpočtu na investície do potrebnej infraštruktúry.

Pokles trhov v oblasti poskytovania úverov, v oblasti potravinárstva, ľahkého strojárstva či elektrotechnického priemyslu – môže mať na obec Ľubica vzhľadom na orientáciu hospodárstva v meste Kežmarok zlý dopad v prípade intenzívneho poklesu resp. odchodu zahraničných investorov z regiónu. Vyvolal by veľmi výrazný nárast nezamestnanosti a celkový prepád sociálnej situácie veľkých skupín obyvateľstva vrátane nárastu migrácie hlavne mladších vekových skupín obyvateľstva. Uvedené skutočnosti by vyvolali tiež výrazne nižší prísun prostriedkov do obecného rozpočtu a tlak na výdavky.

Dostupnosť finančných zdrojov pre podnikateľov, obyvateľstvo a samosprávu – dobrá dostupnosť zdrojov umožňuje financovanie potrebného rozvoja infraštruktúry, rozvoja podnikania a tiež bytovej výstavby. Obmedzenie dostupnosti má negatívny vplyv na

nemožnosť realizácie niektorých investícií do potrebnej infraštruktúry, podnikania a bytovej výstavby.

Vplyv daňovej politiky štátu a systému podielových daní – môže ohroziť rozpočet obce nižším prísunom financií. Zvýšenie prísunu financií by vytvorilo nové zdroje na rozvoj infraštruktúry a poskytované služby obyvateľstvu (vzhľadom na doterajší vývoj sa javí ako problematické).

Pokles úrovne miezd v regióne – má negatívny vývoj na výšku obecného rozpočtu, situáciu obyvateľstva, vyvoláva zánik služieb a stagnáciu rozvoja infraštruktúry v obci.

Zmena systému financovania samospráv – v negatívnom prípade môže ohroziť príjmy obecného rozpočtu a financovanie poskytovaných služieb obyvateľom a rozvoj infraštruktúry, v pozitívnom prípade zvýšiť príjmy obce a umožniť jej rýchlejší rozvoj.

Ekologické faktory

Politika životného prostredia – existujúce trendy EÚ smerujú k sprísňovaniu politiky ŽP, čo predpokladá do budúcnosti nárast nákladov v danej oblasti.

Prísnejšia legislatíva v oblasti ŽP – vyvoláva zvyčajne potrebu zavedenia nových opatrení a nároky na financovanie zo zdrojov obce.

Podpora tvorby a ochrany ŽP – okrem finančnej stránky sa v prípade zvýšenia záujmu obyvateľov o danú oblasť môže prejavovať potrebou poskytovanie nových služieb občanom.

Nepredvídané ekologické havárie a živelné udalosti – postupuje sa podľa krízových plánov.

Politické faktory

Politika vlády v regióne – môže napomôcť rozvoju regiónu, resp. ho spomaliť, je potrebné sledovať aktuálne trendy

Politika VÚC v rámci regiónu stredného Spiša – v prípade uprednostňovania investícií v iných regiónoch bude zaostávať infraštruktúra v regióne s následným dopadom na zamestnanosť a záujem podnikateľov.

Zmeny legislatívy – zvyčajne vyvolávajú zvýšené nároky na obecný rozpočet či už priamo zabezpečovaním nových aktivít a služieb, resp. nepriamo zvýšením agendy pre zamestnancov obce.

Nedostatočná legislatívna a organizačná pripravenosť vlády na riešenie problematiky MRK – v prípade neriešenia problematiky MRK bude prebiehať prehľbovanie sociálnej

exklúzie obyvateľov, čo bude mať negatívny dopad na rôzne oblasti života v obci (nezamestnanosť, vzdelávanie, bývanie).

Presúvanie kompetencií zo štátu a VÚC na samosprávy bez potrebného finančného krytia – vyvoláva zvýšené nároky na obecný rozpočet a nedostatok financií na financovanie rozvoja infraštruktúry a poskytovaných služieb.

Dostupnosť energetických zdrojov z politických dôvodov – v obci je to hlavne zemný plyn používaný na vykurovanie. V prípade vyhrotenia rusko-ukrajinskej krízy a zastavenia dodávok plynu môžu nastať problémy v zabezpečení zásobovania plynom pre obyvateľstvo a podnikateľov.

3.15 Zhodnotenie súčasného stavu územia – SWOT analýza

SWOT analýza predstavuje univerzálnu analytickú techniku zameranú na zhodnotenie vnútorných a vonkajších faktorov, ktoré majú vplyv na ďalší rozvoj územia. Vnútorné faktory tvoria silné (strenghts) a slabé stránky (weaknesess), vonkajšie faktory príležitosti (opportunities) a ohrozenia (threats). Silné stránky sú komparatívne a konkurenčné výhody majúce na rozvoj regiónu jednoznačne pozitívny vplyv. Slabé stránky majú limitujúci až brzdiaci efekt na rozvoj územia a prezentujú to, čo územiu chýba. Príležitosti a ohrozenia sú vonkajšie faktory, ovplyvňujúce vnútorné prostredie územia. Prostredníctvom takéhoto nástroja je možné získať prehľad o situácii, v ktorej sa skúmané územie nachádza pred tým, ako sa pristúpi k formulácii stratégie jeho ďalšieho rozvoja.

Tabuľka 11 SWOT Analýza obce

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Vhodné podmienky na podnikanie Dobrý potenciál využitia poľnohospodárskej pôdy Vhodné podmienky na podnikanie v poľnohospodárstve Tradícia poľnohospodárskej výroby Vhodný potenciál pre využitie obnoviteľných zdrojov energie Kvalifikovaná, voľná a flexibilná pracovná sila Územný potenciál pre vytvorenie technologických a priemyselných parkov Dobré prírodné podmienky pre živočíšnu výrobu Dobré klimatické podmienky pre pestovanie TTP, obilnín a zemiakov Vhodná veková štruktúra obyvateľov regiónu Dynamický rast služieb v regióne 	<ul style="list-style-type: none"> Nedostatok financií na realizáciu verejných aktivít v obci a regióne Malo podnikateľských príležitostí na vidieku Nízky stupeň finalizácie výroby Nevybudované priemyselné a technologické parky Nízke právne vedomie a nedostatok finančných prostriedkov na podnikanie Nevysporiadané vlastnícke vzťahy, veľká rozdrobenosť vlastníctva pôdneho fondu Zlý zdravotný stav obyvateľstva Vysoká miera sociálne odkázaných obyvateľov Nedostatok motivačných prostriedkov pre podnikateľov Nedostatočná vzdelanostná úroveň rómskej komunity Nedostatočná koncepcia riešenia integrácie

<ul style="list-style-type: none"> • Kultúrno-historický potenciál obce a regiónu • Zariadenia pre mimoškolské aktivity detí a mládeže • Konceptia riešenia integrácie rómskej menšiny • Vysoká aktivita spolkov, zborov, záujmových združení a organizácií formujúcich kultúrny a športový život v obci • Dobrá dostupnosť vzdelávacích inštitúcií • Dobrá kvalifikačná úroveň pedagógov a rozvinutá sieť školských zariadení v regióne • Existujúci športový areál v obci • Silný športový potenciál mládeže • Záujem ľudí o kultúrne aktivity v obci • Dobrá dopravná obslužnosť obce existujúcou cestnou sieťou • Dostatočný počet autobusových spojov • Dostatočná kapacita kvalitných zdrojov pitnej vody • Potenciál objektov vhodných na využitie v sociálnej oblasti • Dostupnosť komplexných zdravotných služieb • Vysoký potenciál „alternatívnej dopravy“ pešej a cyklistickej • Existencia rozsiahlej siete občianskej vybavenosti • Vysoký podiel zelene • Vytvorené podmienky pre separáciu a likvidáciu odpadu • Relatívne čistá príroda a pôdny fond • Dostatok kvalitných informačných zdrojov o životnom prostredí • Rast záujmu o obnoviteľné zdroje energie • Dobré prírodné dispozície a potenciál regiónu • Vhodné podmienky a priestory na podnikanie v obci • Vhodná geografická poloha regiónu pre rozvoj turizmu a agroturizmu • Dostatok turistických trás • Dobré podmienky pre poľovníctvo, rybárstvo 	<p>rómskej menšiny – nezamestnanosť, vandalizmus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedostatok bytov v obci • Nevysporované vlastnícke vzťahy k pozemkom a stavbám, ktoré môžu byť prekážkou pri rozvoji podnikateľských aktivít • Zlý stav cintorínu a domu smútku • Chýbajúci kultúrny dom absentujúca kultúrna infraštruktúra • Nízky podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva na celoživotnom vzdelávaní • Nedostatočná údržba a obnova historických objektov a kultúrno historického dedičstva • Absencia detských a multifunkčných ihrísk • Chýbajúci spoločný postup pri kultúrno - športových aktivitách v obci • Chýbajúci cestný obchvat obce, nekvalitná vnútro regionálna cestná sieť a nedokončené niektoré cestné komunikácie resp. • Relatívne vysoká miera rizika chudoby a sociálneho vylúčenia predovšetkým rizikových skupín s dôrazom na rómsku komunitu • Nepripravenosť miestnej dopravnej infraštruktúry na dynamický rozvoj • Nedostatočná úroveň protipovodňovej ochrany • Existencia divokých skládok tuhého komunálneho odpadu • Nedostatočná separácia a spracovanie odpadov • Nedostatočné povedomie verejnosti a nezáujem o ekologické problémy • Neefektívne uplatnenie environmentálnej výchovy v praxi • Nedostatočná propagácia a informovanosť o ochrane prírody a krajiny • Existencia niekoľkých prvkov, ktoré narúšajú celkový estetický vzhľad obce • Malé skúsenosti obyvateľov regiónu s podnikaním v oblasti služieb, cestovného ruchu a vidieckeho turizmu • Chýbajúce značené turistické trasy • Nedostatočná koordinácia, marketing a propagácia CR a vidieckeho turizmu • Nízka kvalita základných a doplnkových služieb CR a vidieckeho turizmu a celkovo nízky počet zariadení v oblasti cestovného ruchu • Nedostatočné komunikačné prepojenie s ostatnými regiónmi • Nedostatok ubytovacích a stravovacích kapacít • Slabá spolupráca s cestovnými kanceláriami a cezhraničná spolupráca • Slabý záujem občanov o dianie v obci
---	---

Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • Podpora podnikateľských aktivít • Prenájom obecných priestorov na podnikateľské účely • Možnosť čerpania financií zo štrukturálnych fondov EÚ a iných programov • Možnosti spolupráce s okolitými obcami v rámci regiónu • Dostatok kvalifikovanej pracovnej sily • Podpora malého a stredného podnikania • Vytváranie partnerstiev štátnej správy a samosprávy, vzdelávacích inštitúcií a podnikateľskej sféry na rôznych úrovniach • Možnosť príchodu zahraničných investícií do regiónu • Rozvoj siete poskytujúcich ekonomické, právne a poradenské služby • Podpora zaujímavých akcií v obci • Výstavba cestného obchvatu obce • Modernizácia vzdelanostnej, kultúrnej a športovej základne • Rekonštrukcia obecných budov • Príprava nových lokalít pre IBV a budovanie nových nájomných bytov • Zvýšený záujem o voľnočasové aktivity v prírode • Rozvoj informačných a komunikačných technológií • Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov obce • Rozširovanie poskytovania rôznych typov sociálnych služieb • Efektívne využívanie prírodných zdrojov • Výstavba čističky odpadových vôd a napojenie na vodovod na ulici Pod lesom • Znižovanie energetickej a surovinovej náročnosti infraštruktúry obce • Rozvoj ekologického poľnohospodárstva • Vzdelávanie a pôsobenie ekologických neziskových organizácií • Realizácia programov revitalizácie riečnych a potočných systémov vrátane opatrení na ochranu proti povodňam • Predchádzanie lesným požiarom a prírodným pohromám • Rozvoj cezhraničnej spolupráce • Rozvoj spolupráce s euroregiónmi • Krajinné danosti a prírodný potenciál pre rozvoj cestovného ruchu • Rozvoj obce prostredníctvom realizácie miestnej stratégie rozvoja regiónu vedeného komunitou • Podpora regenerácie a rozvoja sídiel v obci a hospodárskeho využitia pamiatkových objektov • Spracovanie multimediálnych propagačných 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatok pracovných príležitostí v regióne • Útlm poľnohospodárskej výroby • Zhoršujúca sa ekonomická situácia v regióne • Rast konkurencie iných obcí a regiónov • Silnejúci vplyv obchodných reťazcov • Chátranie obecného majetku • Nedostatočná integrácia rómskej menšiny do spoločnosti • Neochota obyvateľov uskutočňovať podnikateľské aktivity a investovať do ďalšieho vzdelávania • Stagnácia už nadviazanej lokálnej, ako aj cezhraničnej spolupráce • Poškodenie prírodného lesného bohatstva nevhodným hospodárením • Vysoké vstupné náklady na podnikanie • Odchod mladých a vzdelaných ľudí z obce z dôvodu chýbajúcich perspektív • Nedostatok finančných prostriedkov pre ďalší rozvoj infraštruktúry, vzdelávania, kultúry a športu • Pokles a strata súkromných iniciatív v oblasti vzdelávania, kultúry a športu • Zhoršovanie stavu v oblasti životného prostredia • Nemotivujúca sociálna sieť • Pasívne zotrvanie nezamestnaných v sociálnej sieti • Zmena klimatických podmienok • Nedostatočné protipovodňové zabezpečenie • Tvorba divokých skládok tuhého komunálneho odpadu • Hrozba erózie pôdy • Nekoordinovaný rozvoj turizmu • Nízka vymožitelnosť práva v oblasti ochrany životného prostredia • Neochota ľudí investovať a začať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu a vidieckom turizme • Nekoordinovaný spoločný postup subjektov pôsobiacich v oblasti cestovného ruchu • Nerozvíjanie marketingu obce a úrovne poskytovaných služieb cestovného ruchu a vidieckeho turizmu • Úpadok spolupráce s okolitými obcami pri budovaní a rozširovaní vzťahov

materiálov obce v rôznych jazykových mutáciách	
<ul style="list-style-type: none"> • Možnosti využitia bytového a nebytového fondu pre účely CR a vidieckeho turizmu • Vysoký potenciál pešej turistiky a cyklistiky	

4 STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť Programu rozvoja obce nadväzuje na analytickú časť, ktorej výstupom je komplexná analýza a SWOT analýza. Ma za cieľ sformulovať ciele a zostaviť vnútornú logiku stratégie vo väzbe na SWOT analýzu, rozvojové faktory, a hlavné disparity. Obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik a určuje hlavne smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja obce.

4.1 Východiskové a strategické dokumenty

Pri tvorbe programu rozvoja obce Ľubica boli zohľadnené predovšetkým nasledovné základné dokumenty a ich stratégie:

- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KÚRS), schválená uznesením vlády SR č. 1033/2001 zo dňa 31.10. 2001 v znení KURS 2011,
- Partnerská dohoda o využívaní európskych štrukturálnych a investičných fondov v rokoch 2014-2020 zo dňa 20.6. 2014,
- Operačné programy Partnerskej dohody,
- Národná stratégia regionálneho rozvoja SR schválená uznesením vlády SR č. 296/2010 a jej aktualizácia schválená uznesením vlády SR č. 222/2014,
- Program stability Slovenskej republiky na r. 2015-2018 schválený uznesením vlády SR č. 215/2015,
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na roky 2014-2020,
- Metodika na vypracovanie PHSR obce/VÚC z februára 2015.

4.2 Strategická vízia rozvoja obce

Vízia predstavuje spoločne formulovaný želaný stav budúcnosti, kde chcú svoju obec vidieť občania. Na víziu nadväzujú stanovené ciele, ktorých naplnením sa obec približuje k definovanej vízii. Strategickou víziou rozvoja obce Ľubica je:

„Obec Ľubica bude obcou so zachovanými tradíciami, atraktívnym a bezpečným miestom pre bývanie a do budúcnosti chce naplno využiť charakter regiónu pre spokojnosť a prosperitu svojich obyvateľov, ako aj pre vytváranie priaznivých podmienok pre rozvoj podnikateľského prostredia a turizmu. Obec Ľubica bude v maximálnej miere podporovať skvalitnenie života a životných podmienok v obci.“

Na strategickú víziu nadväzuje hlavný strategický cieľ Programu rozvoja obce Ľubica, ktorým je:

„Zabezpečenie komplexne vyváženého rozvoja obce pre maximálne zvýšenie kvality života obyvateľov obce“

Strategický cieľ konkretizuje víziu obce a definuje spôsob riešenia problémov pomenovaných v rozvojovom dokumente. Tento hlavný strategický cieľ je zabezpečovaný pomocou súboru globálnych cieľov, ktoré stanovujú prioritné oblasti rozvoja. Tieto sú následne rozvinuté pomocou sústavy stanovených cieľov a konkrétnymi opatreniami a aktivitami na ich naplnenie.

4.3 Stanovenie kľúčových disparít a globálnych cieľov rozvoja

Určenie kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja vychádza zo SWOT analýzy. Spresňuje smerovanie podpory na odstránenie alebo zmiernenie usporiadaných disparít vo vzájomnom vzťahu s využitím faktorov rozvoja. Potreba určenia kľúčových disparít a nimi podmienených globálnych cieľov rozvoja je daná nutnosťou zabezpečenia čo najvyššej adresnosti tohto programového dokumentu. Určenie disparít a globálnych cieľov rozvoja obce vychádza zo zhodnotenia aktuálneho stavu územia a stanovuje základné smerovanie cieľov na odstránenie, alebo zmiernenie identifikovaných disparít územia.

Tabuľka 12 Stanovenie disparít, priorít a globálnych cieľov rozvoja

Identifikované disparity	Priorita	Globálne ciele
1. Nedostatočná úroveň rozvoja bytovej výstavby a infraštruktúry	Občianska infraštruktúra a služby pre obyvateľov	1. Rozvoj infraštruktúry a občianskej vybavenosti 2. Rozvoj služieb pre obyvateľov
2. Nevyhovujúci stav niektorých zariadení školskej infraštruktúry		
3. Nevyhovujúci stav zdravotníckych zariadení		
4. Nevyhovujúci stav a chýbajúce zariadenia kultúrnej infraštruktúry		
5. Nevyhovujúci stav a absencia zariadení športovej infraštruktúry		
6. Nevyhovujúci stav		

infraštruktúry miestnych základných služieb		
7. Nedostatočná infraštruktúra v oblasti cestovného ruchu		
8. Nedostatočná úroveň technickej infraštruktúry		
1. Nevyhovujúca dopravná infraštruktúra		
2. Nedostatočná kvalita cestných komunikácií	Dopravná infraštruktúra a dopravná obslužnosť	3. Rozvoj dopravnej infraštruktúry
3. Absencia chodníkov popri niektorých komunikáciách		
4. Nízka úroveň infraštruktúry verejnej dopravy		
1. Nevyhovujúci stav verejnej zelene	Kvalita životného prostredia	4. Zvyšovanie kvality životného prostredia
2. Environmentálne zaťaženie prostredia		
3. Riziko povodní		
1. Nedostatočná energetická efektívnosť	Energetická efektívnosť	5. Zvyšovanie energetickej efektívnosti
1. Nadpriemerná nezamestnanosť	Zamestnanosť a podpora podnikania	6. Podpora tvorby pracovných miest a sociálneho začlenenia 7. Podpora podnikania
2. Vysoký počet obyvateľstva ohrozeného chudobou		
3. Nedostatok pracovných príležitostí priamo v obci		
1. Nedostatočná úroveň elektronizácie a poskytovania služieb verejnej správy	Verejná správa	8. Zvyšovania efektívnosti verejnej správy

4.4 Stanovenie špecifických cieľov rozvoja

Špecifické ciele rozvoja stanovujú naplnenie jednotlivých globálnych cieľov. Ich vlastné napĺňanie sa realizuje pomocou opatrení, v rámci ktorých sa realizujú konkrétne aktivity. Na základe potrieb naplnenia globálnych cieľov si obec pre ich dosiahnutie stanovila nasledovné špecifické ciele.

Tabuľka 13 Stanovenie špecifických cieľov

Globálne ciele	Špecifické ciele
Rozvoj infraštruktúry a občianskej vybavenosti	1.1 Podpora rozvoja bytovej výstavby a výstavba nájomných bytov
	1.2 Výstavba, modernizácia a rekonštrukcia školských a predškolských zariadení
	1.3 Modernizácia a rekonštrukcia zariadení zdravotníckej infraštruktúry
	1.4 Výstavba, Modernizácia a rekonštrukcia zariadení kultúrnej infraštruktúry
	1.5 Modernizácia, rekonštrukcia a výstavba nových zariadení športovej infraštruktúry
	1.6 Rozvoj a budovanie infraštruktúry pre podporu cestovného ruchu
	1.7 Rekonštrukcia a rozvoj technickej infraštruktúry
Rozvoj služieb pre obyvateľov	2.1 Podpora poskytovania služieb pre obyvateľov
	2.2 Podpora rozvoja kultúry, športu a vzdelávania
	2.3 Vytváranie, zlepšovanie a rozširovanie miestnych základných služieb pre obyvateľov vrátane súvisiacej infraštruktúry
	2.4 Zvýšenie bezpečnosti občanov a ochrany majetku
	2.5 Rozvoj služieb pre cestovný ruch
	2.6 Podpora cezhraničnej spolupráce
Rozvoj dopravnej infraštruktúry	3.1 Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií a chodníkov
	3.2 Skvalitnenie obslužnosti verejnej dopravy
Zvyšovanie kvality životného prostredia	4.1 Rekonštrukcia existujúcich a budovanie nových plôch verejnej zelene
	4.2 Realizácia opatrení na znižovanie environmentálneho zaťaženia životného prostredia
	4.3 Realizácia protipovodňových opatrení
	4.4 Zvýšenie úrovne separácie odpadu
	4.5 Sanácia existujúcich environmentálnych záťaží
	4.6 Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie
Zvyšovanie energetickej efektívnosti	5.1 Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov a služieb
	5.2 Zvyšovanie energetickej efektívnosti bytových domov
Podpora tvorby pracovných miest a sociálneho začlenenia	6.1 Využívanie aktívnych politík na podporu trhu práce a vytváranie nových pracovných miest
	6.2 Podpora sociálneho začlenenia skupín obyvateľstva ohrozených chudobou
Podpora podnikania	7.1 Podpora rozvoja podnikania v obci
Zvýšenie efektívnosti verejnej správy	8.1 Podpora elektronizácie poskytovaných služieb
	8.2 Zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov verejnej správy
	8.3 Zvyšovanie kvality priestorov a technického vybavenia pracovísk verejnej správy

4.5 Stanovenie územných cieľov rozvoja

Územné ciele rozvoja sa viažu k preferovanému rozvoju vybraných území a stanovujú prierezovo napĺňanie globálnych cieľov a špecifických cieľov na vybranom území obce. Sú v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou obce.

Základnými územnými cieľmi obce Ľubica sú:

- Rozvoj turizmu a rekreácie v lokalite bývalého vojenského obvodu Javorina prostredníctvom vybudovania cyklochodníkov a rekreačnej zóny popri rybníku.
- Dobudovanie všetkých inžinierskych sietí a potrebnej infraštruktúry na ulici Pod lesom (voda, kanalizácia, osvetlenie, rozhlas...).
- Vybudovanie komunitného centra na Poľnej ulici, kde je potrebná tiež rekonštrukcia a úprava ciest a prístupov k budovám.
- Oprava budov v areáli športového ihriska Alojza Cveka.
- Vybudovanie multifunkčného ihriska na ulici Kruhovej a pri Základnej škole 8. mája.
- Revitalizácia cintorína a stavebné úpravy na dome smútku.
- Plné využitie poschodia budovy KIRBIS pre účely zriadenia jedného Obecného úradu, ktorý v súčasnosti sídli v nevyhovujúcich priestoroch v troch budovách.
- Výstavba novej materskej školy na súčasne nevyužitom území v areáli základnej školy.
- Revitalizácia zberného dvora pri zdravotnom stredisku – úprava povrchu, odkanalizovanie, oplatenie, prístrešok pre vozidlá.
- Rozšírenie a rekultivácia skládky na TKO.

Naplnenie územných cieľov sa uskutočňuje prierezovo v rámci opatrení a aktivít na naplnenie jednotlivých stanovených špecifických cieľov rozvoja.

4.6 Spôsob napĺňania cieľov

Plnenie hlavného strategického cieľa sa dosiahne prostredníctvom súboru špecifických cieľov a opatrení. Každé opatrenie obsahuje definovaný súbor aktivít rozdelených podľa stupňa priority, realizáciou ktorých bude obec naplňovať jednotlivé priority. O konkrétnom spôsobe realizácie navrhnutých aktivít a ich rozsahu rozhodne obec s prihliadnutím na aktuálny stav a možnosti financovania. Pri zabezpečovaní zdrojov na plnenie cieľov a opatrení uvedených v Programe rozvoja obce Ľubica vychádzame zo súčasného stavu rozpočtových zdrojov obce, prerozdelenia finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu a systému financovania zo strany štátu, dotačnej politiky štátu a možnosti získania externých

finančných prostriedkov cestou úspešných projektov v rámci štrukturálnych fondov. Okrem definovaných aktivít môže obec v priebehu realizácie programu rozvoja realizovať aj iné aktivity, ktoré budú v súlade so stanovenými globálnymi cieľmi rozvoja obce a budú napomáhať napĺňaniu hlavného strategického cieľa Programu rozvoja obce L'ubica. Orgány obce podniknú také aktivity, ktoré považujú za vhodné a dôležité k dosiahnutiu cieľov, ktorými sa zaistí plnenie cieľov rozvoja obce.

5 PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce. Všetky opatrenia a aktivity sú stanovené na základe určenia špecifických cieľov rozvoja a vo väzbe na tieto špecifické ciele. Obsahom tejto časti sú konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám. Programová časť Programu rozvoja obce Ľubica na roky 2016-2020 obsahuje podrobnejšie rozpracovanie špecifických cieľov.

5.1 Globálny cieľ 1 Rozvoj infraštruktúry a občianskej vybavenosti

Globálny cieľ 1 Rozvoj infraštruktúry a občianskej vybavenosti sa bude naplňať prostredníctvom nasledovných špecifických cieľov:

- 1.1 Podpora rozvoja bytovej výstavby a výstavba nájomných bytov
- 1.2 Výstavba, modernizácia a rekonštrukcia školských a predškolských zariadení
- 1.3 Modernizácia a rekonštrukcia zariadení zdravotníckej infraštruktúry
- 1.4 Výstavba, modernizácia a rekonštrukcia zariadení kultúrnej infraštruktúry
- 1.5 Modernizácia, rekonštrukcia a výstavba nových zariadení športovej infraštruktúry
- 1.6 Rozvoj a vybudovanie infraštruktúry pre podporu cestovného ruchu
- 1.7 Rekonštrukcia a rozvoj technickej infraštruktúry

5.1.1 Špecifický cieľ 1.1 Podpora rozvoja bytovej výstavby a výstavba nájomných bytov

Infraštruktúra bývania a jej rozvoj patrí k najdôležitejším prioritám obce a samotných obyvateľov. Bezprostredné spojenie s mestom Kežmarok, či blízkosť mesta Poprad a existencia priemyselných podnikov v týchto mestách vytvárajú podmienky a potrebu rozvoja bytovej výstavby v obci. Obec v rámci realizácie aktivít počíta s realizáciou IBV a HBV s nájomnými bytmi pre obyvateľov obce. Špecifický cieľ je zameraný na zlepšenie dostupnosti a kvality bývania pre obyvateľov obce.

a) Opatrenie Podpora infraštruktúry bývania

Zámery opatrenia: hlavným zámerom opatrenia je vytvoriť podmienky pre ďalší rozvoj IBV vo vybraných lokalitách obce.

Charakteristika opatrenia: obec bude rozvoj bytovej výstavby riešiť prostredníctvom podpory IBV vo vybraných lokalitách. Vzhľadom k tomu, že IBV je predmetom súkromných investícií obyvateľov, obec sa v rámci opatrenia sústreďí hlavne na aktivity spojené

s prípravou územia – vybudovaním komunikácií a inžinierskych sietí k lokalitám určeným na bytovú výstavbu. Rovnako bude obec podporovať aj vznik nových nájomných bytov.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Podpora infraštruktúry bývania:

	Aktivita	Priorita
1.1.1	Vybudovanie infraštruktúry v lokalitách budúcej IBV v spolupráci s dotknutými organizáciami podľa potrieb obyvateľov a rozvoja obce	Vysoká
1.1.2	Aktualizácia a schválenie novej ÚPD obce s vyčlenením vhodných plôch na ďalší rozvoj bytovej výstavby a podnikateľských aktivít	Vysoká
1.1.3	Dostavba miestnych komunikácií k lokalitám pre IBV a HBV	Stredne vysoká
1.1.4	Podpora budovania bytových domov na území obce	Štandardná

5.1.2 Špecifický cieľ 1.2 Výstavba, modernizácia a rekonštrukcia školských a predškolských zariadení

Školskú infraštruktúru v obci predstavuje materská škola, základná škola a základná umelecká škola. Špecifický cieľ je zameraný predovšetkým na zlepšenie nevyhovujúceho technického stavu niektorých zariadení školskej infraštruktúry, ich potrebné rekonštrukcie resp. výstavba nových zariadení a prípadné potrebné zvýšenie kapacity. Zvýšenie kvality vzdelávania a vybavenia základných a materských škôl je riešené v rámci globálneho cieľa 2 Rozvoj služieb pre obyvateľov.

a) Opatrenie Rekonštrukcia, rozvoj a výstavba infraštruktúry základných a materských škôl

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je predovšetkým výstavba novej materskej školy v areáli základnej školy. V súčasnosti sídli materská škola v dvoch budovách na dvoch iných uliciach, z ktorých je jedna budova (na ulici Gen. Svobodu) v nevyhovujúcom technickom stave. Rovnako je potrebná úprava príslušného areálu pri budove základnej školy a rekonštrukcia školskej plavárne.

Charakteristika opatrenia: predpokladaný demografický vývoj obyvateľstva v sledovanom období 2016-2023 stanovuje udržanie existujúceho počtu žiakov ZŠ. Stanovenie vývoja počtu žiakov MŠ na sledované obdobie je komplikované, pretože nie je možné vopred odhadnúť vývoj pôrodnosti a rovnako faktor zamestnania sa matiek po MD a následnú potrebu umiestnenia detí do MŠ.

U jednej z budov materskej školy ide o starý objekt, ktorý nezodpovedá súčasným potrebám a rovnako je problematická aj jeho lokalizácia pri hlavnej ceste. Druhý objekt materskej školy prešiel čiastočnou rekonštrukciou, no v prípade premiestnenia detí z budovy na ulici Gen. Svobodu do tohto objektu by kapacitne nepostačoval a preto je v obci žiaduca výstavba novej budovy materskej školy, ktorá by v príslušnom areáli základnej školy vytvárala spolu so základnou školou a základnou umeleckou školou jeden kompaktný celok školskej infraštruktúry v obci. Pri výstavbe novej materskej školy by bolo vhodné aspoň mierne zvýšenie kapacity oproti súčasnemu stavu pre prípad nástupu populačne silnejšieho ročníka alebo výraznejšieho nárastu zamestnanosti matiek. Výraznejší rozvoj individuálnej bytovej výstavby môže prilákať do obce ďalšie mladé rodiny s deťmi a tým sa môže počet žiakov ZŠ resp. MŠ zvýšiť.

Zlepšenie vybavenia objektov školskej infraštruktúry je zahrnuté v rámci aktivít špecifického cieľa 2.2.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Rekonštrukcia a rozvoj infraštruktúry základných a materských škôl:

	Aktivita	Priorita
1.2.1	Výstavba novej budovy MŠ v areáli základnej školy	Vysoká
1.2.2	Rekonštrukcia objektov školskej infraštruktúry	Stredne vysoká
1.2.3	Rekonštrukcia plavárne pri základnej škole	Štandardná
1.2.4	Modernizácia areálu pri základnej škole	Štandardná

5.1.3 Špecifický cieľ 1.3 Modernizácia a rekonštrukcia zariadení zdravotníckej infraštruktúry

Špecifický cieľ sa zameriava na zvýšenie štandardu poskytovania zdravotníckych služieb vo vyhovujúcich priestoroch.

a) Opatrenie Rekonštrukcia zariadení zdravotníckej infraštruktúry

Zámery opatrenia: zámerom je dosiahnuť vyhovujúci technický stav objektu zdravotného strediska – jedného z troch objektov, v ktorých sa poskytujú zdravotnícke služby v obci.

Charakteristika opatrenia: obec poskytuje zdravotnícke služby v súčasnosti v troch budovách – v budove zdravotného strediska, v základnej škole a v budove Kirbis. Budova zdravotného strediska je v nevyhovujúcom technickom stave a je potrebná jej rekonštrukcia, ktorou by sa dosiahlo zvýšenie úrovne poskytovaných služieb.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Rekonštrukcia zariadení zdravotníckej infraštruktúry:

	Aktivita	Priorita
1.3.1	Rekonštrukcia budovy zdravotného strediska	Vysoká

5.1.4 Špecifický cieľ 1.4 Výstavba a modernizácia zariadení kultúrnej infraštruktúry

Špecifický cieľ je zameraný na riešenie problémov kultúrnej infraštruktúry a jej rekonštrukciu, resp. výstavbu nových zariadení.

a) Opatrenie Výstavba a modernizácia zariadení kultúrnej infraštruktúry

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je dosiahnuť optimálny technický stav jediného existujúceho zariadenia kultúrnej infraštruktúry v obci – kultúrneho domu Cultus, ktorý je vo vlastníctve evanjelickej cirkvi a obec ho má len v prenájme. Potrebná je tiež výstavba amfiteátra vo vhodnej lokalite pre realizovanie kultúrno-spoločenských podujatí počas letných mesiacov.

Charakteristika opatrenia: Obec nemá vlastný kultúrny dom. Kultúrny dom nachádzajúci sa v obci je vo vlastníctve evanjelickej cirkvi a vzhľadom na technický stav a vek je potrebná modernizácia tohto objektu. Obec má v budovu v prenájme a v súčasnosti ju využíva na všetky spoločenské a kultúrne podujatia. Pre realizovanie takýchto podujatí počas letných mesiacov je zámerom obce vybudovať amfiteáter vo vhodnej lokalite.

Opatrenia na rozvoj a podporu kultúry sú súčasťou špecifického cieľa 2.2.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Výstavba a modernizácia zariadení kultúrnej infraštruktúry:

	Aktivita	Priorita
1.4.1	Modernizácia budovy kultúrneho domu	Štandardná
1.4.2	Vybudovanie amfiteátra pre realizáciu kultúrnych podujatí vo vhodnej lokalite	Štandardná

5.1.5 Špecifický cieľ 1.5 Modernizácia, rekonštrukcia a výstavba nových zariadení športovej infraštruktúry

Špecifický cieľ je zameraný na rozvoj a rekonštrukciu športovej infraštruktúry v obci pre zlepšenie podmienok športovania pre obyvateľov.

a) Opatrenie Modernizácia, rekonštrukcia a výstavba nových zariadení športovej infraštruktúry

Zámery opatrenia: zámerom je podpora rozvoja športovej infraštruktúry v obci a zabezpečenie dostatku možností športovania obyvateľov ako spôsobu trávenia voľného času so zameraním hlavne na mládež.

Charakteristika opatrenia: predmetom opatrenia sú najmä priestory a areál futbalového ihriska Alojza Cveka, kde je potrebná rekonštrukcia niektorých objektov. Vzhľadom k faktu, že cykloturistika je v obci na vzostupe, obec bude podporovať výstavbu ďalších cyklotrás a ich napojenie na už existujúce cyklotrasy. Podľa finančných a územných možností bude obec podporovať budovanie ďalších športových areálov na celom území obce.

Opatrenia na podporu rozvoja športu sú riešené v rámci špecifického cieľa 2.2.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Modernizácia, rekonštrukcia a výstavba nových zariadení športovej infraštruktúry:

	Aktivita	Priorita
1.5.1	Modernizácia a rozvoj športových areálov	Vysoká
1.5.2	Budovanie siete športových ihrísk po celom území obce podľa územných a finančných možností obce	Štandardná
1.5.3	Podpora budovania cyklotrás na území obce a prepojenie súčasných cyklotrás	Štandardná
1.5.4	Podpora budovania súkromných športových zariadení na území obce	Štandardná
1.5.5	Podpora podávania projektov na rozšírenie počtu športovísk a rozvoj športu v obci	Štandardná

5.1.6 Špecifický cieľ 1.6 Rozvoj a budovanie infraštruktúry pre podporu cestovného ruchu

Cieľ je zameraný na rozvoj a podporu cestovného ruchu ako zdroja príjmov, tvorby pracovných príležitostí a propagácie obce a regiónu. Na území sa nachádza bývalý vojenský obvod Javorina s vysokým potenciálom a vhodnými lokalitami pre rozvoj cestovného ruchu. Podpora cestovného ruchu je celospoločenskou záležitosťou, ktorej bude do budúcnosti venovaná veľká pozornosť vzhľadom na perspektívnosť tohto odvetvia hospodárstva.

a) Opatrenie Rozvoj a budovanie infraštruktúry a služieb cestovného ruchu

Zámery opatrenia: vzhľadom na nedostatočný potenciál ubytovacích kapacít a trávenie voľného času je potrebné rozvoj turizmu prepojiť komplexne v rámci celého regiónu. Rekreačný potenciál poskytuje obci ekologicky čisté prostredie a najmä veľké územie bývalého vojenského obvodu Javorina, ktoré má vysoký potenciál pre rozvoj cestovného ruchu. Zámerom je systematická podpora rozvoja cestovného ruchu v rámci regiónu za účelom jeho cieleného rozvoja s vytvorením podmienok pre rozvoj tohto odvetvia.

Charakteristika opatrenia: cestovný ruch v obci je slabo rozvinutý. V okolí obce sa v rámci tatranského regiónu nachádzajú vhodné podmienky najmä pre cykloturistiku ale aj pešiu turistiku a pekná príroda, avšak obec samotná nemá vybudovanú turistickú infraštruktúru pre organizovanú turistiku na dlhodobejšie pobyty. Pre rozvoj cestovného ruchu chýbajú ako ubytovacie zariadenia, tak predovšetkým služby pre turistov na trávenie voľného času, športové a kultúrne vyžitie. Obec sa bude zapájať predovšetkým na rozvoj cestovného ruchu na území regiónu so zameraním najmä na lokalitu bývalého VO Javorina.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Rozvoj a budovanie infraštruktúry a služieb cestovného ruchu:

	Aktivita	Priorita
1.6.1	Rozvoj turizmu a rekreácie prostredníctvom budovania zariadení a objektov cestovného ruchu a rekreácie v lokalite Javorina	Vysoká
1.6.2	Vybudovanie náučného chodníka	Štandardná
1.6.3	Príprava dokumentácie na rozširovanie cyklotrás, ich GPS zameranie a digitalizácia	Štandardná

5.1.7 Špecifický cieľ 1.7 Rekonštrukcia a rozvoj technickej infraštruktúry

Špecifický cieľ je zameraný na dobudovanie chýbajúcej infraštruktúry na území obce a rozšírenie existujúcej infraštruktúry do nepokrytých častí obce.

a) Opatrenie Rekonštrukcia a rozvoj technickej infraštruktúry

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je dobudovanie technickej infraštruktúry v obci podľa aktuálnej potreby a jej rozširovanie do vybraných lokalít podľa plánu územného rozvoja obce.

Charakteristika opatrenia: v rámci opatrenia chce obec dosiahnuť pokrytie celého územia obce vodovodom a kanalizáciou. Obec má vybudovanú technickú infraštruktúru takmer na celom území, okrem ulice Pod lesom, kde chýba napojenie na kanalizáciu, vodovod a plynovod. Rovnako v tejto časti chýba verejné osvetlenie a komunikačná infraštruktúra (rozhlas, televízia, internet). Obec bude postupne budovať siete technickej infraštruktúry do jednotlivých lokalít, kde sa plánuje IBV v spolupráci s dotknutými organizáciami.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Rekonštrukcia a rozvoj technickej infraštruktúry:

	Aktivita	Priorita
1.7.1	Rozšírenie splaškovej kanalizácie do neodkanalizovaných lokalít v obci	Vysoká
1.7.2	Budovanie kanalizácie na odvod dažďovej vody súvisiacej s výstavbou nových rodinných	Vysoká

	a záhradných domov	
1.7.3	Rozšírenie napojenia na vodovod do všetkých častí obce	Vysoká
1.7.4	Rozšírenie pripojenia na plyn do všetkých častí obce	Vysoká
1.7.5	Vybudovanie verejného osvetlenia na ulici Pod lesom	Vysoká
1.7.6	Rozšírenie komunikačnej infraštruktúry (rozhlas, káblová TV, internet) na ulicu Pod lesom	Vysoká

5.2 Globálny cieľ 2 Rozvoj služieb pre obyvateľov

Globálny cieľ 2 Rozvoj služieb pre obyvateľov sa bude naplňať prostredníctvom nasledovných špecifických cieľov:

2.1 Podpora poskytovania služieb pre obyvateľov

2.2 Podpora rozvoja kultúry, športu a vzdelávania

2.3 Vytváranie, zlepšovanie a rozširovanie miestnych základných služieb pre obyvateľov vrátane súvisiacej infraštruktúry

2.4 Zvýšenie bezpečnosti občanov

2.4 Rozvoj služieb pre cestovný ruch

2.5 Podpora cezhraničnej spolupráce

5.2.1 Špecifický cieľ 2.1 Podpora poskytovania služieb pre obyvateľov

Špecifický cieľ je zameraný na zlepšenie a rozvoj poskytovaných sociálnych služieb pre obyvateľov obce, ako aj rozvoj podnikateľských a komerčných služieb na území obce tak, aby obyvatelia obce mali dostupné maximálne množstvo potrebných služieb priamo v obci a nemuseli za nimi dochádzať mimo obce.

a) Opatrenie Podpora a rozvoj služieb komerčnej infraštruktúry

Zámery opatrenia: rozšíriť poskytované služby na území obce pre obyvateľov podľa jeho požiadaviek a zabezpečiť obyvateľom čo najviac potrebných služieb komerčnej infraštruktúry priamo na území obce.

Charakteristika opatrenia: komerčná vybavenosť v obci je relatívne dobrá. Je ale žiaduce jej doplnenie aby obyvatelia obce nemuseli dochádzať za niektorými nákupmi a službami mimo obce, čo je problémom najmä pre starších občanov ako aj občanov odkázaných na verejnú dopravu.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Rozvoj služieb komerčnej infraštruktúry:

	Aktivita	Priorita
2.1.1	Podpora a vytváranie podmienok pre rozvoj drobného podnikania v oblasti služieb pre občanov, opravovní, remesiel, stravovacích služieb a služieb na športové využitie	Štandardná

b) Opatrenie Podpora a rozvoj sociálnej infraštruktúry a sociálnych služieb

Opatrenie ma súvis s predpokladaným demografickým vývojom v obci a je zamerané na skvalitnenie sociálnej infraštruktúry a sociálnych služieb pre obyvateľov v takom rozsahu, aby postačovali pokračujúcemu nárastu obyvateľov v dôchodkovom veku, sociálne odkázaných ľudí a zlepšovaniu podmienok pre mladé rodiny.

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je zabezpečiť poskytovanie sociálnej starostlivosti o občanov minimálne v zmysle povinnosti obce podľa §80 zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách

Charakteristika opatrenia: obec sa bude predovšetkým snažiť vytvárať podmienky pre maximálnu starostlivosť o potrebných občanov v rodinnom prostredí podporou opatrovateľskej služby, podporou vzniku a činnosti mimovládnych neziskových organizácií a občianskych združení v oblasti starostlivosti o starých, zdravotne postihnutých a na pomoc sociálne odkázaným občanom. Prioritou obce je vybudovať komunitné centrum pre podporu marginalizovaných komunít prostredníctvom komunitnej a sociálnej práce, poskytovania sociálnych služieb a výkon sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ako aj pre vzájomnú interakciu a spoločné aktivity príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít a ostatného obyvateľstva obce.

Matkám s malými deťmi sa bude obec snažiť poskytnúť kvalitnú starostlivosť o deti v predškolských zariadeniach, a tým im umožniť návrat do pracovného pomeru. Pre matky na materskej dovolenke je cieľom vybudovanie detských ihrísk a oddychových plôch tak, aby mali vhodné priestory na prechádzky a oddych s kočíkmi a na hranie najmenších detí pod dozorom matiek.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Podpora a rozvoj sociálnej infraštruktúry a sociálnych služieb:

	Aktivita	Priorita
2.1.2	Vybudovanie detského ihriska pre najmenšie deti vo vhodnej lokalite v obci	Vysoká
2.1.3	Výstavba komunitného centra zameraného na prácu s marginalizovanými komunitami	Vysoká
2.1.4	Posilňovanie poskytovania komplexných sociálnych služieb pre odkázaných obyvateľov predovšetkým	Štandardná

	terénnych služieb	
2.1.5	Podpora činnosti a vlastných aktivít klubov dôchodcov a organizácií zdravotne postihnutých občanov a iných záujmových združení a organizácií	Štandardná

5.2.2 Špecifický cieľ 2.2 Podpora rozvoja kultúry, športu a vzdelávania

Špecifický cieľ je zameraný na rozvoj aktivít a služieb pre občanov, poskytovaných v oblasti kultúry, športu a vzdelávania.

a) Opatrenie Podpora rozvoja kultúry

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je zvýšenie počtu kultúrnych podujatí pre obyvateľov a podpora činností kultúrnych telies na území obce.

Charakteristika opatrenia: obec bude vytvárať podmienky pre rozvoj kultúry realizáciou kultúrnych podujatí. Bude pokračovať v tradíciách realizácie doposiaľ organizovaných kultúrno-spoločenských akcií pre obyvateľov s perspektívou ich rozšírenia. Obec bude tiež podporovať zakladanie kultúrnych telies a súborov.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Podpora rozvoja kultúry:

	Aktivita	Priorita
2.2.1	Podpora rozvoja a obnovy vybavenia kultúrnych a umeleckých súborov v obci	Štandardná
2.2.2	Podpora pre rozvoj a vznik kultúrnych a umeleckých súborov a telies a ich činnosti	Štandardná

b) Opatrenie Podpora rozvoja športu

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je podpora športu ako zmysluplného trávenia voľného času pre obyvateľov a mládež a podpora športovcov reprezentujúcich obec na športových podujatiach.

Charakteristika opatrenia: obec bude podporovať podľa svojich možností činnosť všetkých športových oddielov, klubov a združení na území obce a organizovanie športových súťaží a podujatí. Bude podporovať účasť oddielov a športovcov zastupujúcich obec v rôznych športových súťažiach. Vytvorí podmienky na rozvoj športovísk s cieľom priťahovať k športovaniu hlavne mládež v rámci trávenia voľného času aj ako prevenciu pred negatívnymi spoločenskými javmi. Všetkými dostupnými formami a prostriedkami bude obec podporovať prioritne rozvoj mládežníckeho a rekreačného športu.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Podpora rozvoja športu:

	Aktivita	Priorita
2.2.3	Vytváranie podmienok pre športové vyžitie zvlášť mladých občanov predovšetkým z dôvodov kvalitného trávenia voľného času a vhodného spôsobu života	Štandardná
2.2.4	Podpora obnovy a rozvoja vybavenia obecných športových oddielov	Štandardná
2.2.5	Podpora rozvoja detského a mládežníckeho športu v obci	Štandardná
2.2.6	Podpora športových súťaží a podujatí na území obce	Štandardná
2.2.7	Podpora podávania projektov na podporu športu, športových organizácií a záujmových združení	Štandardná
2.2.8	Podpora zakladania nových športových klubov podľa záujmu obyvateľov	Štandardná

c) Opatrenie Podpora rozvoja vzdelávania

Zámery opatrenia: cieľom opatrenia je zvýšenie kvality vzdelávania na ZŠ aj MŠ v obci, podpora nadaných žiakov a vytváranie podmienok pre rozvoj celoživotného vzdelávania pre obyvateľov obce, ako aj zlepšenie materiálno – technického vybavenia všetkých školských zariadení v správe obce na vytvorenie podmienok pre takéto zvyšovanie kvality vzdelávania.

Charakteristika opatrenia: na zlepšenie úrovne a kvality vzdelávacieho procesu na ZŠ obec bude podporovať jeho ďalší rozvoj a zlepšovanie ako aj rozvoj vybavenia školy odbornými učebňami a učebnými pomôckami. V rámci predškolskej výchovy bude obec podporovať zlepšenie vybavenia materskej školy pre deti predškolského veku pre zlepšenie zaškolenosti detí a zabezpečenie kvalitného predprimárneho vzdelávania prispievajúceho k zvládnutiu povinnej školskej dochádzky. Obec bude tiež podporovať celoživotné vzdelávanie občanov podľa ich záujmu.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Podpora rozvoja vzdelávania:

	Aktivita	Priorita
2.2.9	Zlepšenie materiálno-technického vybavenia MŠ pre potreby vzdelávania detí	Štandardná
2.2.10	Zlepšenie materiálno-technického vybavenia Základných škôl pre potreby vzdelávania detí	Štandardná
2.2.11	Zlepšenie materiálno-technického vybavenia CVČ	Štandardná

5.2.3 Špecifický cieľ 2.3 Vytváranie, zlepšovanie a rozširovanie miestnych základných služieb pre obyvateľov vrátane súvisiacej infraštruktúry

Špecifický cieľ je zameraný na zlepšovanie miestnych základných služieb pre obyvateľov obce vrátane súvisiacej infraštruktúry.

a) Opatrenie Zlepšovanie miestnych základných služieb pre obyvateľov obce vrátane súvisiacej infraštruktúry

Zámery opatrenia: zámerom je vytvoriť čo najlepšie podmienky pre obyvateľov obce pri využívaní miestnych základných služieb prostredníctvom úpravy všetkých druhov obecných infraštruktúr, ktoré sa miestnych základných služieb dotýkajú.

Charakteristika opatrenia: obec bude vytvárať podmienky pre lepšie využívanie miestnych základných služieb úpravou súvisiacej infraštruktúry, verejných priestranstiev, revitalizáciou zanedbaných plôch a objektov. Prioritou obce je úprava oplotenia okolo cintorína a rekonštrukčné úpravy na dome smútku.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Rozvoj služieb pre cestovný ruch:

	Aktivita	Priorita
2.3.1	Úprava oplotenia pri cintoríne a rekonštrukcia domu smútku	Vysoká

5.2.4 Špecifický cieľ 2.4 Zvýšenie bezpečnosti a ochrany majetku

V súčasnom období pretrváva celková zvýšená miera kriminality v spoločnosti a je vysoký aj výskyt nežiaducich javov ako vandalizmus, krádeže, alkoholizmus, drogová závislosť a pod. Špecifický cieľ je celkovo zameraný na zlepšenie bezpečnosti v obci a prevenciu trestnej činnosti na území obce.

a) Opatrenie Ochrana majetku obyvateľov a posilnenie bezpečnosti v obci

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je pôsobiť na zníženie vandalizmu, poškodzovania majetku a trestnej činnosti na území obce ako aj zvýšenie celkovej miery bezpečnosti obyvateľov obce. Aktivity opatrenia sa zameriavajú hlavne preventívne na zníženie rizika páchania trestnej činnosti.

Charakteristika opatrenia: opatrenie sa zameriava na posilnenie ochrany obecných objektov a ich areálov, ako aj vybraných lokalít v obci na zamedzovanie prejavom vandalizmu inštaláciou kamerového monitorovacieho systému podľa finančných možností obce, ktoré monitorujú najkritickejšie oblasti v obci.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Ochrana majetku obyvateľov a posilnenie bezpečnosti v obci:

	Aktivita	Priorita
2.4.1	Zabezpečenie monitorovania kritických miest v obci rozšírením bezpečnostného kamerového systému	Vysoká
2.4.2	Odstraňovanie nebezpečných bodov v obci	Štandardná
2.4.3	Zlepšovanie bezpečnostného charakteru križovatiek v obci	Štandardná
2.4.4	Rozšírenie vybavenia dobrovoľného hasičského zboru	Štandardná

5.2.5 Špecifický cieľ 2.5 Rozvoj služieb pre cestovný ruch

Špecifický cieľ je zameraný na podporu cestovného ruchu v rámci regiónu a obce.

b) Opatrenie Rozvoj služieb pre cestovný ruch

Zámery opatrenia: zámerom je rozšíriť poskytované služby v obci pre rozvoj cestovného ruchu.

Charakteristika opatrenia: obec bude podporovať rozvoj všetkých služieb na podporu cestovného ruchu na území obce a regiónu.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Rozvoj služieb pre cestovný ruch:

	Aktivita	Priorita
2.5.1	Podpora investorov podnikajúcich v cestovnom ruchu pri budovaní kapacít cestovného ruchu v obci	Štandardná
2.5.2	V spolupráci s partnerskými obcami v zahraničí rozvoj podpory vzájomného cestovného ruchu	Štandardná
2.5.3	Podpora vzniku a zapájanie sa do činnosti regionálnych združení pre rozvoj cestovného ruchu	Štandardná

5.2.6 Špecifický cieľ 2.6 Podpora cezhraničnej spolupráce

Špecifický cieľ je zameraný na rozširovanie cezhraničnej spolupráce predovšetkým s partnerskými obcami v zahraničí, prioritne s partnerskými obcami v Poľsku, s podporou využitia financovania spoločných projektov z operačných programov cezhraničnej spolupráce.

a) Opatrenie Podpora cezhraničnej spolupráce

Zámery opatrenia: zámerom je rozšíriť poznávanie vzájomnej kultúry a života občanov partnerských obcí a ich krajín a vymieňať si skúsenosti z rôznych oblastí života a riešenie problémov v jednotlivých krajinách, ktoré by mohli byť pozitívnou inšpiráciou aj pre riešenie problémov obce a prispieť k skvalitneniu života obyvateľov.

Charakteristika opatrenia: obec bude podporovať a rozvíjať spoluprácu s partnermi v zahraničí v oblasti kultúry, športu, vzdelávania. Rovnako sa bude snažiť vytvoriť podmienky pre vzájomnú spoluprácu medzi podnikateľmi v obci a s podnikateľmi z regiónu zahraničných partnerov.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Podpora cezhraničnej spolupráce:

	Aktivita	Priorita
2.6.1	Realizácia spoločných projektov a investičných aktivít zameraných na rozvoj vzájomnej spolupráce a spoznávania obyvateľov v rámci operačných programov cezhraničnej spolupráce PL-SK	Štandardná
2.6.2	V spolupráci s partnerskými obcami v zahraničí rozvíjať podporu vzájomného cestovného ruchu	Štandardná
2.6.3	Rozširovanie počtu partnerských obcí v ostatných krajinách EÚ	Štandardná

5.3 Globálny cieľ 3 Rozvoj dopravnej infraštruktúry

Globálny cieľ 3 Rozvoj dopravnej infraštruktúry rieši optimalizáciu a rozvoj dopravnej infraštruktúry obce. Stav komunikácií a chodníkov patrí k jedným z hlavných problémov obce. Naplnenie cieľa sa bude realizovať prostredníctvom nasledujúcich špecifických cieľov:

3.1 Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií a chodníkov

3.2 Skvalitnenie obslužnosti verejnej dopravy

5.3.1 Špecifický cieľ 3.1 Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií a chodníkov

Špecifický cieľ je zameraný na zlepšenie stavu miestnych komunikácií s dôrazom na vybrané lokality a výstavbu chodníkov pre zvýšenie bezpečnosti chodcov a budovanie nových komunikácií na zabezpečenie dopravnej obslužnosti lokalít plánovanej IBV a HBV.

a) Opatrenie Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií a chodníkov

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je zlepšiť celkový stav miestnych komunikácií, zabezpečiť komplexnú dopravnú obslužnosť celého územia obce a zvýšiť bezpečnosť chodcov budovaním chodníkov popri komunikáciách.

Charakteristika opatrenia: miestne komunikácie v obci sú na niektorých miestach v nevyhovujúcom stave a jej potrebná ich rekonštrukcia resp. výstavba nových komunikácií. V niektorých častiach obce chýba spevnená asfaltová plocha, nakoľko sa jedná o ulice s nedávnou výstavbou rodinných domov. Opatrenie je zamerané hlavne na vybrané lokality:

ulice Pod lesom, Podtatranská, Poľná, Nová Športová, Nová Jarná, Nová Slnčná, Bernolákova, Hospic-Juh, odstavňá plocha pri ZŠ ale aj iné lokality podľa potrieb obce a jej obyvateľov. Po rekonštrukciách resp. výstavbe komunikácií bude prioritou aj úprava prístupových ciest k rodinným domom. Zámerom obce v rámci dopravnej infraštruktúry je tiež oprava mostov a premostení cez rieku, ktoré sú v nevyhovujúcom stave.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií chodníkov:

	Aktivita	Priorita
3.1.1	Zabezpečenie opráv a rekonštrukcií miestnych komunikácií v maximálne možnom rozsahu v závislosti od schváleného rozpočtu obce – lokality Pod lesom, Podtatranská, Poľná, odstavňá plocha pri ZŠ	Vysoká
3.1.2	Budovanie nových miestnych komunikácií v maximálnom možnom rozsahu v závislosti od IBV a schváleného rozpočtu obce – lokality: Nová Športová, Nová Jarná, Nová Slnčná, Hospic-Juh, Bernolákova	Vysoká
3.1.3	Budovanie chodníkov pri komunikáciách v obci v maximálne možnom rozsahu všade tam, kde to dovoľujú priestorové možnosti	Vysoká
3.1.4	Oprava mostov a premostení cez rieku, ktoré sú v nevyhovujúcom technickom stave	Stredne vysoká

5.3.2 Špecifický cieľ 3.2 Skvalitnenie obslužnosti verejnej dopravy

Špecifický cieľ je zameraný na skvalitnenie objektov verejnej dopravy.

a) opatrenie Skvalitnenie verejnej dopravy

Zámery opatrenia: cieľom opatrenia zvýšenie úrovne verejnej dopravy prostredníctvom skvalitnenia objektov verejnej dopravy.

Charakteristika opatrenia: zámerom obce je rekonštrukcia existujúcich autobusových zastávok v obci a vybudovanie novej autobusovej zastávky na ulici Pod lesom.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Skvalitnenie verejnej dopravy

	Aktivita	Priorita
3.2.1	Rekonštrukcia existujúcich autobusových zastávok v obci a vybudovanie novej autobusovej zastávky	Stredne vysoká

5.4 Globálny cieľ 4 Zvyšovanie kvality životného prostredia

Globálny cieľ 4 Zvyšovanie kvality životného prostredia sa bude realizovať prostredníctvom nasledujúcich špecifických cieľov:

- 4.1 Rekonštrukcia existujúcich a budovanie nových plôch verejnej zelene
- 4.2 Realizácia opatrení na znižovanie environmentálneho zaťaženia životného prostredia
- 4.3 Realizácia protipovodňových opatrení
- 4.4 Zvýšenie úrovne separácie odpadu
- 4.5 Sanácia existujúcich environmentálnych záťaží
- 4.6 Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie

5.4.1 Špecifický cieľ 4.1 Rekonštrukcia existujúcich a budovanie nových plôch verejnej zelene

Špecifický cieľ je zameraný na skvalitnenie životného prostredia obyvateľov obce prostredníctvom rozvoja verejnej zelene.

a) Opatrenie Rozvoj verejnej zelene

Zámery opatrenia: cieľom opatrenia je zlepšovanie životného prostredia obyvateľstva v obci revitalizáciou existujúcich plôch zelene a budovaním nových plôch zelene.

Charakteristika opatrenia: hlavnou úlohou obce je zabezpečiť rozvoj a rozšírenie plôch verejnej zelene na území obce prostredníctvom výsadby ovocných stromov a iných drevín, ich potrebnú kvalitu a revitalizáciu existujúcich plôch verejnej zelene.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Rozvoj verejnej zelene:

	Aktivita	Priorita
4.1.1	Revitalizácia existujúcich plôch verejnej zelene	Štandardná
4.1.2	Rozširovanie plôch verejnej zelene	Štandardná
4.1.3	Zabezpečenie pravidelnej kontroly všetkých lokalít obecnej zelene a priebežnej opravy jej poškodenia	Štandardná

5.4.2 Špecifický cieľ 4.2 Realizácia opatrení na znižovanie environmentálneho zaťaženia životného prostredia

Špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia:

a) Opatrenie Znižovanie environmentálneho zaťaženia prostredia

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je zabezpečiť znižovanie znečisťovania prostredia exhalátmi, hlukom a odpadmi.

Charakteristika opatrenia: v obci je prostredie mierne znečistené. Obec nebude na svojom území podporovať realizáciu výstavby žiadnych zariadení, ktoré by mali negatívny vplyv na čistotu ovzdušia alebo významný vplyv na znečisťovanie iných zložiek životného prostredia.

Obec má vo svojich prioritách revitalizovať jestvujúcu skládku TKO určenú na nie nebezpečný odpad a tiež zvýšiť jej kapacitu, aby nemusela vznikať nová skládka na inom mieste. Obec bude pravidelne monitorovať vznik divokých skládok a ich odstraňovanie. Bude naďalej zabezpečovať zber bežne neseparovaného odpadu ako elektroodpad a pod. Obec bude tiež priebežne monitorovať stav vodných tokov na území obce a ich prípadné znečistenie vyhodnotenými odpadmi, zabezpečí ich čistenie podľa aktuálnych potrieb a ich efektívne využitie.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Znižovanie environmentálneho zaťaženia prostredia:

	Aktivita	Priorita
4.2.1	Znižovanie environmentálneho zaťaženia prostredia prostredníctvom rekultivácie a rozšírenia súčasnej kapacity skládky TKO	Vysoká
4.2.2	Revitalizácia zberného dvora v obci	Vysoká
4.2.3	Pravidelné čistenie vodných tokov na území obce od vyhodeneného odpadu	Štandardná
4.2.4	Zvyšovanie starostlivosti o čistotu verejných priestranstiev	Štandardná
4.2.5	Zvyšovanie environmentálneho povedomia občanov a starostlivosť o čistotu obce rôznymi výchovno-osvetovými akciami	Štandardná

5.4.3 Špecifický cieľ 4.3 Realizácia protipovodňových opatrení

Špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia:

a) Opatrenie Realizácia protipovodňových opatrení

Zámery opatrenia: zámerom je zmiernenie následkov povodní prostredníctvom výstavby vodohospodárskych stavieb s protipovodňovou ochranou na území obce.

Charakteristika opatrenia: obec bude podporovať všetky protipovodňové opatrenia, nakoľko sa nachádza na území s častým výskytom zvýšenej hladiny vodných tokov, ktoré v niektorých rokoch vyúsťujú do povodní rozsiahleho charakteru (napr. v roku 2010). Na preventívne protipovodňové opatrenia bude obec klásť stále väčší dôraz.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Realizácia protipovodňových opatrení:

	Aktivita	Priorita
4.3.1	Zmiernenie následkov povodní prostredníctvom protipovodňových opatrení	Vysoká

5.4.4 Špecifický cieľ 4.4 Zvýšenie úrovne separácie odpadu

Špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia:

a) Opatrenie Zvýšenie úrovne separácie odpadu

Zámery opatrenia: cieľom opatrenia je rozšírenie separácie komunálneho odpadu a tým znižovanie množstva odpadu vyskladňovaného na skládku TKO.

Charakteristika opatrenia: množstvo vyprodukovaného odpadu v obci sa každoročne zvyšuje a rovnako sa zvyšuje aj množstvo vyprodukovaného separovaného odpadu. Obec zatiaľ nemá zaobstarané nádoby na separovaný zber, ktorý zabezpečuje zatiaľ len formou vriec. So separovaným zberom odpadov úzko súvisí aj vyriešenie otázky využitia biologického odpadu z verejnej zelene a domácností. Podľa zákona je nutné mať zavedený separovaný zber biologického odpadu aj z domácností. Biologický odpad je nutné buď kompostovať alebo využívať alternatívnym spôsobom napr. na výrobu energie – vzhľadom k zákazu jeho vývozu na skládky.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Zvýšenie úrovne separácie odpadu:

	Aktivita	Priorita
4.4.1	Zaobstaranie nádob na separovaný zber na verejné priestranstvá	Štandardná
4.4.2	Zvyšovanie separácie existujúcich komodít odpadu rozšírením kapacít zberných miest resp. častejším vyprázdňovaním kontajnerov na separovaný zber	Štandardná
4.4.3	Zavedenie kompostovania BRO prostredníctvom drobných kompostérov do všetkých domácností v obci	Štandardná

5.4.5 Špecifický cieľ 4.5 Sanácia existujúcich environmentálnych záťaží

Špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia:

a) Opatrenie Sanácia existujúcich environmentálnych záťaží

Zámery opatrenia: cieľom opatrenia je odstraňovanie existujúcich environmentálnych záťaží predovšetkým v podobe nelegálnych skládok odpadu.

Charakteristika opatrenia: na území obce a v jej blízkosti priebežne vznikajú na rôznych miestach nelegálne skládky odpadu, ktoré sú likvidované a následne sa opätovne objavujú

bud' na pôvodných miestach alebo v iných lokalitách. Obec zabezpečí odstránenie nelegálnych skládok a bude tiež potrebné neustále monitorovať stav a zabezpečovať predchádzanie vzniku nelegálnych skládok a v prípade ich zistenia zabezpečovať ich urýchlené odstránenie.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Sanácia existujúcich environmentálnych záťaží:

	Aktivita	Priorita
4.5.1	Odstránenie existujúcich nelegálnych skládok odpadu	Štandardná
4.5.2	Zvýšenie prevencie pred vznikom nelegálnych skládok odpadu s dôslednejším dohľadovaním a stanovením vinníkov vzniku skládky	Štandardná

5.4.6 Špecifický cieľ 4.6 Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie

Špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia:

a) Opatrenie Využívanie obnoviteľných zdrojov energie

Zámery opatrenia: cieľom opatrenia je zabezpečiť maximálne úspory v spotrebe energií v obci.

Charakteristika opatrenia: obec bude podporovať využívanie akýchkoľvek obnoviteľných zdrojov energie na svojom území s výnimkou tých, ktoré by rôznym spôsobom narúšali životné prostredie (napr. solárne elektrárne na ornej pôde, veterné turbíny v blízkosti intravilánu, vodné elektrárne nerešpektujúce biokoridory a migráciu druhov a pod.).

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Využívanie obnoviteľných zdrojov energie:

	Aktivita	Priorita
4.6.1	Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie na území obce	Štandardná

5.5 Globálny cieľ 5 Zvyšovanie energetickej efektívnosti

Globálny cieľ 5 Zvyšovanie energetickej efektívnosti sa bude realizovať prostredníctvom nasledujúcich špecifických cieľov:

5.1 Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov a služieb

5.2 Zvyšovanie energetickej efektívnosti bytových domov

5.5.1 Špecifický cieľ 5.1 Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov a služieb

Špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia:

a) Opatrenie Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov služieb

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je zabezpečiť maximálne úspory v spotrebe energií verejných budov vo vlastníctve obce a maximálnu efektívnosť v spotrebe energií pri poskytovaní verejnoprospešných služieb obyvateľom. Zámerom je tiež zabezpečiť maximálne úspory v spotrebe energií na verejnom osvetlení prostredníctvom jeho modernizácie.

Charakteristika opatrenia: pokles energetickej náročnosti obecných objektov a dosahovanie maximálnych úspor energie je dôležité predovšetkým z hľadiska úspory nákladov. Najdôležitejšou oblasťou je predovšetkým úspora tepla, kde je možné najvýraznejšie znižovanie nákladov. Obec bude podporovať všetky opatrenia na zlepšenie energetickej efektívnosti v obecných budovách a zariadeniach.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov a služieb:

	Aktivita	Priorita
5.1.1	Realizácia opatrení na znižovanie spotreby tepla a energií v budovách obecnej infraštruktúry	Vysoká
5.1.2	Modernizácia verejného osvetlenia v obci s využitím najmodernejších úsporných osvetľovacích telies	Vysoká

5.5.2 Špecifický cieľ 5.2 Zvyšovanie energetickej efektívnosti bytových domov

Špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia:

a) Opatrenie Zvyšovanie energetickej efektívnosti bytových domov

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je zabezpečiť maximálne úspory v spotrebe tepla a energií u bytových domov v obci.

Charakteristika opatrenia: obec bude vytvárať podmienky na zatepl'ovanie takýchto objektov a možnosti využívania všetkých dotácií a zdrojov EÚ na tieto aktivity.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrenia Zvyšovanie energetickej efektívnosti bytových domov:

	Aktivita	Priorita
5.2.1	Podpora aktivít na zateplňovanie bytových domov v obci	Štandardná

5.6 Globálny cieľ 6 Podpora tvorby pracovných miest a sociálneho začlenenia

Globálny cieľ 6 Podpora tvorby pracovných miest a sociálneho začlenenia sa bude realizovať prostredníctvom nasledujúcich špecifických cieľov:

6.1 Využívanie aktívnych politík na podporu trhu práce a vytváranie nových pracovných miest

6.2 Podpora sociálneho začlenenia skupín obyvateľov ohrozených chudobou

5.6.1 Špecifický cieľ 6.1 Využívanie aktívnych politík na podporu trhu práce a vytváranie nových pracovných miest

Špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia:

a) Opatrenie Využívanie aktívnych politík na podporu trhu práce a vytváranie nových pracovných miest

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je zabezpečiť vytváranie pracovných miest pre obyvateľov obce, predovšetkým pre dlhodobo nezamestnaných obyvateľov a mladých ľudí.

Charakteristika opatrenia: obec bude aktívne využívať programy zamestnanosti ponúkané ÚPSVaR na vytváranie aspoň dočasných miest pre obyvateľov ako aktivačné práce a pod. Okrem toho bude tiež podporovať realizáciu programov na podporu zamestnanosti na území obce a regiónu, financovaných prostredníctvom európskych fondov, ktoré sú určené na vytváranie pracovných miest pre mladých ľudí, čo môže pozitívne ovplyvniť odliv mladých ľudí z obce. Obec sa bude snažiť tiež v rámci svojich možností podporovať využívanie takýchto programov zamestnanosti u organizácií a podnikateľov v obci.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Využívanie aktívnych politík na podporu trhu práce a vytváranie nových pracovných miest:

	Aktivita	Priorita
6.1.1	Podpora a realizácia programov na podporu zamestnávania pre obyvateľov obce, hlavne znevýhodnených skupín a dlhodobo nezamestnaných	Štandardná
6.1.2	Podpora a realizácia programov na podporu zamestnávania mladých ľudí	Štandardná

5.6.2 Špecifický cieľ 6.2 Podpora sociálneho začlenenia skupín obyvateľstva ohrozených chudobou

Špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia:

a) Opatrenie Podpora sociálneho začlenenia skupín obyvateľstva ohrozených chudobou

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je podpora začlenenia skupín ohrozených chudobou do spoločnosti.

Charakteristika opatrenia: obec bude aktívne využívať všetky možnosti na začleňovanie skupín obyvateľstva ohrozených chudobou do spoločnosti ako napr. podporou sociálnej práce s takýmito obyvateľmi, podporou aktívnych prác, udržateľnosti bývania, podporou ekonomickej integrácie na trh práce, podporou pracovného prostredia a pod. Na financovanie takýchto aktivít je tiež možné využiť programy financované z fondov EÚ, do ktorých sa bude obec zapájať podľa svojich možností.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Podpora sociálneho začlenenia skupín obyvateľstva ohrozených chudobou:

	Aktivita	Priorita
6.2.1	Podpora realizácie programov na podporu zamestnávania, udržateľnosti bývania a začleňovania skupín obyvateľstva ohrozeného chudobou	Štandardná
6.2.2	Podpora sociálnej práce so skupinami obyvateľstva ohrozenými chudobou	Štandardná

5.7 Globálny cieľ 7 Podpora podnikania

Globálny cieľ 7 Podpora podnikania sa bude realizovať prostredníctvom nasledovných špecifických cieľov:

7.1 Podpora rozvoja podnikania v obci

5.7.1 Špecifický cieľ 7.1 Podpora rozvoja podnikania v obci

Špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia:

a) Opatrenie Podpora rozvoja podnikania v obci

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je podpora rozvoja podnikania a podpora miestnych podnikateľov.

Charakteristika opatrenia: priame investičné možnosti obce v rámci opatrenia sú minimálne. Obec sa bude snažiť predovšetkým o získavanie nových investorov, ktorí by otvárali prevádzky v rámci obce a vytváranie možností na rozvoj podnikania pre miestnych podnikateľov napr. prenájom pozemkov, vybudovanie sietí k prevádzke a pod. Najvhodnejším typom investorov pre obec sú spoločnosti, ktoré vytvoria pracovné miesta pre nezamestnaných obyvateľov obce, prednostne zamerané na využívanie inovačného potenciálu a výroby s vysokou pridanou hodnotou, prípadne výskum a vývoj (ktoré sú najmenej ohroziteľné aj v čase krízy).

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Podpora rozvoja podnikania v obci

	Aktivita	Priorita
7.1.1	Vytváranie podmienok pre investorov na rozširovanie aktivít v oblasti cestovného ruchu	Štandardná
7.1.2	Vytváranie podmienok pre získanie investorov v oblasti priemyslu a služieb	Štandardná

5.8 Globálny cieľ 8 Zvyšovanie efektívnosti verejnej správy

Globálny cieľ 8 Zvyšovanie efektívnosti verejnej správy sa bude realizovať prostredníctvom nasledovných špecifických cieľov:

8.1 Podpora elektronizácie poskytovaných služieb verejnej správy

8.2 Zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov verejnej správy

8.3 Zvyšovanie kvality priestorov a technického vybavenia pracovísk verejnej správy

5.8.1 Špecifický cieľ 8.1 Podpora elektronizácie poskytovaných služieb verejnej správy

Špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia:

a) Opatrenie Podpora elektronizácie verejnej správy

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je zvyšovanie elektronizácie verejnej správy a dostupnosti vybavovania agendy pre občanov prostredníctvom internetu.

Charakteristika opatrenia: v súvislosti s podporou zvyšovania elektronizácie verejnej správy sa obec bude zapájať do všetkých centrálnych programov elektronizácie poskytovaných služieb v SR. Za týmto účelom je potrebné udržiavať na pracoviskách OcÚ zodpovedajúce IKT vybavenie s potrebnou kapacitou a softvérovým vybavením.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Podpora elektronizácie verejnej správy:

	Aktivita	Priorita
8.1.1	Aktívne zapájanie sa do programov elektronizácie verejnej správy	Stredne vysoká
8.1.2	Udržiavanie a rozvíjanie IKT infraštruktúry na všetkých pracoviskách OcÚ potrebnej na zabezpečenie požadovanej elektronizácie verejnej správy	Stredne vysoká
8.1.3	Rozširovanie využívania elektronických aplikácií, ktoré umožnia občanom vybaviť si svoje úradné záležitosti vo vzťahu k obci elektronicky	Stredne vysoká

5.8.2 Špecifický cieľ 8.2 Zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov verejnej správy

Špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia:

a) Opatrenie Zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov verejnej správy

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je zvyšovanie odborných spôsobilostí a kompetencií zamestnancov verejnej správy pre zvýšenie kvality poskytovaných služieb občanom a efektívne riadenie verejnej správy.

Charakteristika opatrenia: v súvislosti s podporou zvyšovania odbornosti a efektívnosti verejnej správy najmä prostredníctvom Operačných programov Efektívna verejná správa a Integrovaná infraštruktúra sa obec bude zapájať do realizovaných školení na zvyšovanie odbornosti zamestnancov verejnej správy a optimalizáciu procesov vo verejnej správe. V prípade potreby bude obec vzdelávať svojich zamestnancov aj nad rámec tohto opatrenia podľa aktuálnych potrieb.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov verejnej správy:

	Aktivita	Priorita
8.2.1	Zvyšovanie odborných znalostí a kompetencií zamestnancov OcÚ	Štandardná
8.2.2	Zapájanie sa do projektov na zvyšovanie odborných znalostí a špecifických kompetencií pre zamestnancov verejnej správy	Štandardná

5.8.3 Špecifický cieľ 8.3 Zvyšovanie kvality priestorov a technického vybavenia pracovísk verejnej správy

Špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia:

a) Opatrenie Zvyšovanie kvality priestorov a technického vybavenia pracovísk verejnej správy

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je skvalitnenie priestorov a technického vybavenia OcÚ pre zvýšenie kvality poskytovaných služieb občanom.

Charakteristika opatrenia: v súvislosti s podporou zvyšovania kvality poskytovaných služieb verejnej správy je potrebné tiež vytvárať zodpovedajúce priestorové a technické podmienky predovšetkým na pracoviskách „prvého kontaktu“, ktoré slúžia na bezprostredné poskytovanie služieb občanom a vybavovanie žiadostí občanov.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Zvyšovanie kvality priestorov a technického vybavenia pracovísk verejnej správy:

	Aktivita	Priorita
8.3.1	Rekonštrukcia nových priestorov OcÚ v budove Kirbis v súlade s potrebami zabezpečenia služieb pre obyvateľov obce	Vysoká

6 REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovených merateľných ukazovateľov a na vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

6.1 Popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii

Implementácia programu rozvoja obce predpokladá zabezpečenie činností na úrovni programu a projektov. Realizácia sa začína po vypracovaní a schválení dokumentu v obecnom zastupiteľstve a zabezpečuje ju počas platnosti dokumentu v zmysle platnej legislatívy o podpore regionálneho rozvoja obec podľa zákona č. 309/2014, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja.

„zabezpečuje a koordinuje vypracovanie a realizáciu programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, pravidelne ho monitoruje a každoročne vyhodnocuje jeho plnenie, zabezpečuje súlad programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce s územnoplánovacou dokumentáciou, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis.“

Významným krokom v procese prípravy ale najmä realizácie dokumentu je vytvorenie multisektorového partnerstva, ktoré je jedným zo základných princípov miestneho rozvoja. Do procesu prípravy a realizácie spracovania programu rozvoja sa zapoja okrem predstaviteľov samosprávy, vrátane zástupcov obecného zastupiteľstva aj zástupcovia podnikateľskej sféry, spolkov, aktívni občania, čím sa naplňuje princíp partnerstva. Pri realizácii projektov s nadregionálnym dopadom sú to združenia obcí, verejno-súkromné partnerstvá, orgány štátnej správy, či potenciálni investori.

Pri samotnej realizácii programu rozvoja ako partneri vystupujú strategickí partneri a iní partneri. Partnermi sú všetky dotknuté organizácie, ktorých sa bezprostredne dotýka, resp. majú prospech z realizácie jednotlivých aktivít a opatrení bez ohľadu na to, či sú riadené obcou alebo pracujú na občianskom princípe. Jednou z hlavných úloh partnerov je spolupráca pri realizácii aktivít programu, dotýkajúcich sa vecne oblasti činnosti partnera. Partneri sa tiež podieľajú na návrhoch organizačného a technického zabezpečenia realizácie jednotlivých aktivít. Ich ďalšími úlohami sú sprostredkovanie spätnej väzby k realizácii, ale aj k využívaniu výsledkov realizácie jednotlivých aktivít a podieľanie sa na realizácii komunikačnej stratégie programu rozvoja k jednotlivým cieľovým skupinám.

6.2 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie programu rozvoja obce

Z hľadiska organizačného zabezpečenia je realizácia programu rozvoja obce činnosťou samosprávy a obec ju vykonáva prostredníctvom svojich orgánov (starosta, obecné zastupiteľstvo). Samospráva jedenkrát ročne získa a spracuje pripomienky partnerov, úradu, poslancov a verejnosti v čase začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok. Činnosť je naplánovaná na obdobie, kedy bude predložené hodnotenie programu rozvoja za predchádzajúci rok, a jeho prípadná aktualizácia.

Najvyšším orgánom obce je obecné zastupiteľstvo. Úlohou zastupiteľstva je vo vzťahu k realizácii programu rozvoja schválenie celého dokumentu a každoročné schvaľovanie vyhodnotenia jeho plnenia, pričom berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu. Zastupiteľstvo ďalej schvaľuje spolufinancovanie jednotlivých projektov, ktoré sú financované z doplnkových zdrojov financovania a z prostriedkov rozpočtu obce. Zastupiteľstvo v rámci hodnotenia dokumentu každoročne schvaľuje hodnotiace a monitorovacie správy, rozhoduje o zmenách a aktualizácii programu. Vo svojich uzneseniach, ktoré sa týkajú hodnotenia programu rozvoja v prípade potreby korekcií rozdeľuje jednotlivé priority programu a akčného plánu medzi existujúce komisie obecného úradu, zaoberajúce sa hodnotením a monitorovaním ich realizácie.

Starosta obce Ľubica je najvyšším predstaviteľom a výkonným orgánom obce. Má rozhodujúce postavenie vo všetkých veciach správy obce, ktoré zastupiteľstvo nemá zákonom alebo štatútom pridelené. Riadi proces realizácie vo vzťahu k realizácii programu rozvoja obce. Na programovej úrovni podpisuje uznesenie obecného zastupiteľstva týkajúce sa strategickej časti dokumentu, schválenie celého dokumentu, vykonáva uznesenia a zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, právnickým a fyzickým osobám (riadiace orgány jednotlivých operačných programov, dodávateľia, fondy a iné).

Obecný úrad je hlavným orgánom pre inštitucionálne zabezpečenie. Predstavuje inštitucionálne a administratívne zabezpečenie vecí zastupiteľstva a starostu, a tiež orgánov zriadených obecným úradom. Vykonáva administráciu a procesy komunikácie, hodnotenia a monitorovania, okrem prípadov, kedy budú žiadateľmi resp. prijímateľmi projektov iné subjekty v plnom rozsahu.

6.3 Komunikačná stratégia programu rozvoja obce

Zabezpečenie realizácie programu rozvoja je dosahované koordinovaným prístupom a spoluprácou so všetkými partnermi a aktérmi regionálneho rozvoja na území obce. Rôzne formy komunikácie budú súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných projektov programu rozvoja v rámci informovanosti a publicity (pri projektoch financovaných z EŠIF)

alebo v rámci komunikácie zainteresovaných cieľových skupín pri príprave a realizácii jednotlivých projektov. Nie je účelné vyčleniť komunikačnú stratégiu obce Ľubica vo vzťahu k programu rozvoja z celkovej komunikačnej stratégie, ktorá sa uskutočňuje vo vzťahu k obyvateľom ako hlavnej cieľovej skupine. Komunikácia s občanmi a dosiahnutie stavu oboznámenia každého občana o všetkých súvislostiach, ktoré pre neho z programu rozvoja a jeho realizácie vyplynú včas, v dostatočnom rozsahu a primeranou formou je hlavným cieľom komunikačnej stratégie. Hlavný nástroj komunikácie bude predstavovať webová stránka so sprievodnými komunikačnými kanálmi (TV Ľubica).

Komunikácia so zamestnancami je súčasťou ich bežnej činnosti a nepotrebuje žiadne mimoriadne opatrenia. Hlavný nástroj komunikácie, ale aj hodnotenia, monitorovania a kontroly je materiál na rokovanie obecného zastupiteľstva. Vstupné údaje sú pripravované zamestnancami obecného úradu v dostatočnom predstihu a materiál má svojho predkladateľa. Na príprave materiálu sa podieľajú komisie zastupiteľstva ako poradné orgány obecného zastupiteľstva, ktoré predkladajú svoje stanoviská. Na rokovaní sa podieľajú poslanci zastupiteľstva, materiál je verejne prístupný a zastupiteľstvo je verejné. O zastupiteľstve sú občania a organizácie informovaní všetkými informačnými kanálmi. Obec aspoň raz ročne získa a spracuje pripomienky všetkých dotknutých strán a spracuje ich. Na základe výsledkov posúdenia vyhodnotí potrebu aktualizácie dokumentu resp. jeho časti, alebo akčných plánov pre najbližšie obdobie.

6.4 Monitorovanie a hodnotenie programu rozvoja obce

Proces monitorovania programu rozvoja sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania dokumentu až do ukončenia jeho platnosti a to na úrovni projektov. Projekt predstavuje základný prvok monitorovania a na úrovni programu je pripravovaná súhrnná monitorovacia správa za príslušný rok. Výstupnými údajmi pre monitorovanie sú údaje z plánovaných a dosiahnutých ukazovateľov výstupu, výsledku a dopadu jednotlivých projektov. Výsledkom monitorovania je monitorovacia správa za príslušný rok schválená v Obecnom zastupiteľstve (projekty z EŠIF – aj monitorovacia správa schválená riadiacim orgánom v ITMS).

Starosta (v spolupráci s externou spoločnosťou, ak sú náklady na externý manažment oprávnenými nákladmi projektu) je osoba zodpovedná za prípravu monitorovacej správy a za projekt. Výsledky monitorovania sú podkladom pre hodnotenie vykonávané na úrovni programu. Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude predstavovať stály proces zameraný na sledovanie zmien prostredníctvom navrhnutých ukazovateľov, vzťahujúcich sa na jednotlivé projekty, vykazujúcich stav implementácie výstupov, výsledkov a dopadov

a poukazujúcich na dosiahnutý vývoj vo vzťahu k akčnému plánu a financiám. Cieľom monitorovania je získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení na zmenu negatívneho vývoja, spôsobu realizácie, definovanie a prijatie korekčných opatrení.

Samospráva bude jedenkrát ročne získavať a spracovávať pripomienky partnerov, úradu, poslancov a verejnosti, v čase začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok. Táto činnosť je naplánovaná do termínu príslušného roku, kedy bude predložené hodnotenie programu rozvoja za predchádzajúci rok, jeho prípadná aktualizácia, hodnotenie ukazovateľov vrátane korekcií v rámci pravidelného každoročného hodnotenia. V prípade nutnosti korekcií mimo rámec pravidelného každoročného hodnotenia programu rozvoja budú na základe podnetu starostu, či poslancov obecného zastupiteľstva komisie ObZ navrhovať a odporúčať opatrenia pre odstránenie nedostatkov a nezrovnalostí.

Proces hodnotenia sa bude v súvislosti s uvedeným postupom vykonávať na úrovni programu rozvoja systematicky a priebežne počas celého trvania programu až po predloženie správy z hodnotenia programu v roku 2021. Strategické hodnotenie nie je pre túto úroveň dokumentu povinné a proces hodnotenia sa vykonáva hlavne na operatívnej úrovni, ktorá je založená na každoročnom hodnotení. Vyhodnotenie programu rozvoja bude prebiehať v zmysle platnej legislatívy o podpore regionálneho rozvoja každoročne hodnotiacou a monitorovacou správou, ktoré prejdú schvaľovacím procesom v obecnom zastupiteľstve. Pokrok k dosiahnutiu stanovených cieľov jednotlivých prioritných oblastí predstavuje hodnotiaci správa za príslušný rok, ktorá je zároveň výstupom hodnotenia. Vstupnými údajmi pre prípravu tejto správy sú výsledky monitorovania, čiže monitorovacie správy jednotlivých projektov realizovaných v rámci programu.

Monitorovacie a hodnotiace správy vytvárajú podklad pre rozhodnutia orgánov (obecné zastupiteľstvo, starosta) pri riadení realizácie programu s účelom dosiahnuť pokrok smerom k dosiahnutiu cieľov jednotlivých prioritných oblastí programu rozvoja obce.

Tabuľka 14 Plán monitorovania a hodnotenia Programu rozvoja na obdobie 2016-2020

Typ hodnotenia	Vykonat' prvýkrát/periodicita	Dôvod vykonania
Strategické hodnotenie	2018/1x za obdobie platnosti	Podľa rozhodnutia starostu a vzniknutej spoločenskej potreby, potreba posúdenia vhodnosti aktualizácie
Operatívne hodnotenie		
Priebežné hodnotenie	2017/ročne v apríli až máji	Pravidelné ročné hodnotenie
Tematické hodnotenie	Podľa potreby	Téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok

Mimoriadne hodnotenie	Podľa potreby	Pri značnom odklone od stanovených cieľov, pri návrhu na revíziu, pri neplnení monitorovacích ukazovateľov o viac ako 50%
Záverečné hodnotenie	2021/1x po skončení programovacieho obdobia	Po ukončení programovacieho obdobia

6.5 Stanovenie merateľných ukazovateľov plnenia jednotlivých špecifických cieľov

Pre Program rozvoja obce Ľubica je navrhnutý systém merateľných ukazovateľov, ktoré umožňujú monitorovať realizáciu tak na úrovni prioritných osí ako aj programu (ako celku). Cieľom navrhnutého systému je meranie plnenia celkových cieľov pomocou indikátorov, ktoré umožňujú monitorovať realizáciu programu a hodnotiť jeho výkonnosť vo väzbe na definované ciele. Súbor stanovených monitorovacích ukazovateľov pre plnenie programu rozvoja udáva tabuľka 15. Niektoré zo stanovených hodnôt nie je možné v súčasnosti presne špecifikovať, nakoľko sú závislé od vývoja iných faktorov.

Tabuľka 15 Cieľové hodnoty merateľných ukazovateľov pre vyhodnocovanie úspešnosti plnenia cieľov programu rozvoja

Globálne ciele	Špecifický cieľ	Opatrenie	Ukazovateľ	Merná jednotka	Stanovená hodnota 2016-2020
1 Rozvoj infraštruktúry občianskej vybavenosti	1.1 Podpora rozvoja bytovej výstavby a výstavba nájomných bytov	Podpora infraštruktúry bývania	Počet lokalít s vybudovanou infraštruktúrou	Počet	5
			Počet nových nájomných bytov	Počet	x
	1.2 Výstavba, modernizácia a rekonštrukcia školských a predškolských zariadení	Rekonštrukcia, rozvoj a výstavba infraštruktúry základných materských škôl	Počet novovybudovaných materských škôl	Počet	1
	1.3 Modernizácia a rekonštrukcia zariadení zdravotníckej infraštruktúry	Modernizácia zariadení zdravotníckej infraštruktúry	Počet zrekonštruovaných zariadení zdravotníckej infraštruktúry	Počet	1
	1.4 Výstavba, modernizácia a rekonštrukcia zariadení kultúrnej infraštruktúry	Výstavba a modernizácia zariadení kultúrnej infraštruktúry	Počet zrekonštruovaných zariadení kultúrnej infraštruktúry	Počet	1
	1.5 Modernizácia, rekonštrukcia a výstavba nových zariadení športovej infraštruktúry	Modernizácia, rekonštrukcia a výstavba nových zariadení športovej infraštruktúry	Počet modernizovaných športových areálov	Počet	2
			Počet vybudovaných športových ihrísk	Počet	3

			Počet novovytváraných športových zariadení	Počet	x
	1.6 Rozvoj a vybudovanie infraštruktúry pre podporu cestovného ruchu	Rozvoj a budovanie infraštruktúry a služieb cestovného ruchu	Počet vybudovaných objektov CR v obci	Počet	2
	1.7 Rekonštrukcia a rozvoj technickej infraštruktúry	Rekonštrukcia a rozvoj technickej infraštruktúry	Počet lokalít s napojením na kanalizáciu	Počet	1
2 Rozvoj služieb obyvateľov	2.1 Podpora poskytovania služieb pre obyvateľov	Podpora a rozvoj služieb komerčnej infraštruktúry	Počet nových služieb pre obyvateľov	Počet	x
		Podpora a rozvoj sociálnej infraštruktúry a sociálnych služieb	Počet vybudovaných detských ihrísk	Počet	3
			Počet nových sociálnych služieb pre obyvateľov obce	Počet	x
	2.2 Podpora rozvoja kultúry, športu a vzdelávania	Podpora rozvoja kultúry	Počet podporených kultúrnych súborov	Počet	4
			Počet novovzniknutých kultúrnych súborov	Počet	1
		Podpora rozvoja športu	Počet podporených športových oddielov	Počet	2
			Počet podporených športových súťaží	Počet	9
		Podpora rozvoja vzdelávania	Počet MŠ so zlepšeným vybavením	Počet	1
			Počet ZŠ so zlepšeným vybavením	Počet	2
	2.3 Vytváranie, zlepšovanie a rozširovanie miestnych základných služieb pre obyvateľov vrátane súvisiacej infraštruktúry	Zlepšovanie miestnych základných služieb pre obyvateľov vrátane súvisiacej infraštruktúry	Počet upravených a revitalizovaných lokalít	Počet	1
	2.4 Zvýšenie bezpečnosti občanov a ochrany majetku	Ochrana majetku obyvateľov a posilnenie bezpečnosti v obci	Počet nových miest monitorovaných kamerovým systémom	Počet	1
			Počet odstránených nebezpečných bodov v obci	Počet	2
			Počet križovatiek so zlepšenou bezpečnosťou	Počet	2
	2.5 Rozvoj služieb pre cestovný ruch	Rozvoj služieb pre cestovný ruch	Počet regionálnych združení so zapojením obce	Počet	2
	2.6 Podpora cezhraničnej spolupráce	Podpora cezhraničnej spolupráce	Počet spoločných projektov	Počet	2
			Počet nových	Počet	1

			partnerských obcí		
3 Rozvoj dopravnej infraštruktúry	3.1 Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií a chodníkov	Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií a chodníkov	Dĺžka zrekonštruovaných a novovybudovaných miestnych komunikácií	Dĺžka v m	1 400
			Dĺžka vybudovaných chodníkov	Dĺžka v m	1 400
			Počet zrekonštruovaných mostov	Počet	1
	3.2 Skvalitnenie obslužnosti verejnej dopravy	Skvalitnenie verejnej dopravy	Počet zrekonštruovaných autobusových zastávok	Počet	3
			Počet nových autobusových zastávok v obci	Počet	1
4 Zvyšovanie kvality životného prostredia	4.1 Rekonštrukcia existujúcich a budovanie nových plôch verejnej zelene	Rozvoj verejnej zelene	Plocha revitalizovanej verejnej zelene	Plocha v m ²	x
	4.2 Realizácia opatrení na znižovanie environmentálneho zaťaženia životného prostredia	Znižovanie environmentálneho zaťaženia životného prostredia	Počet rekultivovaných skládok TKO	Počet	1
			Počet realizovaných výchovno-osvetových akcií	Počet	x
	4.3 Realizácia protipovodňových opatrení	Realizácia protipovodňových opatrení	Počet vybudovaných objektov protipovodňovej ochrany	Počet	x
	4.4 Zvyšovanie úrovne separácie odpadu	Zvýšenie úrovne separácie odpadu	Zvýšenie podielu separovaného odpadu	Podiel v %	5
	4.5 Sanácia existujúcich environmentálnych záťaží	Sanácia existujúcich environmentálnych záťaží	Počet odstránených skládok odpadu	Počet	x
	4.6 Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie	Využívanie obnoviteľných zdrojov energie	Počet podporených aktivít	Počet	x
5 Zvyšovanie energetickej efektívnosti	5.1 Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov a služieb	Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov a služieb	Počet obecných budov so zníženou spotrebou energie	Počet	2
			Počet nových svetelných bodov zabezpečujúcich úsporu energie	Počet	365
	5.2 Zvyšovanie energetickej efektívnosti bytových domov	Zvyšovanie energetickej efektívnosti bytových domov	Počet zateplených bytových domov	Počet	x
6 Podpora tvorby pracovných miest a sociálneho začlenenia	6.1 Využívanie aktívnych politík na podporu trhu práce a vytváranie nových pracovných miest	Využívanie aktívnych politík na podporu trhu práce a vytváranie nových pracovných miest	Počet vytvorených pracovných miest pre obyvateľov obce	Počet	x
			Počet vytvorených pracovných miest pre mladých ľudí	Počet	x

	6.2 Podpora sociálneho začlenenia skupín obyvateľstva ohrozených chudobou	Podpora sociálneho začlenenia skupín obyvateľstva ohrozených chudobou	Počet podporených obyvateľov obce	Počet	x
7 Podpora podnikania	7.1 Podpora rozvoja podnikania v obci	Podpora rozvoja podnikania v obci	Počet získaných investorov	Počet	1
8 Zvyšovanie efektívnosti verejnej správy	8.1 Podpora elektronizácie poskytovaných služieb verejnej správy	Podpora elektronizácie verejnej správy	Počet programov so zapojením obce	Počet	1
	8.2 Zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov verejnej správy	Zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov verejnej správy	Počet zamestnancov so zvýšenou kvalifikáciou	Počet	20
			Počet podporených projektov	Počet	x
	8.3 Zvyšovanie kvality priestorov a technického vybavenia pracovísk verejnej správy	Zvyšovanie kvality priestorov a technického vybavenia pracovísk verejnej správy	Počet zrekonštruovaných budov verejnej správy	Počet	1

6.6 Akčný plán realizácie programu rozvoja obce

Akčný plán je plánom realizácie projektových zámerov v obci. Obsahuje všetky rozvojové aktivity, ktoré bude obec, ako nositeľ projektu počas implementácie programu rozvoja realizovať. Akčný plán je potrebné každoročne monitorovať, aktualizovať jeho obsah, identifikovať splnené či nesplnené ciele. Obsahuje projekty zaradené do jednotlivých opatrení, ich prioritu, termín realizácie, zdroje financovania a ukazovatele výstupu. V akčnom pláne sa nachádzajú projekty, ktoré môže obec realizovať vo svojej kompetencii. V rámci procesu analýzy a tvorby stratégie boli na základe identifikácie problémových oblastí a potrieb strategického rozvoja identifikované nasledovné strategické aktivity, ktoré by mali byť riešené v rámci Programu rozvoja obce Ľubica.

6.6.1 Globálny cieľ 1 Rozvoj infraštruktúry občianskej vybavenosti

Špecifický cieľ 1.1 Podpora rozvoja bytovej výstavby a výstavba nájomných bytov

a) Opatrenie Podpora infraštruktúry bývania

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
1.1.1	Vybudovanie infraštruktúry v lokalitách budúcej IBV v spolupráci	Vysoká	2016-2020	OR, ŠF EÚ	Počet lokalít s vybudovanou infraštruktúrou

	s dotknutými organizáciami podľa potrieb rozvoja obce				
1.1.2	Aktualizácia a schválenie novej ÚPD obce s vyčlenením vhodných plôch na ďalší rozvoj bytovej výstavby a podnikateľských aktivít	Vysoká	2016-2018	OR, ŠR dotácia	Zrealizované / Nezrealizované
1.1.3	Dostavba miestnych komunikácií k lokalitám pre IBV a HBV	Stredne vysoká	2016-2020	OR, ŠF EÚ	Zrealizované / Nezrealizované
1.1.4	Podpora budovania bytových domov na území obce	Štandardná	2016-2020	OR, ŠR dotácia	Počet nových nájomných bytov

Špecifický cieľ 1.2 Výstavba, modernizácia a rekonštrukcia školských a predškolských zariadení

a) Opatrenie Rekonštrukcia, rozvoj a výstavba infraštruktúry základných a materských škôl

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
1.2.1	Výstavba novej budovy MŠ v areáli základnej školy	Vysoká	2016-2020	OR, ŠF EÚ, dotácia ŠR	Počet novovybudovaných materských škôl
1.2.2	Rekonštrukcia objektov školskej infraštruktúry	Stredne vysoká	2016-2020	OR, ŠF EÚ, dotácia ŠR	Zrealizované / Nezrealizované
1.2.3	Rekonštrukcia plavárne pri základnej škole	Štandardná	2016-2020	OR, ŠF EÚ, dotácia ŠR	Zrealizované / Nezrealizované
1.2.4	Modernizácia areálu pri základnej škole	Štandardná	2016-2020	OR, ŠF EÚ, dotácia ŠR	Zrealizované / Nezrealizované

Špecifický cieľ 1.3 Modernizácia a rekonštrukcia zariadení zdravotníckej infraštruktúry

a) Opatrenie Modernizácia a rekonštrukcia zariadení zdravotníckej infraštruktúry

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
1.3.1	Rekonštrukcia budovy zdravotného strediska	Vysoká	2016-2020	OR, ŠR dotácia	Počet zrekonštruovaných zariadení zdravotníckej infraštruktúry

Špecifický cieľ 1.4 Výstavba a modernizácia zariadení kultúrnej infraštruktúry

a) Opatrenie Výstavba a modernizácia zariadení kultúrnej infraštruktúry

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
1.4.1	Modernizácia budovy kultúrneho domu	Štandardná	2016-2020	OR, ŠF EÚ	Počet zrekonštruovaných zariadení kultúrnej infraštruktúry
1.4.2	Vybudovanie amfiteátra pre realizáciu kultúrnych	Štandardná	2016-2020	OR, ŠF EÚ	Zrealizované / Nezrealizované

	podujatí vo vhodnej lokalite				
--	------------------------------	--	--	--	--

Špecifický cieľ 1.5 Modernizácia, rekonštrukcia a výstavba nových zariadení športovej infraštruktúry

a) Opatrenie Modernizácia, rekonštrukcia a výstavba nových zariadení športovej infraštruktúry

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
1.5.1	Modernizácia a rozvoj športových areálov	Vysoká	2016-2020	OR, ŠF EÚ	Počet modernizovaných športových areálov
1.5.2	Budovanie siete športových ihrísk po celom území obce podľa územných a finančných možností obce	Štandardná	2016-2020	OR, ŠF EÚ	Počet vybudovaných športových ihrísk
1.5.3	Podpora budovania cyklotrás na území obce a prepojenie súčasných cyklotrás	Štandardná	2016-2020	OR, ŠF EÚ	x
1.5.4	Podpora budovania súkromných športových zariadení na území obce	Štandardná	2016-2020	OR, ŠF EÚ	Počet novovybudovaných športových zariadení
1.5.5	Podpora podávania projektov na rozšírenie počtu športovísk a rozvoj športu v obci	Štandardná	2016-2020	OR, ŠF EÚ	x

Špecifický cieľ 1.6 Rozvoj a budovanie infraštruktúry pre podporu cestovného ruchu

a) Opatrenie Rozvoj a budovanie infraštruktúry a služieb cestovného ruchu

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
1.6.1	Rozvoj turizmu a rekreácie prostredníctvom budovania zariadení a objektov cestovného ruchu a rekreácie v lokalite Javorina	Vysoká	2016-2020	OR, ŠF EÚ	Počet vybudovaných objektov CR v obci
1.6.2	Výbudovanie náučného chodníka	Štandardná	2016-2020	ŠF EÚ, dotácia ŠR	Zrealizované / Nezrealizované
1.6.3	Príprava dokumentácie na rozširovanie cyklotrás, ich GPS zameranie a digitalizácia	Štandardná	2016-2020	OR, ŠF EÚ	Zrealizované / Nezrealizované

Špecifický cieľ 1.7 Rekonštrukcia a rozvoj technickej infraštruktúry

a) Opatrenie Rekonštrukcia a rozvoj technickej infraštruktúry

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
1.7.1	Rozšírenie splaškovej kanalizácie do	Vysoká	2016-2020	OR, ŠF EÚ, Envirofond	Počet lokalít s napojením na

	neodkanalizovaných lokalít v obci				kanalizáciu
1.7.2	Budovanie kanalizácie na odvod dažďovej vody súvisiacej s výstavbou nových rodinných a záhradných domov	Vysoká	2016-2020	OR	Zrealizované / nezrealizované
1.7.3	Rozšírenie napojenia na vodovod do všetkých častí obce	Vysoká	2016-2020	OR, Envirofond	Počet lokalít s napojením na vodovod
1.7.4	Rozšírenie pripojenia na plyn do všetkých častí obce	Vysoká	2016-2020	OR, súkromní investori	Počet lokalít s napojením na plyn
1.7.5	Vybudovanie verejného osvetlenia na ulici Pod lesom	Vysoká	2016-2020	OR, ŠF EÚ	Zrealizované / Nezrealizované
1.7.6	Rozšírenie komunikačnej infraštruktúry (rozhlas, káblová TV, internet) na ulicu Pod lesom	Vysoká	2016-2020	OR, súkromní investori	Zrealizované / Nezrealizované

6.6.2 Globálny cieľ 2 Rozvoj služieb pre obyvateľov

Špecifický cieľ 2.1 Podpora poskytovania služieb pre obyvateľov

a) Opatrenie Podpora a rozvoj služieb komerčnej infraštruktúry

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
2.1.1	Podpora a vytváranie podmienok pre rozvoj drobného podnikania v oblasti služieb pre občanov, opravovní, remesiel, stravovacích služieb a služieb na športové využitie	Štandardná	2016-2020	OR, súkromní investori	Počet nových služieb pre obyvateľov

b) Opatrenie Podpora a rozvoj sociálnej infraštruktúry a sociálnych služieb

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
2.1.2	Vybudovanie detského ihriska pre najmenšie deti vo vhodnej lokalite v obci	Vysoká	2016-2020	ŠF EÚ, dotácia ŠR	Počet vybudovaných detských ihrísk
2.1.3	Výstavba komunitného centra zameraného na prácu s marginalizovanými komunitami	Vysoká	2016-2020	OR, ŠF EÚ	Zrealizované / nezrealizované
2.1.4	Posilňovanie poskytovania komplexných sociálnych služieb pre odkázaných obyvateľov	Štandardná	2016-2020	OR, ŠF EÚ	Počet nových sociálnych služieb pre obyvateľov obce

	predovšetkým terénnych služieb				
2.1.5	Podpora činnosti a vlastných aktivít klubov dôchodcov a organizácií zdravotne postihnutých občanov a iných záujmových združení a organizácií	Štandardná	2016-2020	OR, ŠF EÚ	x

Špecifický cieľ 2.2 Podpora rozvoja kultúry, športu a vzdelávania

a) Opatrenie Podpora rozvoja kultúry

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
2.2.1	Podpora rozvoja a obnovy vybavenia kultúrnych a umeleckých súborov v obci	Štandardná	2016-2020	OR, ŠF EÚ	Počet podporených kultúrnych súborov
2.2.2	Podpora pre rozvoj a vznik kultúrnych a umeleckých súborov a telies a ich činnosti	Štandardná	2016-2020	OR, ŠF EÚ	Počet novovzniknutých kultúrnych súborov

b) Opatrenie Podpora rozvoja športu

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
2.2.3	Vytváranie podmienok pre športové využitie zvlášť mladých občanov predovšetkým z dôvodov kvalitného trávenia voľného času a vhodného spôsobu života	Štandardná	2016-2020	OR	x
2.2.4	Podpora obnovy a rozvoja vybavenia obecných športových oddielov	Štandardná	2016-2020	OR	Počet podporených športových oddielov
2.2.5	Podpora rozvoja detského a mládežníckeho športu v obci	Štandardná	2016-2020	OR	x
2.2.6	Podpora športových súťaží a podujatí na území obce	Štandardná	2016-2020	OR	Počet podporených športových súťaží
2.2.7	Podpora podávania projektov na podporu športu, športových organizácií a záujmových združení	Štandardná	2016-2020	OR	x
2.2.8	Podpora zakladania nových športových klubov podľa záujmu obyvateľov	Štandardná	2016-2020	OR	x

c) Opatrenie Podpora rozvoja vzdelávania

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
2.2.9	Zlepšenie materiálno-technického vybavenia MŠ pre potreby vzdelávania detí	Štandardná	2016-2020	OR, ŠF EÚ	Počet MŠ so zlepšeným vybavením
2.2.10	Zlepšenie materiálno-technického vybavenia základných škôl pre potreby vzdelávania detí	Štandardná	2016-2020	OR, ŠF EÚ	Počet ZŠ so zlepšeným vybavením
2.2.11	Zlepšenie materiálno-technického vybavenia CVČ	Štandardná	2016-2020	OR, ŠF EÚ	Zrealizované / Nezrealizované

Špecifický cieľ 2.3 Vytváranie, zlepšovanie a rozširovanie miestnych základných služieb pre obyvateľov vrátane súvisiacej infraštruktúry

a) Opatrenie Zlepšovanie miestnych základných služieb pre obyvateľov vrátane súvisiacej infraštruktúry

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
2.3.1	Úprava oplotenia pri cintoríne a rekonštrukcia domu smútku	Vysoká	2016-2020	OR, ŠF EÚ	Zrealizované / nezrealizované

Špecifický cieľ 2.4 Zvýšenie bezpečnosti občanov a ochrany majetku

a) Opatrenie Ochrana majetku obyvateľov a posilnenie bezpečnosti v obci

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
2.4.1	Zabezpečenie monitorovania kritických miest v obci rozšírením bezpečnostného kamerového systému	Vysoká	2016-2020	OR, MF dotácie	Počet nových miest monitorovaných kamerovým systémom
2.4.2	Odstraňovanie nebezpečných bodov v obci	Štandardná	2016-2020	OR	Počet odstránených nebezpečných bodov
2.4.3	Zlepšovanie bezpečnostného charakteru križovatiek v obci	Štandardná	2016-2020	OR	Počet križovatiek so zlepšenou vybavenosťou
2.4.4	Rozšírenie vybavenia dobrovoľného hasičského zboru	Štandardná	2016-2020	OR, ŠR SR dotácie	Zrealizované / Nezrealizované

Špecifický cieľ 2.5 Rozvoj služieb pre cestovný ruch

a) Opatrenie rozvoj služieb pre cestovný ruch

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
2.5.1	Podpora investorov podnikajúcich v cestovnom ruchu pri budovaní kapacít cestovného ruchu v obci	Štandardná	2016-2020	OR, ŠF EÚ	x
2.5.2	V spolupráci s partnerskými obcami v zahraničí rozvoj podpory vzájomného cestovného ruchu	Štandardná	2016-2020	OR, ŠF EÚ	x
2.5.3	Podpora vzniku a zapájanie sa do činnosti regionálnych združení pre rozvoj cestovného ruchu	Štandardná	2016-2020	OR	Počet regionálnych združení so zapojením obce

Špecifický cieľ 2.6 Podpora cezhraničnej spolupráce

a) Opatrenie Podpora cezhraničnej spolupráce

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
2.6.1	Realizácia spoločných projektov a investičných aktivít zameraných na rozvoj vzájomnej spolupráce a spoznávania obyvateľov v rámci operačného programu cezhraničnej spolupráce PL-SK	Štandardná	2016-2020	OR, OP PL-SK	Počet spoločných projektov
2.6.2	V spolupráci s partnerskými obcami v zahraničí rozvíjať podporu vzájomného cestovného ruchu	Štandardná	2016-2020	OR, OP PL-SK	x
2.6.3	Rozširovanie počtu partnerských obcí v ostatných krajinách EÚ	Štandardná	2016-2020	OR	Počet nových partnerských obcí

6.6.3 Globálny cieľ 3 Rozvoj dopravnej infraštruktúry

Špecifický cieľ 3.1 Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií a chodníkov

a) Opatrenie Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií a chodníkov

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
3.1.1	Zabezpečenie opráv a rekonštrukcií miestnych komunikácií	Vysoká	2016-2020	OR, ŠF EÚ	Dĺžka zrekonštruovaných miestnych

	v maximálne možnom rozsahu v závislosti od schváleného rozpočtu obce – lokality Pod lesom, Podtatranská, Poľná, odstavná plocha pri ZŠ				komunikácii
3.1.2	Budovanie nových miestnych komunikácií v maximálnom možnom rozsahu v závislosti od IBV a schváleného rozpočtu obce – lokality: Nová Športová, Nová Jarná, Nová Slnčná, Hospic-Juh, Bernolákova	Vysoká	2016-2020	OR, ŠF EÚ	Dĺžka novovybudovaných miestnych komunikácií
3.1.3	Budovanie chodníkov pri komunikáciách v obci v maximálne možnom rozsahu všade tam, kde to dovoľujú priestorové možnosti	Vysoká	2016-2020	OR, ŠF EÚ	Dĺžka vybudovaných chodníkov
3.1.4	Oprava mostov a premostení, ktoré sú v nevyhovujúcom technickom stave	Stredne vysoká	2016-2020	OR, ŠF EÚ	Počet zrekonštruovaných mostov

Špecifický cieľ 3.2 Skvalitnenie obslužnosti verejnej dopravy

a) Opatrenie Skvalitnenie verejnej dopravy

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
3.2.1	Rekonštrukcia existujúcich autobusových zastávok v obci a vybudovanie novej autobusovej zastávky	Stredne vysoká	2016-2020	OR, ŠF EÚ	Počet zrekonštruovaných a nových autobusových zastávok

6.6.4 Globálny cieľ 4 Zvyšovanie kvality životného prostredia

Špecifický cieľ 4.1 Rekonštrukcia existujúcich a budovanie nových plôch verejnej zelene

a) Opatrenie Rozvoj verejnej zelene

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
4.1.1	Revitalizácia existujúcich plôch verejnej zelene	Štandardná	2016-2020	OR, ŠF EÚ	Plocha revitalizovanej verejnej zelene v m ²
4.1.2	Rozširovanie plôch verejnej zelene	Štandardná	2016-2020	OR, ŠF EÚ	Zrealizované / Nezrealizované
4.1.3	Zabezpečenie	Štandardná	2016-2020	OR	x

	pravidelnej kontroly všetkých lokalít obecnej zelene a priebežnej opravy jej poškodenia				
--	---	--	--	--	--

Špecifický cieľ 4.2 Realizácia opatrení na znižovanie environmentálneho zaťaženia životného prostredia

a) Opatrenie Znižovanie environmentálneho zaťaženia prostredia

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
4.2.1	Znižovanie environmentálneho zaťaženia prostredia prostredníctvom rekultivácie a rozšírenia súčasnej kapacity skládky TKO	Vysoká	2018-2019	OR, ŠF EÚ	Počet rekultivovaných skládok TKO
4.2.2	Revitalizácia zberného dvora v obci	Vysoká	2016-2020	OR, ŠF EÚ, Envirofond	Zrealizované / nezrealizované
4.2.3	Pravidelné čistenie vodných tokov na území obce od vyhodeneného odpadu	Štandardná	2016-2020	OR, ŠF EÚ	x
4.2.4	Zvyšovanie starostlivosti o čistotu verejných priestranstiev	Štandardná	2016-2020	OR	x
4.2.5	Zvyšovať environmentálne povedomie občanov a starostlivosť o čistotu obce rôznymi výchovno-osvetovými akciami	Štandardná	2016-2020	OR, Envirofond	Počet realizovaných výchovno-osvetových akcií

Špecifický cieľ 4.3 Realizácia protipovodňových opatrení

a) Opatrenie Realizácia protipovodňových opatrení

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
4.3.1	Zmiernenie následkov povodní prostredníctvom protipovodňových opatrení	Vysoká	2016-2020	OR, ŠF EÚ, zdroje SVP	Počet vybudovaných objektov protipovodňovej ochrany

Špecifický cieľ 4.4 Zvýšenie úrovne separácie odpadu

a) Opatrenie Zvýšenie úrovne separácie odpadu

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
4.4.1	Zaobstaranie nádob na separovaný zber na verejné priestranstvá	Štandardná	2016-2020	OR, Envirofond	Zrealizované / Nezrealizované
4.4.2	Zvyšovanie separácie existujúcich komodít	Štandardná	2016-2020	OR, Envirofond	Zvýšenie podielu separovaného

	odpadu rozšírením kapacít zberných miest resp. častejším vyprázdňovaním kontajnerov na separovaný zber				odpadu v %
4.4.3	Zavedenie kompostovania BRO prostredníctvom drobných kompostérov do všetkých domácností v obci	Štandardná	2016-2020	OR, ŠF EÚ, Envirofond	Zrealizované / Nezrealizované

Špecifický cieľ 4.4 Sanácia existujúcich environmentálnych záťaží

a) Opatrenie Sanácia existujúcich environmentálnych záťaží

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
4.5.1	Odstránenie existujúcich nelegálnych skládok odpadu	Štandardná	2016-2020	OR, dotácia ŠR	Počet odstránených skládok odpadu
4.5.2	Zvýšenie prevencie pred vznikom nelegálnych skládok odpadu s dôslednejším dohľadávaním a stanovením vinníkov vzniku skládok	Štandardná	2016-2020	OR	x

Špecifický cieľ 4.5 Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie

a) Opatrenie Využívanie obnoviteľných zdrojov energie

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
4.6.1	Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie na území obce	Štandardná	2016-2020	OR, ŠF EÚ, dotácia ŠR	Počet podporených aktivít

6.6.5 Globálny cieľ 5 Zvyšovanie energetickej efektívnosti

Špecifický cieľ 5.1 Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov a služieb

a) Opatrenie Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov a služieb

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
5.1.1	Realizácia opatrení na znižovanie spotreby tepla a energií v budovách obecnej infraštruktúry	Vysoká	2016-2020	OR, ŠF EÚ	Počet obecných budov so zníženou spotrebou energie
5.1.2	Modernizácia verejného osvetlenia v obci s využitím	Vysoká	2016-2020	OR, ŠF EÚ	Počet nových svetelných bodov zabezpečujúcich

	najmodernejších úsporných osvetľovacích telies				úsporu energie
--	--	--	--	--	----------------

Špecifický cieľ 5.2 Zvyšovanie energetickej efektívnosti bytových domov

a) Opatrenie Zvyšovanie energetickej efektívnosti bytových domov

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
5.2.1	Podpora aktivít na zatepľovanie bytových domov v obci	Štandardná	2016-2020	OR, ŠF EÚ, Súkromní investori	Počet zateplených bytových domov

6.6.6 Globálny cieľ 6 Podpora tvorby pracovných miest a sociálneho začlenenia

Špecifický cieľ 6.1 Využívanie aktívnych politík na podporu trhu práce a vytváranie nových pracovných miest

a) Opatrenie Využívanie aktívnych politík na podporu trhu práce a vytváranie nových pracovných miest

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
6.1.1	Podpora a realizácia programov na podporu zamestnávania pre obyvateľov obce, hlavne znevýhodnených skupín a dlhodobo nezamestnaných	Štandardná	2016-2020	OR, ŠF EÚ, dotácia ŠR (ÚPSVaR)	Počet vytvorených pracovných miest pre obyvateľov obce
6.1.2	Podpora a realizácia programov na podporu zamestnávania mladých ľudí	Štandardná	2016-2020	OR, ŠF EÚ, dotácia ŠR (ÚPSVaR)	Počet vytvorených pracovných miest pre mladých ľudí

Špecifický cieľ 6.2 Podpora sociálneho začlenenia skupín obyvateľstva ohrozených chudobou

a) Opatrenie Podpora sociálneho začlenenia skupín obyvateľstva ohrozených chudobou

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
6.2.1	Podpora realizácie programov na podporu zamestnávania, udržateľnosti bývania a začleňovania skupín obyvateľstva ohrozeného chudobou	Štandardná	2016-2020	OR, ŠF EÚ, dotácia ŠR (ÚPSVaR)	Počet podporených obyvateľov obce
6.2.2	Podpora sociálnej práce so skupinami obyvateľstva ohrozenými chudobou	Štandardná	2016-2020	OR, ŠF EÚ, dotácia ŠR (ÚPSVaR)	x

6.6.7 Globálny cieľ 7 Podpora podnikania**Špecifický cieľ 7.1 Podpora rozvoja podnikania v obci**

a) Opatrenie Podpora rozvoja podnikania v obci

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
7.1.1	Vytváranie podmienok pre investorov na rozširovanie aktivít v oblasti cestovného ruchu	Štandardná	2016-2020	OR, ŠF EÚ, súkromné zdroje	x
7.1.2	Vytváranie podmienok pre získanie investorov v oblasti priemyslu a služieb	Štandardná	2016-2020	OR, ŠF EÚ, súkromné zdroje	x

6.6.8 Globálny cieľ 8 Zvyšovanie efektívnosti verejnej správy**Špecifický cieľ 8.1 Podpora elektronizácie poskytovaných služieb verejnej správy**

a) Opatrenie Podpora elektronizácie poskytovaných služieb verejnej správy

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
8.1.1	Aktívne zapájanie sa do programov elektronizácie verejnej správy	Stredne vysoká	2016-2020	OR, ŠF EÚ	Počet programov so zapojením obce
8.1.2	Udržiavanie a rozvíjanie IKT infraštruktúry na všetkých pracoviskách OcÚ potrebnej na zabezpečenie požadovanej elektronizácie verejnej správy	Stredne vysoká	2016-2020	OR, ŠF EÚ	x
8.1.3	Rozširovanie využívania elektronických aplikácií, ktoré umožnia občanom vybaviť si svoje úradné záležitosti vo vzťahu k obci elektronicky	Stredne vysoká	2016-2020	OR, ŠF EÚ	x

Špecifický cieľ 8.2 Zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov verejnej správy

a) Opatrenie Zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov verejnej správy

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
8.2.1	Zvyšovanie odborných znalostí a kompetencií zamestnancov OcÚ	Štandardná	2016-2020	OR, ŠF EÚ	Počet zamestnancov so zvýšenou kvalifikáciou
8.2.2	Zapájanie sa do projektov na zvyšovanie odborných znalostí a špecifických kompetencií pre zamestnancov verejnej správy	Štandardná	2016-2020	OR, ŠF EÚ	Počet podporených projektov

Špecifický cieľ 8.3 Zvyšovanie kvality priestorov a technického vybavenia pracovísk verejnej správy

a) Opatrenie Zvyšovanie kvality priestorov a technického vybavenia pracovísk verejnej správy

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
8.3.1	Rekonštrukcia nových priestorov OcÚ v budove Kirbis v súlade s potrebami zabezpečenia služieb pre obyvateľov obce	Vysoká	2016-2020	OR, ŠF EÚ	Počet zrekonštruovaných budov verejnej správy

7 FINANČNÁ ČASŤ

Finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce predstavuje finančná časť. Táto časť by mala obsahovať finančný rámec potrebný na realizáciu plánovaných aktivít. Rozpočet je možné vypracovať iba pokiaľ by boli známe rozpočtové náklady na všetky plánované aktivity v rámci tohto dokumentu. Vzhľadom k tomu, že v čase schválenia dokumentu nie je možné stanoviť rozpočtové náklady všetkých aktivít na obdobie celej realizácie a obec ešte nemá spracované stavebné projekty a cenové kalkulácie pre všetky plánované aktivity, nie je možné vypracovať v rámci dokumentu detailný rozpočet s presne špecifikovanými nárokmi na finančné zdroje. Celkový rozpočet a financovanie realizácie jednotlivých aktivít sa bude riešiť priebežne na úrovni ročných akčných plánov a ročného rozpočtu obce podľa konkrétnych aktivít plánovaných a realizovaných v jednotlivých rokoch. Finančný plán dokumentu sa preto zameriava predovšetkým na analýzu možných zdrojov financovania realizácie programu rozvoja a možností obce na financovanie jednotlivých aktivít.

Na financovanie plánovaných aktivít môže obec využiť nasledovné zdroje:

- Vlastné zdroje obce – bežné príjmy obecného rozpočtu a zdroje získané možným dopredajom obecného majetku.
- Cudzie zdroje – úvery z komerčných bánk, prostriedky z fondov EÚ na realizáciu schválených projektov a prostriedky zo ŠR prostredníctvom rôznych dotácií a zdrojov z účelových fondov (ŠFRB, Environmentálny fond, dotácie MF, MŠVVŠ, MPA RV a iné).

7.1 Vlastné zdroje obce

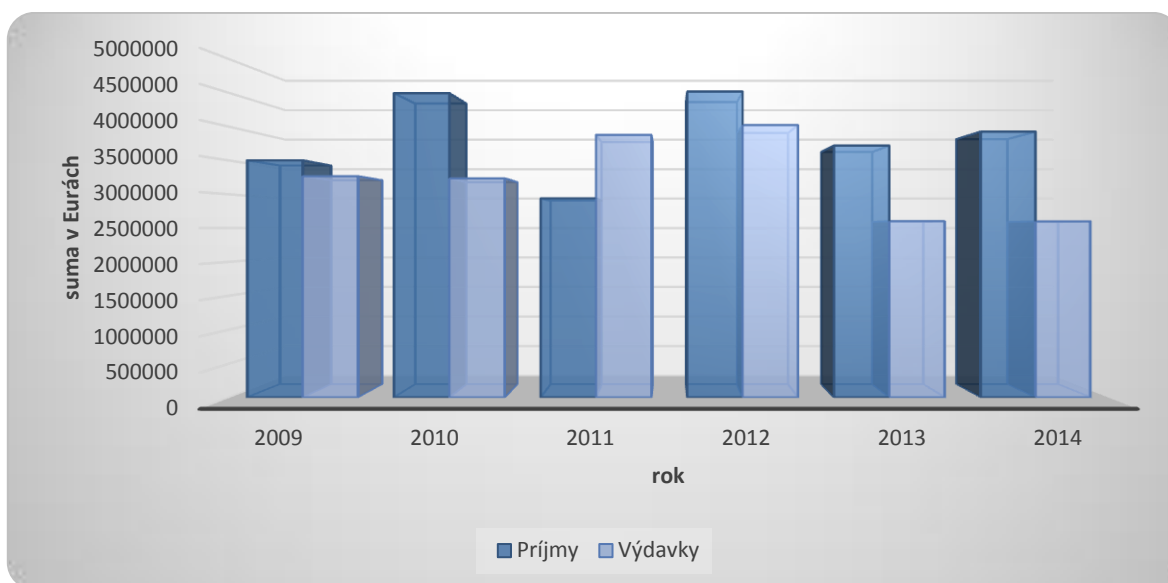
7.1.1 Charakteristika finančnej situácie a rozpočtu obce

Finančná situácia obce je pomerne priaznivá. Výsledok hospodárenia obce predstavuje za rok 2014 hodnotu 1 328 500 €. Obec spláca 2 úvery, pričom ku koncu roka 2014 bol zostatok jedného (Kirbis) 230 616,00 EUR so splatnosťou do 08/2020 a zostatok druhého (Mlyn) 66 520,41 EUR so splatnosťou do 10/2032. Využitie zdrojov štrukturálnych fondov EÚ je ťažiskové, vzhľadom k tomu, že bežné príjmy obecného rozpočtu nebudú v žiadnom prípade postačovať na realizáciu plánovaných aktivít Programu rozvoja obce Ľubica. Všetky aktivity programu rozvoja sú rozdelené podľa priorít, z čoho vyplýva, že obec sa bude snažiť realizovať a financovať najskôr aktivity s vysokou prioritou.

7.1.2 Štruktúra príjmov a výdavkov obecného rozpočtu

Príjmy a výdavky obecného rozpočtu v rokoch 2009 až 2014 zobrazuje graf 12.

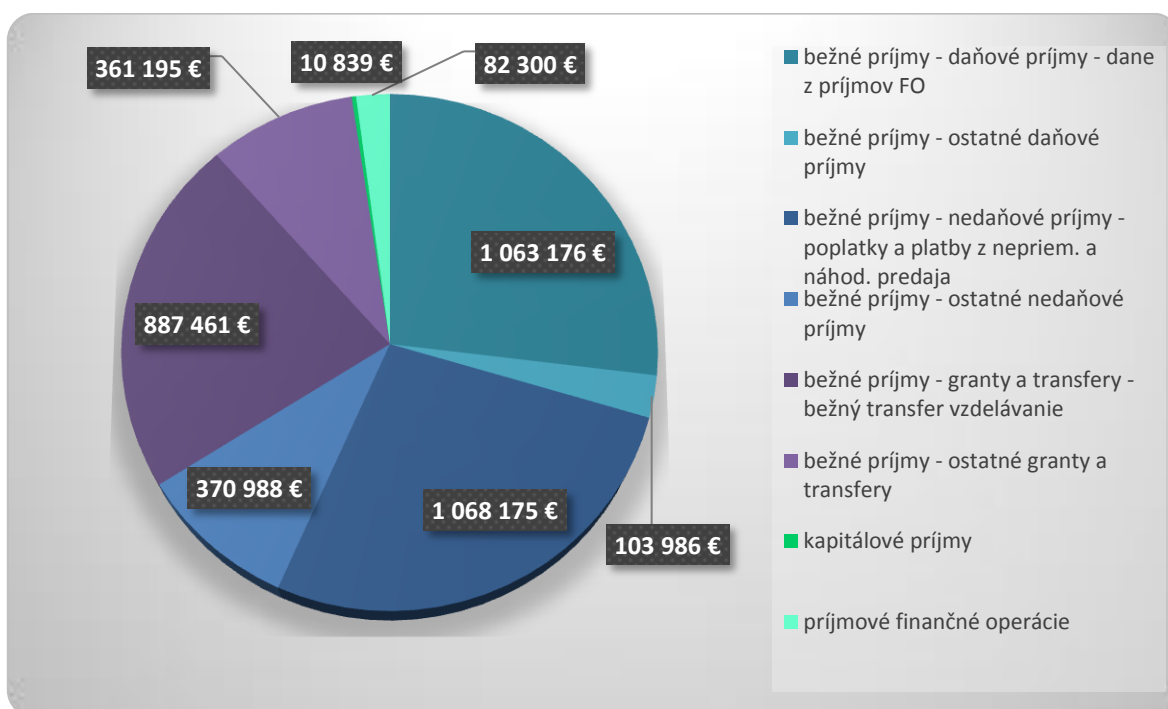
Graf 12 Príjmy a výdavky obecného rozpočtu v rokoch 2009 – 2014 (bez RO)

Zdroj: Obecný úrad

Štruktúru príjmov obecného rozpočtu za rok 2014 zobrazuje graf 13.

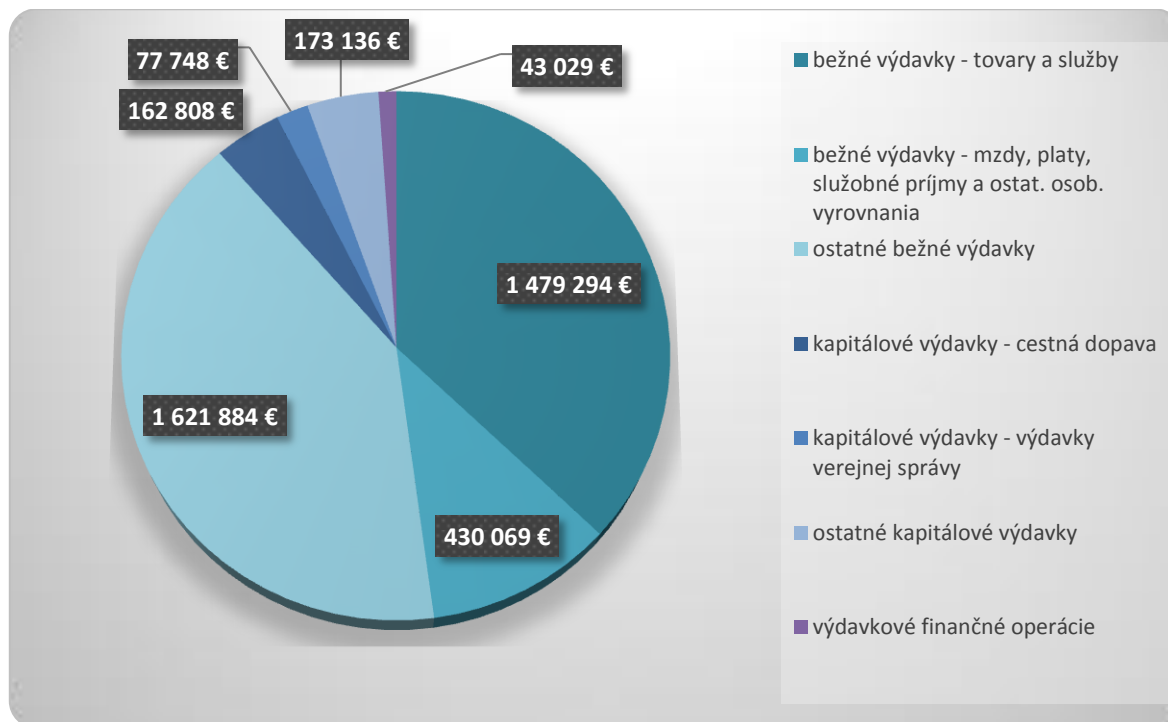
Graf 13 Štruktúra príjmov obecného rozpočtu za rok 2014 (skutočné plnenie)

Zdroj: Obecný úrad

Štruktúru výdavkov obecného rozpočtu za rok 2014 zobrazuje graf 14.

Graf 14 Štruktúra výdavkov obecného rozpočtu v roku 2014 (skutočné plnenie)

Zdroj: Obecný úrad

Tabuľka 16 Prehľad majetku obce k 31.12. 2014

Druh majetku	Suma v €
Dlhodobý hmotný majetok	79 175 563,95
Pozemky	70 302 437,14
Stavby	6 470 469,22
Ostatný dlhodobý hmotný majetok	2 402 657,59
Dlhodobý nehmotný majetok	3 600,00
Dlhodobý finančný majetok	689 943,17
Obežný majetok	1 827 945,61
Iné	126 410,04
Majetok spolu	81 823 462,77

Zdroj: register ÚZ, 2016

7.2 Cudzie zdroje

7.2.1 Úverové zdroje

Obec spláca úvery, ktorých zostatok k 31.12. 2014 bol spolu 297 136,41 EUR a ich celková splatnosť je do konca októbra 2032. Celkové hodnoty ukazovateľov zadlženosti

a likvidity obce ku koncom rokov 2012, 2013 a 2014 a ich porovnanie s odporúčanými hodnotami zobrazuje tabuľka č. 16.

Tabuľka 17 Hodnoty likvidity a ukazovateľov zadlženosti obce

Ukazovateľ	2012	2013	2014	Odporúčané hodnoty ukazovateľa
Likvidita 1.stupňa	5,18	3,61	1,82	0,2 - 0,6
Likvidita 2.stupňa	7,34	4,94	2,41	1,0 - 1,5
Likvidita 3.stupňa	13,40	8,67	4,35	2,0 - 2,5
Ukazovateľ veriteľského rizika	2,69%	2,63%	3,13%	< 50%
Miera zadlženosti	2,69%	2,63%	3,13%	< 70%
Úverová zaťaženosť	0,39%	0,34%	0,28%	< 50%

Zdroj: register ÚZ, 2016, vlastné výpočty

7.2.2 Zdroje fondov EÚ a ŠR SR

Kľúčovým zdrojom financovania investičných aktivít programu rozvoja obce vzhľadom na jeho finančnú náročnosť a možnosti obecného rozpočtu budú predovšetkým zdroje z fondov EÚ a tiež rôzne dotácie zo zdrojov štátneho rozpočtu SR. Spolufinancovanie jednotlivých aktivít bude v obci riešené vlastnými zdrojmi alebo prostredníctvom komerčných úverov. Na čerpanie zdrojov z fondov EÚ ma obec všetky predpoklady. Finančná analýza obecného rozpočtu z hľadiska likvidity a zadlženosti obce dokazuje, že obec je schopná spolufinancovať investičné projekty financované prostredníctvom fondov EÚ.

Základnou a najvýhodnejšou formou financovania projektov podporených z fondov EÚ pre verejný sektor je nenávratný finančný príspevok (NFP), ktorého výška pre jednotlivé projekty je stanovená v príslušných Operačných programoch a Schémach štátnej pomoci.

Indikatívne možnosti financovania jednotlivých aktivít a opatrení programu rozvoja obce zo zdrojov EÚ sú uvedené pri príslušných aktivitách v realizačnej časti tohto dokumentu.

7.3 Odhad možností obecných zdrojov na financovanie realizácie opatrení programu rozvoja obce

Obec je schopná financovať z vlastných zdrojov realizáciu aktivít v hodnote 150 000 – 300 000. Odhad možností financovania závisí od každého roka, podľa toho akou formou sa ušetrí finančné prostriedky. Presnú sumu vie obec definovať až na základe schvaľovania rozpočtu na konci každého kalendárneho roka. Z uvedeného je možné predpokladať, že obec je schopná investovať do realizácie aktivít programu rozvoja obce sumu cca 1 000 000

EUR do roku 2020, v prípade, že by každoročná výška financovania zo strany obce predstavovala 200 000 EUR. Je predpoklad, že pri raste príjmov obce by sa suma týchto prostriedkov mohla zvýšiť, avšak v dobe tvorby programu rozvoja obce nie je možné odhadnúť vývoj príjmov vzhľadom na celú dobu platnosti tohto dokumentu.

Na základe vyhodnotenia úverových možností je orientačný úverový limit pre obec cca 300 000 EUR.

Celkovo by teda obec mohla využiť na realizáciu aktivít programu rozvoja obce zdroje vo výške cca 1 300 000 EUR, z toho cca 1 000 000 EUR vlastné zdroje. Tieto zdroje sú iba orientačné neobsahujú možné zdroje z fondov EÚ a účelových dotácií zo ŠR SR. Na celkovú realizáciu aktivít programu rozvoja obce sú však uvedené zdroje nedostatočné a umožnili by realizáciu len malej časti aktivít, prevažne z nižšou investičnou náročnosťou. Na väčšie investičné projekty bude obec nevyhnutne potrebovať spolufinancovanie z cudzích zdrojov, predovšetkým z fondov EÚ.

V prípade úspešných projektov na realizáciu zámerov programu rozvoja obce z fondov EÚ by obec mohla získať nenávratný finančný príspevok vo výške až do 100% v závislosti od financovaných aktivít a operačného programu. Obec sa bude preto snažiť v maximálnej miere využiť zdroje z fondov EÚ a možných dotácií zo ŠR SR, bez ktorých nie je možné realizovať plánované aktivity programu rozvoja obce v úplnom rozsahu.

8 Záver

Vyvážený regionálny rozvoj je základnou prioritou efektívneho riadenia verejnej správy. Celkový rozvoj obce by mal byť vyvážený a zohľadňujúci potreby všetkých skupín obyvateľov a aktérov miestneho rozvoja. Obec Ľubica má všetky predpoklady na to, aby sa vyvíjala harmonicky, zhodnocovala svoj rozvojový potenciál a vytvárala tak podmienky pre trvalé zvyšovanie kvality života jej obyvateľov.

Vypracovaný Program rozvoja obce Ľubica je základným strednodobým programovým dokumentom podpory regionálneho rozvoja na úrovni obce na obdobie rokov 2016-2020 a jeho existencia je základným predpokladom na čerpanie dotácií a príspevkov zo zdrojov Európskej únie a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky. Nadväzuje na príslušné strategické dokumenty a programové dokumenty podpory regionálneho rozvoja na národnej a regionálnej úrovni.

Opatrenia a aktivity Programu rozvoja obce na roky 2016-2020 sú nastavené tak, aby sa odstránili všetky výrazné disparity v živote a rozvoji obce a dosiahol sa vyvážený stav s vybudovanou potrebnou infraštruktúrou, ktorý bude základom pre rozvoj obce do ďalších období. Programovacie obdobie rokov 2014-2020 môže byť z hľadiska riešenia problémov infraštruktúry pre obec posledným obdobím, v ktorom bude možné získať výraznú podporu na realizáciu rekonštrukcie infraštruktúry zo zdrojov EÚ, preto je nevyhnutné sústrediť všetky sily práve na získanie týchto prostriedkov a využiť všetky možnosti na realizáciu investične náročnejších aktivít a rekonštrukcií a budovania infraštruktúry práve prostredníctvom štrukturálnych fondov EÚ.

Program rozvoja obce Ľubica na obdobie 2016-2020 s výhľadom do roku 2023 určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Dokument predstavuje základné východisko pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce. Program rozvoja obce je dokument živý, otvorený, reagujúci na zmeny. Príprava dokumentu predstavuje pomerne zložitú cestu a vyžaduje si určitú vopred stanovenú postupnosť krokov, ktoré na seba logicky nadväzujú. Zámerom tvorby programu rozvoja je vytvoriť programový dokument pre podporu rozvoja obce aktivizáciou a koordináciou všetkých ekonomických, kultúrnych a spoločenských subjektov tak, aby bol maximálne využitý potenciál územia na dosiahnutie ekonomickej, kultúrnej a spoločenskej prosperity pri akceptovaní princípov trvalo udržateľného rozvoja.